

Azərbaycan Cənubi Qafqazda Almaniyanın ən mühüm və etibarlı tərəfdaşdır

Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti
zati-alləri cənab Frank-Valter Ştaynmayerə

Hörmətli cənab Prezident!

Ölkənizin milli bayramı - Alman Birliyi Günü münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından səmimi-qəlbdən təbrik edirəm.

Azərbaycan Cənubi Qafqazda Almaniyanın ən mühüm və etibarlı tərəfdaşı olaraq ikitərəfli dövlətlərarası əlaqələrin və əməkdaşlığın hərtərəfli inkişaf etdirilməsinə xüsusi önəm verir. Cari ilin iyulunda Almaniya səfərim zamanı "Azərbaycan Respublikası və Almaniya Federativ Respublikası arasında ikitərəfli tərəfdaşlıq üçün strateji gündəliyə dair Birgə Bəyannamə"nin imzalanması dövlətlərarası əlaqələrimizin keyfiyyətə yeni mərhələsinin - strateji tərəfdaşlığının əsasını qoydu.

Fəal siyasi dialoqumuz ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticarəti, enerji, nəqliyyat, bağlantılar, sərmayə, humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlığa töhfə verərək, eyni zamanda Avrasiya qitəsində də qarşılıqlı fəaliyyətin inkişaf etdirilməsində və enerji sektorunda səmərəli işbirliyimizdə böyük rol oynayır.

İnanıram ki, xalqlarımızın mənafələrinə uyğun olaraq Azərbaycan-Almaniya dostluq əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, həm ikitərəfli, həm də Avropa İttifaqı çərçivəsində birgə fəaliyyətimizin dərinləşdirilməsi istiqamətində bundan sonra da birgə səylər göstərəcəyik.

Bu bayram günündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, məsul fəaliyyətinizdə uğurlar, dost Almaniya xalqına daim əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 sentyabr 2026-cı il

Cüdo üzrə dünya çempionatı yüksək səviyyədə təşkil edilib

Azərbaycan Prezidenti Beynəlxalq Cüdo
Federasiyasının prezidentini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev
oktyabrın 3-də Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti Ladislau-Marius Vizeri qəbul edib.

3

İlham Əliyevdən əczaçılıq sənayesinin inkışafına mühüm töhfə

Azərbaycan Prezidenti
Pirallahı Sənaye Parkında
dərman istehsalı müəssisəsinin
açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 5-də Pirallahı Sənaye Parkında "Gen Pharma Caucasus Manufacturing Operations" MMC-nin dərman istehsalı müəssisəsinin açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov dövlətimizin başçısına sənaye zonaları və Pirallahı Sənaye Parkının fəaliyyəti barədə məlumat verdi.

2

Prezident İlham Əliyevin sosial media hesabında cüdo üzrə dünya çempionatının açılış mərasimi ilə bağlı videoçarx paylaşılıb

Prezident İlham Əliyevin "X" sosial media hesabında Milli Gimnastika Arenasında cüdo üzrə dünya çempionatının açılış mərasimi ilə bağlı videoçarx paylaşılıb.

AZƏRTAC paylaşımı təqdim edir.

Xatırladaq ki, dövlətimizin başçısı oktyabrın 5-də Bakıda, Milli Gimnastika Arenasında cüdo üzrə dünya çempionatının açılış mərasimində iştirak edib.

<https://www.facebook.com/reel/1452640146779403>

Prezidentin sosial media hesablarında dərman istehsalı müəssisəsinin açılışı ilə bağlı videoçarx paylaşılıb

Prezident İlham Əliyevin sosial media hesablarında Pirallahı Sənaye Parkında dərman istehsalı müəssisəsinin açılışı ilə bağlı videoçarx paylaşılıb.

AZƏRTAC paylaşımı təqdim edir.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Prezidenti oktyabrın 5-də Pirallahı Sənaye Parkında "Gen Pharma Caucasus Manufacturing Operations" MMC-nin dərman istehsalı müəssisəsinin açılışında iştirak edib.

<https://www.facebook.com/reel/2229769107585563>

"Zati-aliləri cənab Prezident, Avstriyanın Bakıdakı yeni səfiri olaraq öz etimadnaməmi Sizə təqdim etməkdən şərəf duyuram"

Prezident İlham Əliyev Avstriyanın Azərbaycanda
yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 5-də Avstriya Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Ettienn Berxoldt qəbul edib.

2

Azərbaycan ilə Malayziya arasında iqtisadi əməkdaşlığı siyasi əlaqələrin səviyyəsinə çatdırmaq vacibdir

Prezident İlham Əliyev Malayziyanın Azərbaycanda
yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 5-də Malayziyanın ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Aznifah İsnariah Binti Abdul Qanini qəbul edib.

2

Azərbaycan öz taleyinin sahibidir

"Biz güclü olmalıyıq" şüarı yeni milli təhlükəsizlik konsepsiyasının əsas strategiyasıdır

Yeni Azərbaycan Partiyasının oktyabrın 2-də keçirilən VIII Qurultayı da müstəqil Azərbaycanın siyasi həyatında növbəti möhtəşəm və əlamətdar hadisə kimi tarixdə yerini aldı. Tədbirdə program xarakterli geniş nitq söyləyən Prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev partiyanın həm ölkə daxilində, həm də regional miqyasda daşdığı missiyanı xüsusi vurğulayaraq bildirdi ki, Yeni Azərbaycan Partiyası növbəti Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi qüvvəsidir. Otuz ildən çoxdur ki, partiyanın iqtidarda ol-

duğunu diqqətə çatdıran dövlətimizin başçısı ölkəmizin son illər ərzində keçdiyi uğurlu və şərəfli yolda partiya fəalları çox böyük payının və töhfəsinin olduğunu qeyd etdi.

Bu fikirlər bir daha sübut edir ki, YAP yalnız siyasi hakimiyyəti təmsil edən partiya deyil, eyni zamanda Azərbaycanın strateji uğurlarının reallaşmasında, böyük layihələrin icrasında və milli ideyaların həyata keçməsinə ön cərgədə dayanan

böyük bir platformadır. Azərbaycanın son illərdə əldə etdiyi tarixi nailiyyətlər, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və dövlət suverenliyimizin bərpa olunması budəfəki qurultayı fərqləndirən, ona xüsusi tarixi çəki verən məqamdır. Yeni tarixi şəraitin mahiyyətinə diqqət çəkən Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, ilk dəfədir ki, YAP-ın qurultayı Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etməsindən sonra keçirilir.

Dövlətimizin başçısı əvvəlki VII qurultayın da öz dövrü üçün tamamilə yeni geosiyasi mühitdə baş tutduğunu xatırladaraq vurğulayıb ki, o zaman şanlı Zəfərimizdən cəmi bir neçə ay keçmişdi və bütün dünya bizim qələbəmizdən danışdı: "Azərbaycan özü təkbəşinə həm işğala son qoymuşdur, eyni zamanda bölgədə yeni realiaqlar yaratmışdır. O vaxtdan - İkinci Qarabağ müharibəsindəki Zəfərimizdən bu günə qədər bu realiaqlar bütün dünya tərəfindən qəbul edilir".

6

Vətən müharibəsi

6 il əvvəl həmin gün

9

İlham Əliyevdən əczaçılıq sənayesinin inkişafına mühüm töhfə

Azərbaycan Prezidenti Pirallahı Sənaye Parkında dərman istehsalı müəssisəsinin açılışında iştirak edib

Əvvəli 1-ci sah.

Qeyd edək ki, Pirallahı Sənaye Parkı Prezident İlham Əliyevin 2016-cı ildə imzaladığı fərmanla yaradılıb. Əsas məqsəd əczaçılıq sənayesini inkişaf etdirmək və dəstəkləmək, əczaçılıq məhsulları üzrə idxaldan asılılığı azaltmaq, əhalinin dərman vasitələrinə olan tələbatının ödənilməsində yerli istehsalın təşviqi və istehsal sahəsində məşğulluğu artırmaqdır. Pirallahı Sənaye Parkında 6 rezident qeydiyyatdan keçib.

Hazırda ölkəmizdə 8 sənaye parkı - Sumqayıt Sənaye Parkı, Mingəçevir Sənaye Parkı, Qaradağ Sənaye Parkı, Pirallahı Sənaye Parkı, Ağdam Sənaye Parkı, Hacıqabul Sənaye Parkı, "Araz Vadisi İqtisadi Zonası", Balaxanı Sənaye Parkı fəaliyyət göstərir. Bu il Naxçıvan Sənaye Parkının təməli qoyulub, zəruri infrastrukturun yaradılması istiqamətində iş aparılır. Həmçinin Gəncə şəhərinin və Şəmkir rayonunun inzibati ərazilərini əhatə edəcək Qərb Sənaye Parkında zəruri infrastrukturun yaradılması üçün layihələndirmə işləri görülür.

"Gen Pharma Caucasus Manufacturing Operations" MMC-nin təsisçisi Abidin Gülmüş müəssisə barədə Prezident İlham Əliyevə məlumat verdi.

Bildirildi ki, bu müəssisəyə 2023-cü ildə Pirallahı Sənaye Parkının rezidenti statusu verilib. Təsisçilər Türkiyənin "Gen İlaç ve Sağlık Ürünleri Sanayi A.Ş." şirkəti (66%), İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu (ABİF) (29%) və Türkiyənin "SİA Pharmaceuticals" şirkətidir (5%). Ümumi dəyəri 113,9 milyon manat olan layihənin maliyyələşdirilməsində özəl investisiya ilə yanaşı, Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondunun 13,2 milyon manat investisiyasından, 10 milyon manat isə güzəştli kredit vəsaitindən istifadə edilib. Sənaye Parkının rezidenti kimi müəssisə 7 milyon manatdan çox ƏDV və gömrük rüsumlarından azad olunub.

Ərazisi 5,2 hektar olan müəssisənin illik istehsal gücü 60 milyon qutu dərman, o cümlədən 2,5 milyard tablet və kapsul təşkil edir. Burada kardiologiya, nevrologiya, urologiya, diabetologiya, gastroenterologiya, ağrıkesici, antibiotiklər və digər dərmanlar istehsal olunacaq.

Müəssisənin inkişaf perspektivlərinə istehsalın artırılması, 5 il ərzində 500-dən artıq preparatın is-

tehsalının lokallaşdırılması, daxili tələbatın maksimum dərəcədə qarşılanması və ixrac coğrafiyasının genişləndirilməsi daxildir.

Zavodda ABŞ, Yaponiya, Almaniya, İsveçrə, Çin, Danimarka, İsveç və Türkiyənin aparıcı şirkətləri

nin istehsalı olan avadanlıq quraşdırılıb ki, bu da yüksək beynəlxalq standartlara uyğun dərman vasitələrinin istehsalına imkan verir. Məhsulların daxili bazara satılması ilə yanaşı, Özbəkistan, Qazaxıstan, Gürcüstan və digər xarici ölkələrə

ixracı da nəzərdə tutulur. Burada 178 nəfər daimi işlə təmin ediləcək. Müəssisə fəaliyyətində təhsil və elmi əməkdaşlığa da yer ayırıb. Belə ki, burada Qarabağ Universiteti və Azərbaycan Tibb Universiteti üçün rəsmi tədris bazası yaradılıb.

"Zati-aliləri cənab Prezident, Avstriyanın Bakıdakı yeni səfiri olaraq öz etimadnaməmi Sizə təqdim etməkdən şərəf duyuram"

Prezident İlham Əliyev Avstriyanın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Əvvəli 1-ci sah.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi və Azərbaycan dilində dedi: "Zati-aliləri cənab Prezident, Avstriyanın Bakıdakı yeni səfiri olaraq öz etimadnaməmi Sizə təqdim etməkdən şərəf duyuram".

Səfir ölkəmizdəki diplomatik fəaliyyəti dövründə Azərbaycan dilini daha yaxşı öyrənməyə ümidvarlığını bildirdi.

Dövlətimizin başçısı səfirin Azərbaycan dilində danışmasından məmnunluğunu ifadə etdi.

Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında siyasi dialoq, iqtisadi, qarşılıqlı sərmayələr, mədəniyyət və digər sahələrdə əməkdaşlığın gələcəkdə daha da genişlənməsinə əminliyini ifadə etdi, Azərbaycanda uzun illərdir ki, Avstriya şirkətlərinin fəaliyyət göstərdiyini deyərək perspektivdə onların sayının artmasının önəminə toxundu.

Dövlətimizin başçısı iki ölkə arasında diplomatik münasibətlər qurulduqdan bəri qarşılıqlı hörmətə əsaslanan əlaqələrimizin inkişaf etdiyini dedi.

Prezident İlham Əliyev səfirə fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Səfir ikitərəfli münasibətlərimizin genişləndirilməsi istiqamətində söylə çalışacağını qeyd etdi.

Söhbət zamanı müxtəlif səviyyələrdə qarşılıqlı səfərlərin, siyasi məsləhətləşmələrin və parlamentlərarası əlaqələrin münasibətlərimizin inkişafındakı roluna toxunuldu, Azərbaycanın və Avstriyanın beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığının önəmi vurğulandı.

Görüşdə ölkəmizin Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına verdiyi töhfə qeyd edildi, bu xüsusda cari ilin yanvarından Azərbaycan təbii qazının Avstriyaya tədarükünə başlanması məmnunluqla xatırlandı.

Azərbaycan ilə Malayziya arasında iqtisadi əməkdaşlığı siyasi əlaqələrin səviyyəsinə çatdırmaq vacibdir

Prezident İlham Əliyev Malayziyanın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Əvvəli 1-ci sah.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev səfirə söhbət etdi.

Ölkələrimiz arasında dost və qardaş münasibətlərin olduğunu deyən dövlətimizin başçısı iqtisadi əməkdaşlığı siyasi əlaqələrin səviyyəsinə çatdırmağın, həmçinin enerji, sərmayələr, turizm və digər sahələrdə tərəfdaşlığı genişləndirməyin, çox fəal siyasi dialoqu davam etdirməyin vacibliyinə toxundu. Prezident İlham Əliyev bu xüsusda müxtəlif səviyyəli nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərlərinin rolunu qeyd etdi.

Azərbaycan Prezidenti səfirə diplomatik fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Səfir Malayziyanın Kralı Əlahəzrət Sultan İbrahim və Baş nazir Ənvər İbrahim salamlarını, eyni zamanda Malayziyaya səfirə dəvətlərini dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Malayziya Kralı və baş nazirinə çatdırmağı xahiş etdi. Dövlətimizin başçısı, həmçinin dövlətə görə tə-

şəkkür edərək, onu məmnunluqla qəbul etdiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev öz növbəsində Malayziya Kralını və baş nazirini Azərbaycana səfirə dəvət etdi.

Səfir uzun illər ərzində ölkələrimiz arasında münasibətlərin çox yaxşı səviyyədə olduğunu deyərək, əməkdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində söylə çalışacağını bildirdi.

Söhbət zamanı əlaqələrimizin perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı, ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı dəstəyinin əhəmiyyəti vurğulandı.

Turizm sahəsində əməkdaşlıq, o cümlədən turizmin təşviqi üçün qarşılıqlı şəkildə viza tələbinin aradan qaldırılması, Azərbaycanla Malayziya arasında birbaşa hava əlaqəsinin yaradılması ilə bağlı məsələlər müzakirə olundu.

Görüşdə, həmçinin təhsil sahəsində əlaqələrə toxunularaq, azərbaycanlı tələbələrə Malayziyada, Malayziyadan olan tələbələrə isə Azərbaycan dövlətinin təqdim etdiyi təqaüd proqramları əsasında ölkəmizdə təhsil aldıkları qeyd edildi.

"Dünya çempionu olmaq hər bir idmançının arzusudur"

Prezident İlham Əliyev cüdo üzrə dünya çempionatının açılış mərasimində iştirak edib

Oktyabrın 5-də Bakıda, Milli Gimnastika Arenasında cüdo üzrə dünya çempionatının açılış mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılış mərasimində iştirak edib.

Əvvəlcə dövlətimizin başçısı Bakıda keçirilən cüdo üzrə dünya çempionatında qızıl medal qazanan azərbaycanlı idmançı Əhməd Yusifovla görüşdü.

Qazandığı böyük qələbə münasibətilə idmançımızı təbrik edən **Prezident İlham ƏLİYEV** dedi:

- Bütün xalqımızı sevindir-misən. Özü də mübarizə çox gərgin gedirdi. Rəqiblərin də hamısı çox güclüdür. Final yarışında, döyüşündə təmiz qələbə qazanmaq, əlbəttə ki, böyük nailiyyətdir. Səni ürəkdən təbrik edirəm. Dünya çempionu olmaq hər bir idmançının arzusudur. Əminəm ki, sən də bu arzu ilə yaşamısan və bu zirvəyə çatmışan, özü də doğma Vətəndə. Buna görə səni ürəkdən təbrik edirəm, yeni uğurlar arzulayıram.

Sən hələ gəncsən. Gələcəkdə də bir çox yarışlar ola-caq. Əminəm ki, sən doğma Vətənimizin idman şöhrətini həmişə yüksəklərdə saxlaya-caqsan.

Əhməd YUSİFOV: Çox sağ olun. Minnətdaram.

* * *

Cüdo üzrə dünya çempionatının açılış mərasimi Azərbaycanda idmanın inkişafı ilə bağlı videoçarxın nümayişi ilə başladı.

Azərbaycan Cüdo Federasiyasının prezidenti, rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev dünya cüdo ailəsinə növbəti dəfə Bakıda salamlamaqdan böyük şərəf hissi duyduğunu dedi, respublikamızda idmana, o cümlədən cüdonun inkişafına göstərilən diqqətdən danışdı, Azərbaycan Prezidenti və Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyevin bu sahəyə göstərdiyi daimi dəstəyi qeyd etdi.

"İdmançıları təşəbbüslərin, enerjinin, yeni texnologiyaların və davamlı inkişafın, həmçinin idman, mədəniyyət və əmək-lər diyarı olan Azərbaycanda salamlayıram", - deyən Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti Ladislau-Marius Vizer bütün idman növlərinə və tədbirlərinə, o cümlədən bu dünya çempionatına göstərdiyi davamlı dəstəyə görə Azərbaycan hökumətinə təşəkkürünü bildirdi. O, son illərdəki böyük nailiyyətlərinə görə Azərbaycan Cüdo Federasiyasını və qalibləri təbrik etdi.

Tədbir bədii hissə ilə davam etdi.

Sonra Azərbaycanın Dövlət Himni və Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının himni səsləndirildi.

Açılış mərasimi məşhur ita-liyalı müğənni Al Banonun konsert proqramı ilə başa çatdı.

Qeyd edək ki, oktyabrın 4-də start götürən cüdo üzrə dünya çempionatına ayın

11-də yekun vurulacaq. Beynəlxalq cüdo təqviminin ən nüfuzlu yarışında 93 öl-

kədən 622 cüdoçu - 335 ki-şi və 287 qadın mübarizə aparır.

Cüdo üzrə dünya çempionatı yüksək səviyyədə təşkil olunub

Azərbaycan Prezidenti Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidentini qəbul edib

Əvvəli 1-ci səh.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycanda cüdonun inkişafına, həmçinin Bakıda bu idman növü üzrə dünya çempionatının keçirilməsinə göstərdiyi dəstəyə görə Ladislau-Marius Vizerə minnətdarlığını bildirdi, artıq ikinci dəfədir ölkəmizin bu mötəbər idman tədbirinə evsahibliyi etdiyini dedi. Prezident İlham Əliyev çempionatın yüksək səviyyədə keçirilməsinə əminliyini ifadə etdi.

Dövlətimizin başçısı cüdonun ölkəmizdə məşhur və ən çox medal gətirən idman növlərindən biri olduğunu dedi, bu xüsusda cüdoçularımızın mötəbər yarışlarda qazandıqları medalları vurğuladı.

Azərbaycan Prezidenti idman sahəsində əldə olunmuş uğurlarda paytaxt Bakı ilə yanaşı, regionlarımızda da yaradılmış müasir idman infrastrukturunun roluna toxundu.

Qəbulu və Bakıda cüdo üzrə dünya çempionatının yüksək səviyyədə təşkilinə görə dövləti-

mizin başçısına minnətdarlığını bildiren Ladislau-Marius Vizer müxtəlif idman tədbirlərində cüdoçularımızın qazandıqları medallar münasibətilə təbriklərini çatdırdı.

Qonaq ölkəmizdə cüdo idman növünün inkişafına verdiyi dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkür etdi.

Görüşdə Azərbaycanın Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının fəal üzvü olduğu məmnunluqla qeyd edildi, bu qurumla Azərbaycan Cüdo Federasiyası arasında həyata keçirilən uğurlu əməkdaşlığın perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Sonda Prezident İlham Əliyev Ladislau-Marius Vizerə "Dostluq" ordenini təqdim etdi.

Qonaq fəaliyyətinə verilən yüksək qiymətə görə minnətdarlığını bildirdi.

Qeyd edək ki, Ladislau-Marius Vizer ölkəmizdə və beynəlxalq səviyyədə cüdo idman növünün inkişafı sahəsində səmərəli fəaliyyətinə və verdiyi töhfəyə görə Azərbaycan Prezidentinin səərəncamı ilə bu ordenlə təltif olunub.

Azərbaycan-İraq dövlətlərarası əlaqələrinin istiqamətində birgə səylər göstəriləcək

İraq Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Nizar Amidiyə

Hörmətli cənab Prezident!

İraq Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edir, ən xoş arzularımı yeritirəm.

İnanıram ki, dost xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq Azərbaycan-İraq dövlətlərarası əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, əməkdaşlığımızın genişləndirilməsi istiqamətində birgə səylər göstərəcəyik.

Bələ bir xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə müvəffəqiyyətlər, dost İraq xalqına daim əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 sentyabr 2026-cı il

Azərbaycan ilə Koreya arasında əlaqələr dostluğa, qarşılıqlı hörmətə və səmərəli əməkdaşlığa əsaslanır

Koreya Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab Li Cemyöne

Hörmətli cənab Prezident!

Koreya Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizə və bütün xalqınıza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Azərbaycan ilə Koreya arasında əlaqələr dostluğa, qarşılıqlı hörmətə və səmərəli əməkdaşlığa əsaslanır. Biz Koreya ilə münasibətlərimizin daim genişlənməsinə böyük əhəmiyyət veririk.

İnanıram ki, birgə səylərimizlə Azərbaycan-Koreya əməkdaşlığı dostluq münasibətlərinin, qarşı-

lıqlı faydalı əməkdaşlığımızın xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq bundan sonra da möhkəmlənməsinə nail olacağıq.

Bələ bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar, dost Koreya Respublikasına daim əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 sentyabr 2026-cı il

Ladislau-Marius Vizerin "Dostluq" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Azərbaycan Respublikasında və beynəlxalq səviyyədə cüdo idman növünün inkişafı sahəsində səmərəli fəaliyyətinə və verdiyi töhfəyə gö-

rə Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti Ladislau-Marius Vizer "Dostluq" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 oktyabr 2026-cı il

J.F.Əliyevanın "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında səmərəli fəaliyyətinə görə Jalə Fazil

qızı Əliyevə "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 oktyabr 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 27 fevral tarixli 946 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların övladlığa götürülməsi, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan uşaqların əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər tərəfindən övladlığa götürülməsi Qaydası"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 27 fevral tarixli 946 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 2, maddə 104 (Cild I); 2025, № 4 (I kitab), maddə 341; 2026, № 1, maddə 24, № 6, maddə 518) ilə təsdiq edilmiş "Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların övladlığa götürülməsi, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan uşaqların əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər tərəfindən övladlığa götürülməsi Qaydası"nın 7-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 7.4-cü bənddə "2 (iki) ay müddətində ayda ən azı 40 (qırx)" sözləri "1 (bir) ay müddətində azı 20 (iyirmi)" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 7.5-ci bənddə "1" rəqəmi "3" rəqəmi ilə, "20 (iyirmi)" sözləri "10 (on)" sözləri ilə və "12 (on iki)" sözləri "6 (altı)" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 7.6-cı bənddə "Bu Qaydanın 7.4-cü və 7.5-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş müddətdə sosial işçi

hər ay ərzində 8 (səkkiz) saatdan az olmayaraq" sözləri "Sosial işçi bu Qaydanın 7.4-cü bəndində nəzərdə tutulmuş müddətdə 10 (on) saatdan az olmayaraq, bu Qaydanın 7.5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş halda isə bütün müddət ərzində" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 oktyabr 2026-cı il

Akademik Musiqili Teatrda "Şahmaran" tamaşasının premyerası keçirilib

Oktyabrın 3-də Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında türk dünyasının məşhur "Şahmaran" əfsanəsi əsasında hazırlanan eyniadlı tamaşanın premyerası keçirilib.

Mədəniyyət Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, səhnə əsərini Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov, mədəniyyət naziri Adil Kərimli, ictimaiyyət nümayəndələri və teatrsevərlər izləyiblər.

Libretto müəllifi və quruluşçu rejissoru İradə Gözəlova, bəstəkarı Əməkdar artist Vüqar Camalzadə olan səhnə əsərinin süjet xəttində müdriklik, sevgi və əbədi həyatın rəmzi sayılan Şahmaranın təlatümlərlə dolu dünyaya geri dönüşündən və bəşəriyyəti günahlarına görə mühakimə etməsindən bəhs olunur.

Tamaşanın quruluşçu rəssamı Vüsal Rəhim, xormeysterləri Əməkdar artist Vəqif Məstənov və Mələhet Qasimova, işıq üzrə rəssamı Rafael Vəqifoglu,

Fərzəliyev (Boz), eyni zamanda teatrın xor və balet truppaları çıxış ediblər.

Rok-müzikl janrında hazırlanan tamaşada səsləndirilən mahnıların sözləri Şərqin müfəkkir şairi Ömər Xeyyama aiddir.

Səhnə əsəri tamaşaçılar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Nümayişdən sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov, mədəniyyət naziri Adil Kərimli səhnəyə çıxaraq yaradıcı kollektivi təbrik edib, xatirə şəkilləri çəkdirilib.

konsertmeysteri Fidan Əliyeva, rejissor assistenti Elməddin Dadaşovdur. Səhnə əsərinin plastik həlli isə Xalq artisti Pərviz Məmmədrazayev və Zaur Əliyevə aiddir.

Rollarda Xalq artisti Pərviz Məmmədrazayev (Zalim), Aydan Həsənova (Şahmaran), Əmrah Dadaşov (Tələbə), Səmədzadə Xasıyev (Loğman), Hüseyn Əlili (Qara), Murad

Bəzi həssas qrupların hüquqi yardımına əlçatanlığı artırılır

Oktyabrın 5-də Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətdə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumatla görə, komitənin sədri Əli Hüseynli iclasın gündəliyinə yeddi məsələnin daxil edildiyini söyləyib.

Komitə sədri əvvəlcə "Pulsuz hüquqi yardım haqqında" Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi (birinci oxunuş) barədə məlumat verib. O, ölkəmizdə məhkəmə-hüquq sistemində aparılan islahatların keyfiyyətə yeni mərhələsində Azərbaycan Prezidenti tərəfindən "Pulsuz hüquqi yardım haqqında" qanun layihəsinin Milli Məclisə təqdim edildiyini vurğulayıb. Sənin əhalinin azatmənəli təbəqələrinin və digər həssas qruplarının hüquqi yardım əlçatanlığının artırılmasına yönəlmis mühüm qanunvericilik təşəbbüsü olduğunu bildirib.

Sonra Ədliyyə Nazirliyi Qanunvericilik baş idarəsinin rəisi Elçin Nəsibov məsələ barədə məlumat verib. Diqqətə çatdırılıb ki, qanun layihəsi insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının, onların qanuni maraqlarının müdafiəsinin, habelə pulsuz hüquqi yardımın artırılmasına yönəlmis hüquqi yardımın keyfiyyətini artırmaqla məqsədi olan hüquqi yardımın təmin edilməsinin təşkilatı, hüquqi və iqtisadi əsaslarını müəyyən edir. Layihənin əsas mahiyyəti ehtiyacı olan şəxslərə pulsuz hüquqi yardım xidmətlərinin göstərilməsini sistemli şəkildə təmin etməkdən ibarətdir. Sənəddə əsasən, hüquqi yardım iki istiqamət - ilkin və peşəkar hüquqi yardım üzrə göstərilir. İlkin hüquqi yardıma normativ hüquqi aktlar, dövlət orqanlarının, fiziki və hüquqi şəxslərin vəzifələri barədə məlumatlandırma, ərizə, şikayət və digər sənədlərin hazırlanmasına köməklik göstərilməsi aiddir. Peşəkar hüquqi yardım cinayət işlərində, mülki və inzibati mübahisələrdə, habelə digər dövlət orqanlarında şəxsin müdafiə və təmsil olunma hüquqlarının əhatə edir. Qeyd edilib ki, pulsuz hüquqi yardımın təşkil Vəkillər Kollegiyasına həvalə edilir. Habelə layihəyə əsasən, paralellər institutu yaradılır. Bununla yanaşı, sənəddə pro-bono hüquqi xidməti olaraq pulsuz hüquqi yardım göstərilən şəxslərə ictimai fayda naminə ödəniş tələb edilmədən vəkillər tərəfindən ildə 30 saatdan az olmamaqla pulsuz hüquqi yardımın göstərilməsi nəzərdə tutulur.

İclasda Vəkillər Kollegiyasının sədr müavini Şahmar Məmmədov çıxış edərkən

qanun layihəsinin qəbulunun vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının, onların qanuni maraqlarının müdafiəsinin daha keyfiyyətli şəkildə təmin olunmasına xidmət edəcəyini deyib. Habelə Vəkillər Kollegiyası tərəfindən ödənişsiz hüquqi yardım aksiyalarının həyata keçirildiyini və bununla bağlı bəzi statistik məlumatları nəzərə çatdırıb.

Məsələnin müzakirəsi zamanı komitənin üzvü Azay Quliyev bəzi qeyd və təkliflərini səsləndirib.

Sonra komitə sədri Əli Hüseynli Mülki Prosessual Məcəllədə, Cinayət-Prosessual Məcəllədə, Cəzaların İcrası Məcəlləsində, "Şəhid adının əbədiləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında", "Vəteranlar haqqında", "Qaçqınların və məcburi köçkünlərin (ölkə daxilində köçürülmüş şəxslərin) statusu haqqında", "Valideynlərinin itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında", "Vəkillər və vəkillik fəaliyyəti haqqında", "Yetkinlik yaşına çatmayanların baxımsızlığının və hüquq pozuntularının profilaktikası haqqında", "İnsan alverinə qarşı mübarizə haqqında", "Ünvanlı dövlət sosial yardımı haqqında", "Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında", "Əlilliyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə dair (birinci oxunuş) məlumat verib. Bildirilib ki, sənəddə "Pulsuz hüquqi yardım haqqında" yeni qanun layihəsinin hazırlanması ilə bağlı sözügedən məcəllə və qanunlarda dəyişikliklər təklif olunub.

İclasda həmçinin Mülki Prosessual Məcəllədə, Vergi Məcəlləsində, Cinayət-Prosessual Məcəllədə, "Sosial sığorta haqqında", "Tibbi sığorta haqqında", "Məhkəmə ekspertizası fəaliyyəti haqqında", "İnzibati icraat haqqında", "Lisensiyalar və icazələr haqqında" və "Məşğulluq haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinə (birinci oxunuş) baxılıb. Komitə sədri Əli Hüseynli layihənin özlə ekspertizaya fəaliyyəti ilə bağlı olduğunu qeyd edib.

Ədliyyə Nazirliyi Qanunvericilik baş idarəsinin rəisi Elçin Nəsibov məsələ barədə məlumat verib. Bildirilib ki, məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin elektronlaşdırılması və özlə məhkəmə ekspertlərinin fəaliyyəti ilə əlaqədar qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi zərurəti, eyni zamanda ekspertizaların həyata keçirilməsində yaranan çətinliklərlə bağlı boşluqların aradan

qaldırılması məqsədilə adıçəkilən qanun layihəsi hazırlanıb.

Layihədə qeyd olunur ki, məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin elektron qaydada həyata keçirilməsi qanunla müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının informasiya sistemi vasitəsilə təmin edilir. Bununla yanaşı, qanun layihəsində özlə ekspertlərin statusunun müəyyən edilməsi ilə bağlı bəzi dəyişikliklər təklif olunur. Habelə Özlə Məhkəmə Ekspertləri Palatasının yaradılması nəzərdə tutulur.

Gündəliyin növbəti məsələsi olan Cinayət Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (birinci oxunuş) ilə bağlı məlumat verən komitə sədri diqqətə çatdırıb ki, sənəddə Məcəllənin "Məhkəmənin hökmini, qərarını, yaxud digər aktını icra etməmə" adlı 306-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş əmələ görə də cinayət məsuliyyətinin müəyyən edilməsi təklif olunur.

Daha sonra "Azərbaycan Respublikası Dövlət Qulluğu Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsinə (ikinci oxunuş) baxılıb. Layihə dövlət qulluğunun hüquqi, təşkilatı və maliyyə-iqtisadi əsaslarını vahid kodifikasiya olunmuş normativ hüquqi aktla müəyyən edilməsini nəzərdə tutur. Məcəllə dövlət qulluğuna idarə olunmasını, prinsiplərini, dövlət orqanlarının və dövlət qulluğu vəzifələrinin təsnifatını, dövlət qulluqçularının hüquq və vəzifələrini, qulluq stajını və ixtisas dərəcələrini əhatə edir.

İclasda Vergi Məcəlləsində, "Hərbi qulluqların statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə, "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" və "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmət keçmə haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə (ikinci oxunuş) və Cinayət Məcəlləsində və Cinayət-Prosessual Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri (ikinci oxunuş) də müzakirə olunub.

Müzakirəyə çıxarılan qanun layihələrinin hər biri Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

"Azərbaycan"

Azərbaycanın xarici işlər naziri ilə ABŞ-nin Dövlət katibi arasında telefon danışığı olub

Oktyabrın 5-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə ABŞ-nin Dövlət katibi Marko Rubio arasında telefon danışığı aparılıb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, telefon danışığı zamanı Azərbaycan-ABŞ ikitərəfli strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin cari vəziyyəti və inkişaf perspektivləri, habelə Azərbaycan-Ermənistan normalaşma prosesi ilə bağlı məsələlər müzakirə edilib.

2025-ci il avqustun 8-də Vaşinqtonda keçirilmiş tarixi zirvə görüşündən sonra ikitərəfli münasibətlərdə strateji tərəfdaşlığın inkişafı istiqamətində əldə olunmuş mühüm irəliləyişlər qeyd olunub.

Bu çərçivədə Azərbaycan və ABŞ arasında Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasında müəyyən

edilmiş prioritet istiqamətlər üzrə işçi qruplarının fəaliyyətinin ikitərəfli əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi baxımından əhəmiyyəti vurğulanıb.

Telefon danışığı zamanı Azərbaycan-ABŞ strateji tərəfdaşlığı çərçivəsində 2026-cı ildə

əldə olunmuş mühüm nəticələr, o cümlədən Bakı Enerji Həftəsi və II Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumu çərçivəsində enerji, karbohidrogen resurslarının kəşfiyyatı, işləməsi və hasilatı, investisiya, rəqəmsal texnologiyalar, ticarət və digər sahələrdə imzalanmış sənədlərin ikitərəfli əməkdaşlığın praktiki məzmununu əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirdiyi vurğulanıb.

Ceyhun Bayramov Azərbaycanın sülh gündəliyinin irəlilədirilməsi, etimad quruculuğu və regional sabitliyin möhkəmləndirilməsi istiqamətində həyata keçirdiyi ardıcıl addımlar barədə qarşı tərəfə məlumat verib.

Telefon danışığı zamanı qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Rəqəmsal Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə əməkdaşlıq genişləndirilir

Oktyabrın 5-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Rəqəmsal Əməkdaşlıq Təşkilatının (DCO) Baş katibi Dimah Al-Yahyanı rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, görüş zamanı ölkəmizin bu il təşkilatla üzlüyündən sonra Azərbaycan ilə Rəqəmsal Əməkdaşlıq Təşkilatı arasında əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, eləcə də rəqəmsal transformasiya, innovasiya, süni intellekt və rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafı, rəqəmsal infrastrukturun təkmilləşdirilməsi və innovativ həllərin, habelə süni intellektin tətbiqi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verilib.

Görüşdə Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyinə töhfəsi və enerji re-

beynəlxalq əməkdaşlığının mühüm istiqamətlərindən biri kimi müəyyən etdiyini qeyd edib. Bu çərçivədə Azərbaycanın rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafı, rəqəmsal infrastrukturun təkmilləşdirilməsi və innovativ həllərin, habelə süni intellektin tətbiqi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verilib.

Görüşdə Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyinə töhfəsi və enerji re-

surslarının etibarlı, şəxələndirilmiş marşrutlar üzrə nəqlinin təmin edilməsi istiqamətində həyata keçirildiyi layihələr barədə də fikir mübadiləsi aparılıb. Azərbaycanın regional və beynəlxalq enerji əməkdaşlığında fəal rol oynadığı, enerji infrastrukturuna və nəqli marşrutlarının inkişafının ölkələr arasında iqtisadi əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə xidmət etdiyi vurğulanıb. Bu çərçivədə qabaqcıl rəqəmsal texnolo-

giyalardan da istifadə barədə geniş məlumat verilib.

Həmçinin Azərbaycanın regional nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin inkişafına, beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin samərəliliyinin artırılmasına, tranzit imkanlarının genişləndirilməsinə verdiyi töhfələr qeyd olunub. Bu istiqamətdə rəqəmsal texnologiyaların tətbiqinin, logistika proseslərinin optimallaşdırılmasının əhəmiyyəti vurğulanıb.

DCO Baş katibi Dimah Al-Yahya təşkilatın fəaliyyəti barədə geniş məlumat verib, Azərbaycanın rəqəmsal inkişaf sahəsində əldə etdiyi nailiyyətləri qeyd edib, Təşkilatın Azərbaycanla əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsində maraqlı olduğunu vurğulayıb.

Tərəflər qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər, o cümlədən beynəlxalq və regional gündəliyin aktual mövzuları barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

"Afrika ölkələri ilə əlaqələrin inkişafı Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritetlərindəndir"

Oktyabrın 5-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə Nigeriya Federal Respublikasının xarici işlər naziri Blanka Odumeqvu-Ocukvu arasında telefon danışığı baş tutub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazirlər Azərbaycan-Nigeriya ikitərəfli münasibətlərinin inkişaf perspektivləri, qarşılıqlı maraqlı digər məsələlər, habelə çoxtərəfli platformalarda əməkdaşlıq gündəliyi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Bu çərçivədə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT), Qoşulmama Hərəkatı, Parlamentlərarası İttifaq, D-8 və digər platformalarda əməkdaşlı-

ğın əhəmiyyəti qeyd olunub, qarşılıqlı dəstəyin və əlaqələndirmənin gücləndirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Ceyhun Bayramov Azərbaycanın Afrika ölkələri ilə əlaqələrin inkişafını xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi nəzərdən keçirdiyini qeyd edib. Bu çərçivədə Nigeriya ilə siyasi, iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi, o cümlədən Azərbaycanın təqəddir proqramları çərçivəsində Nigeriya vətəndaşları üçün yaradılan imkanların əhəmiyyəti vurğulanıb.

Tərəflər həmçinin regional və beynəlxalq gündəlikdə duran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Hər rəqəmin arxasındakı bir insan, bir ailə, bir ümid

Bu, 2027-ci ilin dövlət büdcəsində sosialyönümlü xərclərdə əks olunub

Dünyanın hər yerində belədir: qəbul olunmuş siyasətə görə, dövlət büdcəsinin sosialyönümlü hesab edilməsi üçün onun xərclərində sosial sahələrə ayrılan vəsaitlərin əhəmiyyətli paya malik olması əsas meyarlardandır. Məhz bu səbəbdən dövlət büdcəsinin sosialyönümlülüynü qiymətləndirərkən buraya yönəldilən xərclərin ümumi büdcə xərclərindəki payı xüsusi əhəmiyyət daşıyır. 2027-ci ilin dövlət büdcəsinin də sosialyönümlü xarakter daşıyacağı gözlənilir.

Sentyabrın 24-də Nazirlər Kabinetində "Azərbaycan Respublikasının 2027-ci il üzrə dövlət büdcəsinin və icmal büdcənin layihələri və sonrakı üç il üçün icmal büdcənin göstəriciləri", eləcə də "Azərbaycan Respublikasının 2027-ci il və növbəti üç il üzrə iqtisadi və sosial inkişaf konsepsiyası və proqnoz göstəriciləri" ilə bağlı keçirilən geniş iclasda Baş nazir Əli Əsədov bu barədə məlumat verib. Baş nazirin dövlət büdcəsinin qarşıdakı dövr üçün əsas prioritetlərinin müəyyənləşdirilməsi, əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, sosial müdafiə tədbirlərinin davam etdirilməsi və iqtisadi inkişafın dayanıqlılığının təmin olunması məsələləri xüsusi qeyd olunub.

"Sosialyönümlü büdcə" dedikdə dövlət vəsaitinin əhəmiyyətli hissəsinin əhalinin sosial rifahına və gündəlik həyatına birbaşa təsir edən sahələrdə ayrılması nəzərdə tutulur. Buraya sosial müdafiə və təminat, təhsil, səhiyyə, məşğulluq və digər sosial sahələr üzrə xərclər daxildir. Əsas məqsəd əhalinin sosial müdafiəsinin təmin etmək, aztəminatlı və həssas qruplara dövlət dəstəyini gücləndirmək, insanların təhsil və səhiyyə xidmətlərinə çıxışını yaxşılaşdırmaqdır. Eyni zamanda pensiya, müavinət, sosial

ödənişlər, təhsil və səhiyyə xərcləri də sosialyönümlü büdcənin əsas istiqamətləri sırasında yer alır. Ona görə də sosial xərclərin ümumi büdcə xərclərindəki payı dövlətin sosial siyasətinin vacib göstəricilərindən biri hesab olunur.

Qeyd edək ki, Azərbaycan dövlətinin sosial siyasətində insan amili hər zaman əsas istiqamətlərdən olub. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasətdə əhalinin rifahının yüksəldilməsi, sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, şəhid ailələrinə, qazilərə və aztəminatlı ailələrə dövlət dəstəyinin artırılması xüsusi önəm daşıyır. Son illər bu istiqamətdə həyata keçirilən ardıcıl tədbirlər və ayrılan maliyyə vəsaitləri dediklərimizin sübutudur. Fakt: 2026-cı ilin dövlət büdcəsi də sosialyönümlü olaraq təsdiq edilib. Bu il sosialyönümlü xərclərə 17,1 milyard manat vəsait ayrılıb. Bu məbləğ ümumi dövlət büdcəsi xərclərinin 41 faizini təşkil edir. Cari xərclərdə isə sosialyönümlü xərclərin payı daha yüksək, yəni 68 faiz vəziyyətdədir. Ayrılan vəsaitin əsas istiqamətləri də sosial siyasətin prioritetlərini göstərir. 2026-cı ildə sosial müdafiə və təminat xərclərinə 4 milyard 872 milyon 958 min manat ayrılıb. Təhsil xərcləri 5 milyard 16 milyon 397 min manat, səhiyyə xərcləri isə 2 milyard 24 milyon 314 min manat təşkil edib. Yeni dövlət büdcəsinin əhəmiyyətli hissəsi insanların sosial təminatına, təhsilə və sağlamlığına yönəldilib.

Bu mənada 2027-ci ilin dövlət büdcəsinin göstəriciləri də həmin siyasətin davam etdirilməyindən xəbər verir. Növbəti il dövlət büdcəsinin gəlirlərinin 39 milyard 234 milyon manat, xərclərinin isə 42 milyard 400 milyon manat olacağı proqnozlaşdırılır. Dövlət büdcəsi xərclərinin 44 faizinin sosialyönümlü olması nəzərdə tutulur. Beləliklə, 2026-cı ildə büdcə xərclərinin 41 faizini təşkil edən sosialyönümlü xərclərin 2027-ci ildə 44 faizə çatdırılması nəzərdə

tutulur. Rəqəmlər sosial sahənin dövlət maliyyə siyasətində mühüm yer tutduğunu əks etdirir. Onların arxasında milyonlarla insanın gündəlik həyatına təsir edən konkret istiqamətlər dayanır.

Əslində, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi dövlət siyasətinin yeni istiqaməti deyil, bu sahə həmişə diqqət mərkəzində saxlanılıb. Əhalinin gəlirlərinin artırılması, sosial ödənişlərin və pensiyaların yüksəldilməsi, həssas əhali qruplarına dövlət dəstəyinin genişləndirilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilib. Belə siyasətin əsas məqsədi iqtisadi inkişafın nəticələrini insanların rifahında öz əksini tapmasını təmin etməkdir. Xüsusilə şəhid və aztəminatlı ailələr, qazilər və sosial müdafiəyə ehtiyacı olan digər vətəndaşlar üçün müxtəlif dəstək mexanizmləri formalaşdırılıb. Dövlət büdcəsində sosial xərclərin yüksək paya malik olması həyata keçirilən sosial siyasətin maliyyə təminatını göstərən əsas amillərdən biridir.

Burada əsas məqam yalnız sosial xərclərin həcmi deyil. Önemli məsələ dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitin insanların həyatına necə təsir etməsidir. Pensiyaların artması, sosial ödənişlərin yüksəldilməsi, aztəminatlı ailələrin dəstəklənməsi və sosial xidmətlərin genişləndirilməsi onların rifahına birbaşa təsir edən amillərdir. Ona görə də gələn il sosialyönümlü xərclərin büdcədə daha böyük paya malik olması sosial müdafiə tədbirlərinin davam etdirilməsi və əhalinin rifahının daha da yaxşılaşdırılması baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. Hər zaman olduğu kimi, qarşıdakı dövrdə də əsas hədəflərdən biri dövlətin sosial dəstəyinə ehtiyacı olan vətəndaşların müdafiəsinin gücləndirilməsi və sosial xidmətlərin əlçatanlığının artırılmasıdır.

Züleyxa ƏLİYeva,
"Azərbaycan"

GÜCLÜ VƏ MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN

Yeni mərhələnin siyasi xəritəsi: Azərbaycanın gücü və strateji hədəfləri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayında çıxışı ölkəmizin keçdiyi siyasi inkişaf yoluna nəzər salmaqla yanaşı, postmünaqişə dövründə Azərbaycanın qarşısında dayanan strateji vəzifələri də müəyyən edən mühüm siyasi platforma rolunu oynadı. Dövlət başçımızın vurğuladığı kimi, ərazi bütövlüyünün və suverenliyin tam bərpası Azərbaycanın qarşısında yeni imkanlar açsa da, bu mərhələ əvvəlki dövrdən fərqli olaraq yeni çağırışlara uyğun daha güclü, çevik və uzaqgörən dövlət siyasətini tələb edir.

Prezident İlham Əliyev çıxışında Azərbaycanın son onilliklər ərzində keçdiyi yolu vahid siyasi xəttin nəticəsi kimi təqdim etdi. Bu baxımdan Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması yalnız siyasi təşkilatlanma hadisəsi deyil, ölkənin gələcək inkişaf modelinin formalaşmasına təsir edən mühüm tarixi mərhələdir.

1992-ci ildə təsis edilən partiyanın siyasi fəaliyyəti Azərbaycanın dövlətçilik tarixində dönüş nöqtəsi yaratdı.

Prezidentin çıxışının əsas siyasi tezislərindən biri Azərbaycanın artıq yeni geosiyasi reallıqda fəaliyyət göstərməsidir. İkinci Qarabağ müharibəsində qazanılan Zəfər və 2023-cü ilin sentyabrında suverenliyin tam bərpası ölkənin müasir tarixində yeni mərhələnin başlanğıcını qoydu.

Azərbaycanın qarşısında uzun illər dayanan əsas strateji məqsəd - ərazi bütövlüyünün və suverenliyin tam təmin olunması reallaşdı. Bununla da ölkəmizin xarici siyasətinin və təhlükəsizlik siyasətinin məzmununda mühüm dəyişikliklər baş verdi. Əgər əvvəlki mərhələdə əsas məsələ işğal faktının aradan qaldırılması idisə, hazırkı mərhələdə əldə olunmuş nəticələrin qorunması, regionda davamlı sülhün təmin edilməsi və Azərbaycanın artan geosiyasi imkanlarından istifadə olunması ön plana çıxır.

Bu baxımdan 2020-ci və 2023-cü illərin hərbi-siyasi nəticələri yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası kimi deyil, regionda güc balansının dəyişməsi və yeni regional əməkdaşlıq imkanlarının formalaşması baxımından da əhəmiyyətli idi.

Cənab Prezident Azərbaycanın uğurlarının əsasını təşkil edən amillərdən biri kimi siyasətin varisliyi və dövlətçilik strategiyasının ardıcılığını xüsusi vurğuladı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasi kursun sonrakı dövrdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi Azərbaycanın siyasi sabitliyinin, iqtisadi inkişafının və müdafiə potensialının gücləndirilməsinin əsas şərtlərindəndir.

Bu siyasətin əsas komponentləri müstəqilliyin qorunması, dövlətçilik institutlarının möhkəmləndirilməsi, iqtisadi müstəqilliyin təmin olunması, güclü ordu quruculuğu və ölkənin beynəlxalq mövqelərinin möhkəmləndirilməsi ilə xarakterizə olunur.

Beləliklə, Azərbaycanın hərbi Zəfəri yalnız döyüş meydanında əldə edilmiş nəticə kimi deyil, uzunmüddətli dövlət quruculuğu siyasətinin məntiqi nəticəsidir.

Cənab Prezidentin çıxışında postmüharibə dövründə ən mühüm istiqamətlərdən biri kimi hərbi və təhlükəsizlik potensialının daha da gücləndirilməsi müəyyən edilir. Münaqişənin başa çatması təhlükəsizlik məsələsinin aktuallığını azaltmır. Əksinə, dünyada geosiyasi qarşıdurmaların, müharibələrin və yeni münaqişə ocaqlarının artması dövlətlərin müdafiə qabiliyyətini milli təhlükəsizliyin əsas komponentlərindən birinə çevirir.

Azərbaycanın yerləşdiyi regionun geosiyasi xüsusiyyətləri də bu yanaşmanı şərtləndirən amillər sırasındadır. Cənubi Qafqazın müəkkəb təhlükəsizlik mühtiti, yaxın regionlarda davam edən müharibələr və beynəlxalq hüququn təbiiq ilə bağlı problemlər Azərbaycanın öz müdafiə imkanlarını daim yüksək səviyyədə saxlamasını zəruri edir.

Bu baxımdan güclü ordu yalnız müharibə aparmaq vasitəsi deyil, həm də sülhün və sabitliyin qorunması mexanizmi kimi çıxış edir. Güc balansının Azərbaycanın lehinə saxlanması mümkün hərbi təxribatların qarşısının alınması baxımından çəkindirici faktor rolunu oynayır.

Çıxışın diqqətçəkən məqamlarından biri də təhlükəsizliyin yalnız hərbi ölçülərlə məhdudlaşdırılmamasıdır. Müasir dövrdə informasiya texnologiyalarının, sosial mediyanın və süni intellektin sürətli inkişafı ideoloji və informasiya təhlükəsizliyini dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən birinə çevirir.

Bu kontekstdə təhsil, informasiya savadlılığı və vətənpərvərlik cəmiyyətin ideoloji dayanıqlığının əsas elementlərindəndir. Xüsusilə gənc nəslin müxtəlif informasiya manipulyasiyalarından qorunması, tarixi faktların düzgün çatdırılması və milli maraqların müdafiəsi yeni mərhələdə mühüm vəzifələr sırasındadır.

Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlərinin də bu istiqamətdə fəallığı nəzərdə tutulur.

Burada əsas məqsəd formal və şablon təbliğat mexanizmlərindən uzaqlaşaraq müasir informasiya mühitinin imkanlarına uyğun yeni ideoloji iş modelinin formalaşdırılmasıdır.

Çıxışın mühüm hissəsini Azərbaycanın xarici siyasətinin gələcək prioritetləri təşkil etdi. Ölkəmizin müxtəlif güc mərkəzləri ilə münasibətlər qurması və heç bir siyasi blokun qarşıdurma məntiqinə daxil olmaması ölkənin müstəqil xarici siyasət kursunun əsas xüsusiyyətidir.

Azərbaycanın həm Qərbdən, həm Çindən, həm də digər beynəlxalq aktorlarla strateji münasibətlər qurması xarici siyasətdə balanslaşdırılmış yanaşmanın göstəricisidir. Bu siyasətin əsas məqsədi hər hansı geosiyasi düşüncəyə bağlanmadan milli maraqların qorunması və ölkənin manevr imkanlarının genişləndirilməsidir.

Bu yanaşma Azərbaycanın regional və global məsələlərdə vasitəçi və etibarlı tərəfdaş kimi rolunun artmasına da imkan yaradır. Müxtəlif mövqeləri təmsil edən dövlətlərin nümayəndələrinin Azərbaycanda görüşməsi ölkənin diplomatik çəkisinin yüksəldiyini göstərən amillərdəndir.

Eyni zamanda Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlarda fəallığının artması xarici siyasətin institusional istiqamətinin gücləndirir. Mərkəzi Asiya ilə əlaqələrin dərinləşdirilməsi, islam dünyasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi və müxtəlif çoxtərəfli platformalarda fəal iştirak Azərbaycanın regional sərhədlərini aşan siyasi və iqtisadi imkanlarını genişləndirir.

Siyasi müstəqilliyin mühüm dayaqlarından biri kimi iqtisadi müstəqillik də xüsusi yer tutur. Azərbaycanın xarici borcunun aşağı səviyyədə olması, valyuta ehtiyatlarının artması və investisiya imkanlarının genişlənməsi iqtisadi dayanıqlığın əsas göstəriciləridir.

Xüsusilə enerji siyasəti Azərbaycanın regional və beynəlxalq əhəmiyyətinin mühüm komponentidir. Neft və qazla yanaşı, elektrik enerjisi, neft-kimya məhsulları və digər enerji resurslarının istehsalı və ixracı Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi sistemində rolunu gücləndirir.

Enerji amili artıq yalnız iqtisadi gəlir mənbəyi deyil, eyni zamanda geosiyasi təsir vasitəsinə çevrilir. Avropanın və digər regionların enerji təhlükəsizliyinə töhfə verən Azərbaycan özü də etibarlı enerji tərəfdaşı kimi möhkəmləndirir. Bununla yanaşı, neqliyyat dəhlizlərinin inkişafı Azərbaycanın regional bağlantı mərkəzinə çevrilməsi prosesini sürətləndirir.

Orta dəhliz və "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizi çərçivəsində artan tranzit imkanları ölkənin geoiqtisadi əhəmiyyətini gələcək fəaliyyət istiqamətlərindən biri kimi geniş mənada Azərbaycanın yalnız enerji deyil, həm də logistika və tranzit xəritəsində mühüm mövqeyə malik olmasını nəzərdə tutur.

Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası isə çıxışda Azərbaycanın qarşısında dayanan əsas strateji vəzifələrdən biri

kimi müəyyən edilir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi, yaşayış məntəqələrinin yenidən qurulması və keçmiş məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına qayıtması Zəfərin sosial nəticələrinin təmin olunmasına xidmət edir.

Bu prosesin əhəmiyyəti yalnız dağıdılmış ərazilərin bərpası ilə məhdudlaşmır. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur Azərbaycanın gələcək iqtisadi inkişafında, yeni neqliyyat və enerji layihələrinin reallaşdırılmasında, regional inteqrasiyanın dərinləşdirilməsində mühüm rol oynayacaq.

Böyük qayıdış bu mənada hərbi Zəfərin sülh və quruculuq mərhələsinə çevrilməsinin ən mühüm göstəricilərindən biridir.

Ümumilikdə Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayında səsləndirilən fikirlər Azərbaycanın postmüharibə dövründə qarşısına qoyduğu prioritetləri sistemli şəkildə ortaya qoydu. Ərazi bütövlüyünün və suverenliyin bərpası artıq son məqsəd deyil, yeni inkişaf mərhələsinin başlanğıc nöqtəsidir.

Bu mərhələdə Azərbaycanın qarşısında milli təhlükəsizliyin və hərbi potensialın gücləndirilməsi, iqtisadi və maliyyə dayanıqlığının qorunması, müstəqil və fəal xarici siyasətin davam etdirilməsi, enerji və neqliyyat imkanlarının genişləndirilməsi, informasiya və ideoloji təhlükəsizliyin təmin olunması, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun sürətli bərpası kimi əsas strateji istiqamətlər dayanır.

Bu istiqamətlərin bir-biri ilə əlaqəli olması Azərbaycanın gələcək dövlət siyasətinin kompleks xarakter daşdığını göstərir. Güclü ordu siyasi müstəqilliyin, iqtisadi dayanıqlıq xarici siyasətin, enerji və neqliyyat imkanları isə ölkənin geosiyasi çəkisinin əsas dayaqları kimi çıxış edir.

Nəticə etibarilə Prezident İlham Əliyevin çıxışının əsas siyasi mesajı ondan ibarətdir ki, Azərbaycan artıq öz tarixinin yeni mərhələsinə qədəm qoyub.

Ərazi bütövlüyünün və suverenliyin bərpası ilə başa çatan bir mərhələnin yerini daha müəkkəb, lakin daha geniş imkanlar açan inkişaf gündəliyi tutur. Qarşıdakı dövr üçün əsas məsələ əldə edilmiş siyasi və hərbi nəticələrin dayanıqlı iqtisadi inkişaf, güclü təhlükəsizlik sistemi, fəal diplomatiya və genişmiqyaslı quruculuq siyasəti ilə möhkəmləndirilməsidir.

Bu baxımdan VIII Qurultayda səsləndirilən tezislər yalnız Yeni Azərbaycan Partiyasının gələcək fəaliyyət istiqamətlərindən biri deyil, daha geniş mənada Azərbaycanın yeni siyasi, iqtisadi və geosiyasi mərhələsinin əsas konturlarını müəyyən edən strateji mesajlardır.

Ziyafət ƏSGƏROV,
Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisinin Sədr müavini

Müstəqil siyasət və sarsılmaz iradə

Azərbaycanın yeni milli təhlükəsizlik, xarici siyasət və ideoloji inkişaf doktrinasının bəyannaməsi

Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) oktyabrın 2-də keçirilən VIII Qurultayı həm də ölkəmizin yaxın tarixi, müasir dövrü və gələcək inkişaf yolu baxımından milli dövlətçilik konsepsiyasının yenidən formalaşdığı mühüm mərhələ kimi dəyərləndirilməlidir. Prezident, YAP Sədri İlham Əliyevin bu qurultaydakı dərindən düşüncəli və program xarakterli nitqi ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etmiş müasir Azərbaycanın yeni milli təhlükəsizlik, xarici siyasət və ideoloji inkişaf doktrinasının bəyannaməsidir. Dövlətimizin başçısının təqdim etdiyi strategiya ölkəmizin yeni mərhələdəki fəaliyyət prinsipini tam dəqiqliyi ilə müəyyən edir. Bu konsepsiyanın mərkəzində dayanan əsas ideya isə "Biz güclü olmalıyıq" prinsipidir.

Əsas vəzifələrdən biri hərbi gücümüzün artırılmasıdır

YAP-ın sözügedən qurultayının Azərbaycanın əsrlər boyu əldə etdiyi ən böyük tarixi nailiyyətlərin fonunda keçirilməsinin ayrıca rəmzi mənası oldu. Ölkəmizin rəhbəri nitqində vurğuladı ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının qurultayı ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında önəmli hadisədir: "Deyə bilərəm ki, partiyamızın fəaliyyəti, qəbul edilmiş qərarlar və siyasi xətti təkcə ölkəmiz üçün yox, bölgə üçün böyük önəm daşıyır....Bizim qurultayımız yeni ictimai-siyasi və geosiyasi vəziyyətdə keçirilir. İlk dəfədir ki, qurultayımız Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa edəndən sonra keçirilir. VII qurultayımız da o vaxt üçün yeni mühtəzər keçirilmişdir".

Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasının 30 il kəğız üzərində qalan qətnamələrini hərbi-siyasi yolla özü etdi. Ədalət güc vasitəsilə bərqərar oldu. Bu, beynəlxalq münasibətlər sistemində nadir hallarda rast gəlinən modeldir. Şanlı Zəfərə gedən yolda Azərbaycan təkcə işğalçı Ermənistanla deyil, onun arxasında duran beynəlxalq güclərlə, islamofob mərkəzlərlə, xarici media hücumları və sanksiya təhdidləri ilə mübarizə apardı. Prezident İlham Əliyevin qurultaydakı nitqində də qeyd etdiyi kimi, böyük güclərin müqaviməti fonunda əldə edilmiş Zəfər göstərir ki, Azərbaycan xalqının həmrəyliyi və siyasi iradəsi bütün xarici təzyiqlər mexanizmlərini alt-üst etməyə qadirdir.

Müharibənin başa çatması və Ermənistanla sülh müqaviləsinin mətninin parafatılması baxmayaraq, Prezident İlham Əliyev yəndə hərbi gücün artırılmasını birməmrəli vəzifə kimi müəyyənləşdirib. Dövlət büdcəsindən müdafiə və təhlükəsizlik xərclərinə 9 milyard manata yaxın vəsaitin ayrılması bu strategiyanın əməli təsdiqidir. Qurultaydakı çıxışında ölkəmizin rəhbəri hərbi gücün artırılmasını zəruriliyini fundamental amillərlə - tarixi

dərs, etibarsız qonşuluq amili və dünyada baş verən müharibələrlə əsaslandırdı: "İlk növbədə əsas vəzifələrdən biri hərbi gücümüzün artırılmasıdır....Bu nə üçün lazımdır? Buna cavab, mənəcə, çox açıq-aydındır. Bu, həmişə lazımdır, hər bir ölkə üçün. Çünki bizim xalqımız bu faciə ilə üzləşib. Bizim xalqımız ermənilərin nankorluğu ilə üzləşib. Yəni onların şirin sözlərini, sağlamlığımızı qaldırılan bədalları, Azərbaycan dilində səbəst danışmalarını, hətta namaz qılmalarını da yoxın ki, yaşlı nəsil yaxşı xatırlayır.

Amma nəticədə nə oldu? Gördülər ki, biz bir az laxlayırıq, gördülər ki, büdrəmişik, arxadan bıçaq vurdular....Ona görə biz bunu heç vaxt unutmamalıyıq, ayıq olmalıyıq və hər zaman, hər gün onlardan 10 qat güclü olmalıyıq".

Müasir dünyada BMT və digər beynəlxalq təsisatlar münaqişələrin qarşısını almaqda acizdir. Güclünün haqlı sayıldığı yeni dünya nizamında dövlətlərin suverenliyinin tək qaranlıqların öz hərbi qüdrətidir. Şimalda, Cənubda və Yaxın Şərqdə davam edən müharibələr fonunda Azərbaycan özünün təhlükəsizliyini qorumaq üçün hərbi hazırlığını daim yüksək səviyyədə saxlamalıdır.

Prezidentin vurğuladığı kimi: "Ona görə biz hər gün hazır olmalıyıq ki, istənilən hərbi təxribata cavab verək. Elə güc əldə etməliyəm və bunu əldə edirik ki, heç kimin ağılına belə gəlməsin Azərbaycana qarşı hansısa təxribat törətmək".

İdeoloji və strateji yol xəritəsi

Azərbaycan bu gün global geosiyasi proseslərdə öz sözü olan, "orta güc" statusunda qəbul edilən dövlətdir. Çoxşəxəli və balanslaşdırılmış diplomatik siyasət yürüdən Azərbaycan eyni zamanda həm Şərqdən, həm Qərbdən, həm global cənubdan, həm də türk dünyası ilə strateji tərəfdaşlıqlar qurmağı bacaran nadir ölkələrdəndir. Eyni zamanda ölkəmizin könər təzyiqlərə qarşı adekvat cavab mexanizmləri təbiiq etməsi vacib əhəmiyyət daşıyır.

YAP-ın VIII qurultayındakı çıxışında Prezident İlham Əliyev, "Bax, biz bu gün bizə qarşı olan bir donə də zərbəni cavabsız qoymuruq. Bir zərbəyə bəlkə 2, 5, 10 zərbə qaytarırıq ki, hərə otursun yerində, bizim işlərimizə qarşısını, bizim həyat tərzimizə bumunu soxmasın və bizə yol göstərməsin. Hərə getsin öz xalqına, dövlətinə gün ağlasın. Bu gün Azərbaycan reallıqları belədir ki, biz bir çox ölkələr üçün örnək olmuşuq. Ona görə risklərlə bağlı, - həm fiziki, həm ideoloji risklərlə bağlı, - ciddi tədbirlər görülür və görülməli", - deyərək bu vacib məsələlərlə bağlı bildirdi.

Prezident İlham Əliyev çıxışında ideoloji təhlükəsizliyin fiziki, hərbi təhlükəsizliklə eyni olduğunu söylədi. Çünki müasir dövrdə dövlətləri daxildən sarsıtmaq üçün açıq hərbi müdaxilədən daha çox, "yumşaq güc" təxribatlarından, kiberhücumlardan, dəyərlərin aşınmasından və dezinformasiya müharibələrindən istifadə olunur.

Prezident İlham Əliyev xəbərdarlıq etdi ki, ideoloji risklər sərhəd tanımır, xüsusilə indiki internet, kiberhücumlar və süni intellekt dünyasında özümüzü ideoloji təxribatlardan qorumağıdır.

Xarici dairələrin və anti-Azərbaycan mərkəzlərin əsas hədəfi gənclərin şüurunu zəhərləmək, onları milli-mənəvi köklərindən ayırmaq və Qələbə ruhunu kiçiltməkdir. Prezident bu ideoloji təxribatlara qarşı iki əsas milli qalxan təklif etdi. Təhsil və savadlanma. Yüksək intellektual səviyyəyə və kritik düşüncəyə malik olan cəmiyyətlər xaricdən idarə olunan şəbəkələrin, feyk xəbərlərin və manipulyasiyaların təsirinə düşmür. Təhsil, sözün həqiqi mənasında, xalqın qalxanıdır.

Eyni zamanda vətənpərvərlik və milli qürur hissləri. Gənclərimiz müasir dünyanın texnologiyalı nailiyyətlərini mənimsəməklə yanaşı, tarixi Zəfərimizin qürurunu özlərində daşımalıdırlar. Azərbaycanın tək başına qazandıqı şanlı Qələbə hər bir azərbaycanlı üçün ən böyük ideoloji dayaq və fəxarət mənbəyidir.

Prezident İlham Əliyevin YAP-ın VIII Qurultayındakı çıxışı Azərbaycanın gələcək onilliklər üçün inkişafının ideoloji və strateji yol xəritəsidir.

Azərbaycan artıq öz taleyini özü yazan, xarici riskləri neytrallaşdırmağa qadir olan qüdrətli dövlətdir və bu inkişaf xətti dəyişməz olaraq qalacaq.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

GÜCLÜ VƏ MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN

VIII Qurultayın siyasi mesajları

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin YAP-ın VIII Qurultayında çıxışı ölkəmizin keçdiyi tarixi yolun, əldə olunan zəfərin və qarşıda duran vəzifələrin geniş siyasi mənzərəsini ortaya qoydu. Azərbaycan artıq yeni bir mərhələyə daxil olub. Ərazi bütövlüyünün və suverenliyin tam bərpası ilə ölkəmizin qarşısında yeni siyasi, iqtisadi və geosiyasi imkanlar açılib. İndi əsas məsələ əldə edilmiş nailiyyətləri qorumaq. Azərbaycanın gücünü daha da artırmaq və yeni reallıqlardan milli inkişaf namına səmərəli istifadə etməkdir.

Milli Məclisin deputatı

Pərvin KƏRİMƏDƏ

Qəzeti-mizə açıqlamasında deyib ki, VIII Qurultayın özünəməxsus tarixi məzmunu da məhz bununla bağlıdır. Bu, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etməsindən sonra keçirilən ilk qurultaydır. VII Qurultay 44 günlük Vətən müharibəsində əldə edilmiş tarixi qələbədən az sonra keçirilmişdi. Həmin vaxt Azərbaycan yaratdığı yeni reallıqları dünyaya qəbul etmək, zəfərin siyasi və diplomatik nəticələrini möhkəmləndirmək mərhələsində idi. Bu gün isə Azərbaycan artıq həmin reallıqların müəllifi və onların əsas siyasi aktoru kimi çıxış edir. "2020-ci il noyabrın 8-də Şuşanın azad edilməsi ilə Azərbaycan tarixinin ən şərəfli səhifələrindən biri yazıldı. 2023-cü il sentyabrın 20-də isə ölkəmiz öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etdi. Bu iki tarixi hadisə bir-birini tamamlayan mərhələlərdir. Bu baxımdan, 8 noyabr və 20 sentyabr müasir Azərbaycan tarixinin iki mühüm zəfər tarixi kimi xalqımızın yaddaşında əbədi yaşayacaq. Lakin bu zəfərə aparan yol 44 günlə məhdudlaşmır. Prezident İlham Əliyev çıxışında xüsusi vurğuladı ki, Azərbaycanın qələbəsinin arxasında uzun illər ərzində görülmüş böyük iş dayanır. Güclü ordu quruculuğu, iqtisadi potensialın artırılması, beynəlxalq mövqələrin möhkəmləndirilməsi, diplomatik fəaliyyət və ən başlıcası, xalqın milli həmrəyliyi bu qələbəni mümkün edən əsas amillər oldu", - deyə o əlavə edib.

Deputat qeyd edib ki, bu mənada Azərbaycanın Zəfər tarixini YAP-ın yaranmasından ayrı təsəvvür etmək mümkün deyil. 1992-ci ilin noyabrında YAP-ın təsis olunması Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin ən mühüm hadisələrindən birinə təsadüf edib. Ölkədə siyasi qeyri-sabitlik hökm sürür, torpaqlarımız işğal olunur, iqtisadiyyat ağır vəziyyətə düşür, dövlət idarəçiliyi iflic olurdu. Belə bir şəraitdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin ətrafında birləşən insanların əsas məqsədi siyasi hakimiyyəti uğrunda mübarizədən daha geniş mənə daşıyırdı. 1993-cü ildə xalqın tələbi ilə Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanın taleyində dönüş nöqtəsi oldu. Ölkədə sabitlik bərpa edildi, dövlət institutları möhkəmləndirildi, separatçılıq və parçalanma təhlükələrinin qarşısı alındı. Eyni zamanda Azərbaycan öz haqlı mövqeyini dünya ictimaiyyətinə çatdırmağa başladı. "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə isə ölkəmiz iqtisadi inkişafın yeni mərhələsinə başladı. Bu siyasətin ən mühüm xüsusiyyəti onun ardıcılığında idi. Ulu Öndərin müəyyən etdiyi dövlətçilik kursu sonrakı dövrdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən yeni şəraitə uyğun şəkildə davam etdirildi. İqtisadi müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi, ordu quruculuğunun sürətləndirilməsi, Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi və milli maraqlara əsaslanan xarici siyasət nəticə etibarilə ölkəmizin zəfərə aparan əsas daşıqlarını formalaşdırdı.

P.Kərimzadə bildirib ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası həmin siyasətin ən

böyük nəticəsidir: "2003-cü ildə prezident seçkilərindən sonra qarşıya qoyulan əsas strateji məqsədlərdən biri məhz ərazi bütövlüyünün bərpası idi. Bu məqsəd illər ərzində dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri olaraq qaldı və nəhayət, 2020-2023-cü illərdə tarixi reallığa çevrildi. Azərbaycanın əldə etdiyi zəfərin əhəmiyyəti yalnız milli çətinçiyə ilə məhdudlaşmır. Ölkəmiz uzun illər davam edən işğala son qoymaq üçün beynəlxalq münasibətlər sistemində yeni reallıq yaratdı. Azərbaycan bunu böyük dövlətlərin müxtəlif təzyiqləri və Ermənistanın müdafiə edən siyasi dairələrin mövqeyi fonunda həyata keçirdi. Buna görə də Prezident İlham Əliyevin çıxışında milli birliyin və xalqın vahid mövqeyinin xüsusi qeyd olunması mühüm siyasi mesajdır. Azərbaycan xalqının "yumruq kimi" birləşməsi ölkənin ən mürəkkəb məqamlarda öz milli maraqlarını müdafiə etmək gücünü göstərdi. Bu gün isə Azərbaycanın qarşısında başqa xarakterli vəzifələr dayanır. Zəfəri qorumaq və onun nəticələrini möhkəmləndirmək üçün hərbi gücün daha da artırılması prioritetlərdən biri kimi müəyyən edilir. Dünyada gedən proseslər, yeni münaqişə ocaqlarının yaranması və beynəlxalq təhlükəsizlik mexanizmlərinin zəifləməsi göstərir ki, hər bir dövlət ilk növbədə öz təhlükəsizliyini özü təminat verməlidir. Təhlükəsizliyin əsas şərtlərindən biri dövlətin milli maraqlarını müstəqil şəkildə müəyyənəlməkdir və qorumaq imkanına malik olmasıdır. Azərbaycanın son illərdə formalaşdırdığı çoxşaxəli imkanlar ölkənin xarici təsirlərə qarşı dayanıqlılığını artırır. Prezident İlham Əliyevin də qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan gücləndikcə və daha fəal müstəqil siyasət apardıqca ona qarşı təzyiqlərin artması mümkündür. Buna görə də dövlət yalnız mövcud təhlükələrə reaksiya verməklə kifayətlənməməli, potensial riskləri əvvəlcədən müəyyənəlməklə onların qarşısını almağa hazır olmalıdır. Güclü dövlət anlayışını yalnız hərbi qüdrətlə izah etmək düzgün olmazdı. Güclü dövlət, eyni zamanda cəmiyyətdə sabitliyi qoruyan, iqtisadi dayanıqlılığı təmin edən, informasiya məkanında öz mövqeyini müdafiə edən və milli maraqlarını beynəlxalq münasibətlər sistemində ardıcıl şəkildə ifadə edən dövlətdir. Müasir təhlükəsizlik isə ömürlük əlaqələri daha aydın görünür. Vaxtilə təhlükəsizliyi və ərazi bütövlüyü ciddi təhdidlərlə üzləşən Azərbaycan bu gün suverenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş, regionda təsir imkanlarını genişləndirmiş dövlət kimi çıxış edir. Bu nailiyyətlər təhlükəsizlik siyasətinin davamlı və uzunmüddətli olması ilə tələb edilir".

Deputat qeyd edib ki, müasir dövrdə təhlükəsizlik anlayışı yalnız ordu və sərhədlərlə məhdudlaşmır. İnformasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı ideoloji təhlükəsizliyi də dövlət siyasətinin mühüm istiqamətinə çevirib. Sosial şəbəkələr, süni intellekt və müxtəlif informasiya platformaları vasitəsilə ömürlülərə təsir imkanları əvvəlcədən daha genişdir. Buna görə də Azərbaycan cəmiyyətinin informasiya manipulyasiyalarından qorunması, xüsusilə gənclərin düzgün və obyektiv informasiya ilə təmin edilməsi mühüm vəzifədir. Prezidentin bu məsələdə təhsilə və vətənpərvərliyə xüsusi əhəmiyyət verməsi təsadüfi deyil. Təhsilli, dünyagörüşlü və milli dəyərlərinə bağlı cəmiyyət müxtəlif ideoloji təxribatlarla qarşı daha dayanıqlı olur. Bu baxımdan, müasir ideoloji siyasətin əsas vəzifəsi yalnız görülməli işləri təbliğ etmək deyil, həm də vətəndaş həmin işlərin mahiyyətini, dövlət siyasətinin məqsədini və Azərbaycanın milli maraqlarını düzgün izah etməkdir. Müasir dünyanın siyasi mənzərəsi göstərir ki, təhlükəsizlik və sabitlik hər bir dövlət üçün ən mühüm strateji dəyərlərdən biridir. Munaqişələr, geosiyasi qarşıdurmaların və yeni risklərin artdığı bir vaxtda insanların sakit və təhlükəsiz şəraitdə yaşaması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

susı əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycanın bugünkü sabitliyi də təsadüfi deyil. Bu sabitlik ardıcıl dövlət siyasətinin, güclü müdafiə imkanlarının, dayanıqlı institutların və milli həmrəyliyin nəticəsidir.

Deputat xatırladı ki, Prezident çıxışında təhlükəsizliyi dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən biri kimi önə çəkib: "Dövlət başçısı ölkədə əldə olunmuş sabitliyin qorunmasını daim diqqət mərkəzində saxlanılmasını vacibliyini vurğuladı. Bu yanaşma göstərir ki, təhlükəsizlik anlayışı yalnız hərbi müdafiə ilə məhdudlaşmır. İnformasiya və kibertəhlükəsizlik, ideoloji təsirlər, dezinformasiya, eləcə də cəmiyyətdə qarşıdurma yaratmağa yönəlmis cəhdlər də milli təhlükəsizliyin mühüm tərkib hissələridir. Azərbaycanın kibertəhlükəsizlik sahəsində idarəetmə mexanizmlərini gücləndirməsi də yeni çağırışlara uyğun siyasətin zəruriliyini təsdiqləyir. Təhlükəsizliyin əsas şərtlərindən biri dövlətin milli maraqlarını müstəqil şəkildə müəyyənəlməkdir və qorumaq imkanına malik olmasıdır. Azərbaycanın son illərdə formalaşdırdığı çoxşaxəli imkanlar ölkənin xarici təsirlərə qarşı dayanıqlılığını artırır. Prezident İlham Əliyevin də qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan gücləndikcə və daha fəal müstəqil siyasət apardıqca ona qarşı təzyiqlərin artması mümkündür. Buna görə də dövlət yalnız mövcud təhlükələrə reaksiya verməklə kifayətlənməməli, potensial riskləri əvvəlcədən müəyyənəlməklə onların qarşısını almağa hazır olmalıdır. Güclü dövlət anlayışını yalnız hərbi qüdrətlə izah etmək düzgün olmazdı. Güclü dövlət, eyni zamanda cəmiyyətdə sabitliyi qoruyan, iqtisadi dayanıqlılığı təmin edən, informasiya məkanında öz mövqeyini müdafiə edən və milli maraqlarını beynəlxalq münasibətlər sistemində ardıcıl şəkildə ifadə edən dövlətdir. Müasir təhlükəsizlik isə ömürlük əlaqələri daha aydın görünür. Vaxtilə təhlükəsizliyi və ərazi bütövlüyü ciddi təhdidlərlə üzləşən Azərbaycan bu gün suverenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa etmiş, regionda təsir imkanlarını genişləndirmiş dövlət kimi çıxış edir. Bu nailiyyətlər təhlükəsizlik siyasətinin davamlı və uzunmüddətli olması ilə tələb edilir".

P.Kərimzadə vurğulayıb ki, əldə olunmuş sabitliyin qorunması bütün cəmiyyətin məsuliyyətidir. Milli həmrəylik, dövlətçilik düşüncəsi, vətəndaş məsuliyyəti və informasiya savadlılığı milli dayanıqlılığın əsas dayaqlarıdır. Xüsusilə rəqəmsal mühitdə vətəndaşların dezinformasiyanı və təxribat xarakterli çağırışları düzgün qiymətləndirməsi böyük əhəmiyyət daşıyır. Təhlükəsizlik və sabitlik, eyni zamanda davamlı inkişaf üçün möhkəm zəmin yaradır. Təhlükəsizlikdə iqtisadiyyat inkişaf edir, investisiya imkanları genişlənir, sosial layihələr həyata keçirilir və insanların gələcəyə daha böyük inanla baxırlar. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdan aparılan

genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işləri də məhz belə sabit mühitin nəticəsidir. Prezidentin çıxışında təhlükəsizliklə yanaşı, bu ərazilərin bərpasının və əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasının dövlət büdcəsinin prioritetləri sırasında qeyd edilməsi də bunu təsdiqləyir. Beləliklə, Azərbaycanın bugünkü reallığında təhlükəsizlik yalnız dövlət siyasətinin istiqamətlərindən biri deyil, ölkənin gələcək inkişafının əsas şərtləridir.

Deputat bildirib ki, Azərbaycanın xarici siyasətində də yeni mərhələnin mühüm xüsusiyyətləri görünür: "Ölkəmiz müxtəlif siyasi və iqtisadi mərkəzlərlə əlaqələrini inkişaf etdirir, eyni zamanda heç bir geosiyasi düşmənin tərkib hissəsinə çevrilmədən müstəqil siyasət yürüdü. Bu məqsədlə xalqın siyasi lideri və müdrik oğlu Heydər Əliyevin şəxsiyyəti ətrafında birləşdi.

1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvan şəhərində Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransı keçirildi. Ovxatki hakimiyyət partiyasının Bakı şəhərində təşkilatlanmasına imkan vermədiyinə, ölkəmizin müxtəlif bölgələrindən gəlmiş 550-dən artıq nümayəndənin iştirak etdiyi təsis konfransı Naxçıvan Dövlət Dram Teatrında keçirildi. Ulu Öndər həmin günü belə xatırlayırdı: "Biz 1992-ci ilin şaxtılı bir günündə, istilik olmayan bir zaldə, Naxçıvan Dövlət Teatrının binasında paltoda və çoxları papaqda oturaaraq ilk konfransımızı keçirdik. Üşüyürdük, elimizi ölməzə sürdürdük. Amma iradəmiz yüksək idi, iradəmiz güclü idi. Gələcəyə çox nikbinliklə baxırdıq... Məni sevindirirdi ordu ki, ağır şəraitdə Naxçıvanda keçirdiyimiz konfrans ölkənin və partiyanın böyük inkişaf yolunu təmin etdi".

Zamanın ən müəssəkil siyasi təşkilatlarından biri olan Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizdə cərəyan edən hadisələrin yekunu və mövcud olan ictimai-siyasi şəraitin məntiqi nəticəsi kimi meydana gəldi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1992-ci ilin noyabrında Naxçıvanda yaranan və demokratik prinsiplərə söykənmiş hakimiyyətə gələn Yeni Azərbaycan Partiyası 30 ildir dövlətimizə, xalqımıza, ən yeni dövrə şanlı dövlətçilik tariximizin yazılmasına layiqəli xidmət edir. Sosial sifariş olaraq meydana atılan Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizdə qurtuluş və tərəqqinin simvolu kimi qəbul edilməklə bərabər, həm də Azərbaycan vətəndaşlarının mütləq əksəriyyətinin siyasi istinat mənbəyidir.

Yeni Azərbaycan Partiyası güclü liderin ətrafında yaranmış partiyadır. Partiyanın yaranacağı dövrə nəzər salanda görürük ki, zəngin dövlətçilik və idarəetmə təcrübəsinə malik olan, ömrünü və bütün fəaliyyətini öz xalqına və dövlətinə xidmətə həsr edən bir şəxsiyyətin - Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasına rəhbərlik etməsi partiyamıza olan inam, etimad və dəstəyi artırır. Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyəti ölkəmizin xilaskarı Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirərək ölkəmizin möhtəşəm nailiyyətlər əldə etməsinə fundamental töhfələr verdi.

Əsmər QARDAŞXANOVA, "Azərbaycan"

Dayanıqlı inkişafın və siyasi sabitliyin təminatçısı

Ölkənin ən çətin dövründə Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə yaradılan Yeni Azərbaycan Partiyası respublikamızın ictimai-siyasi həyatında yeni tarixi mərhələnin başlanğıcını qoyub. Hər zaman öz fəaliyyəti ilə dövlətimizin inkişafına xidmət edən Yeni Azərbaycan Partiyası bölgədə əsas güclü siyasi qüvvəyə, ümumxalq partiyasına çevrilib.

Sovet rejiminin və Kommunist Partiyasının süqutundan sonra yaradılan partiyalar ölkəni düşüdü ağır iqtisadi, siyasi, mədəni böhrandan növbəti qurtara bilmədi, əksinə, hakimiyyətə olan və bir-birini əvəz edən siyasi qüvvələr respublikadakı vəziyyəti daha da ağırlaşdıraraq təhlükəli böhran vəziyyətinə çatdırdılar. Ölkəni bürümüş dərin siyasi, iqtisadi, sosial böhran xalqın qabaqcıl hissəsi olan ziyalıları, tanınmış insanları son dərəcə narahat edirdi. Bu zaman Azərbaycanın taleyini düşünen insanlar ölkəni böhrandan çıxara biləcək yeni bir partiya yaratmaq təşəbbüsü ilə çıxış etdilər. Bu məqsədlə xalqın siyasi lideri və müdrik oğlu Heydər Əliyevin şəxsiyyəti ətrafında birləşdi.

1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvan şəhərində Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransı keçirildi. Ovxatki hakimiyyət partiyasının Bakı şəhərində təşkilatlanmasına imkan vermədiyinə, ölkəmizin müxtəlif bölgələrindən gəlmiş 550-dən artıq nümayəndənin iştirak etdiyi təsis konfransı Naxçıvan Dövlət Dram Teatrında keçirildi. Ulu Öndər həmin günü belə xatırlayırdı: "Biz 1992-ci ilin şaxtılı bir günündə, istilik olmayan bir zaldə, Naxçıvan Dövlət Teatrının binasında paltoda və çoxları papaqda oturaaraq ilk konfransımızı keçirdik. Üşüyürdük, elimizi ölməzə sürdürdük. Amma iradəmiz yüksək idi, iradəmiz güclü idi. Gələcəyə çox nikbinliklə baxırdıq... Məni sevindirirdi ordu ki, ağır şəraitdə Naxçıvanda keçirdiyimiz konfrans ölkənin və partiyanın böyük inkişaf yolunu təmin etdi".

Zamanın ən müəssəkil siyasi təşkilatlarından biri olan Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizdə cərəyan edən hadisələrin yekunu və mövcud olan ictimai-siyasi şəraitin məntiqi nəticəsi kimi meydana gəldi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1992-ci ilin noyabrında Naxçıvanda yaranan və demokratik prinsiplərə söykənmiş hakimiyyətə gələn Yeni Azərbaycan Partiyası 30 ildir dövlətimizə, xalqımıza, ən yeni dövrə şanlı dövlətçilik tariximizin yazılmasına layiqəli xidmət edir. Sosial sifariş olaraq meydana atılan Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizdə qurtuluş və tərəqqinin simvolu kimi qəbul edilməklə bərabər, həm də Azərbaycan vətəndaşlarının mütləq əksəriyyətinin siyasi istinat mənbəyidir.

Yeni Azərbaycan Partiyası güclü liderin ətrafında yaranmış partiyadır. Partiyanın yaranacağı dövrə nəzər salanda görürük ki, zəngin dövlətçilik və idarəetmə təcrübəsinə malik olan, ömrünü və bütün fəaliyyətini öz xalqına və dövlətinə xidmətə həsr edən bir şəxsiyyətin - Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasına rəhbərlik etməsi partiyamıza olan inam, etimad və dəstəyi artırır. Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyəti ölkəmizin xilaskarı Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirərək ölkəmizin möhtəşəm nailiyyətlər əldə etməsinə fundamental töhfələr verdi.

"EU Reporter" Prezident İlham Əliyevin nitqinə həsr olunmuş analitik məqalə dərc edib

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili və Multikulturalizm Mərkəzinin (BMTMM) Prezident, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin YAP-ın VIII Qurultayında səsləndirdiyi program xarakterli nitqinin əsas təzislərinə həsr olunmuş analitik məqaləsi nüfuzlu "EU Reporter" nəşrində dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Güc vasitəsilə sülh: Prezident İlham Əliyevin çıxışı və Azərbaycanın təhlükəsizlik prioritetləri" başlıqlı təhlildə dövlətimizin başçısının çıxışının Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinin bərpasından sonra qarşıda duran əsas strateji vəzifələrə dair mühüm məsajlar ehtiva etdiyi vurğulanır.

Məqalədə qeyd olunur ki, çıxışın əsas xətti Azərbaycanın əldə etdiyi qələbədən sonra sülhə nail olmaq, eyni zamanda ölkənin təhlükəsizliyini və suverenliyini qorumaq üçün güc-

Yeni Azərbaycan Partiyasının qısa müddətdə xalqın sevimli partiyasına çevrilməsinin təbii səbəbi var idi - xalqın partiyasının sədrinə olan sevgisi və inamı. Zaman göstərdi ki, xalq xilaskarına - dahi lider Heydər Əliyevə arxalanmaqla, onun ətrafında sıx birləşməklə öz gələcəyini təmin etmiş oldu. 1993-2003-cü illərdə Azərbaycanda elə bir sahə olmadı ki, diqqətdən kənarda qalsın. Ulu Öndər ölkə həyatında baş verən bütün problemlərə həssaslıqla yanaşı və onların həllinə çalışdı. Bir zamanlar xəyal edilən nəhəng iqtisadi layihələr həyata keçirildi. Dövlət, ordu quruculuğu sahəsində ciddi işlər görüldü. Azərbaycan beynəlxalq arenaya çıxdı. Xarici ölkələr, beynəlxalq təşkilatlar məhz Ulu Öndərin siyasi nüfuzuna arxalanaaraq müxtəlif sahələrdə Azərbaycan ilə əməkdaşlığa başladılar.

Təbii ki, dövr dəyişir, qarşıya yeni vəzifələr qoyulur. Prezident İlham Əliyevin dövlət başçısı kimi fəaliyyətə başladığı ilk gündən qarşıya qoyduğu əsas prioritet məsələlərdən biri ən müasir təcrübənin Azərbaycanda bütün sahələrdə tətbiq edilməsi və ölkəmizin bütün sahələrdə qazandığı təcrübə ilə dünyaya nümunə olması idi. Məhz bu çağırışların reallığa öz əksini tapması son 19 ilin davamlı uğurlarını, Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə təqdir olunan inkişaf modelini şərtləndirən əsas amillər sırasında oldu. Azərbaycan xalqının Prezident İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşməsi, həyata keçirilən siyasəti dəstəkləməsi, gələcəyə böyük inamla addımlaması Yeni Azərbaycan Partiyasına olan inam və məhəbbəti gücləndirir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, Prezident İlham Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin yaratdığı inkişaf konsepsiyasını yeni dövrün reallığına uyğun şəkildə daha çevik, özünəməxsus və müasir idarəetmə platforması kimi formalaşdırıb. Azərbaycanın siyasi lideri idarəçilik fəlsəfəsinin yeni komponentlərini yaratmaqla dövlət aparatı sistemində ən mükəmməl və demokratik meyarlara əsaslanan unikal bir idarəetmə formulu müəyyən etdi. Son illərdə Azərbaycanın bütövlükdə inkişafı, əldə etdiyi müqəddərsiz uğurlar Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin yorulmaz, fədakar fəaliyyəti, onun cəsarəti və eyni zamanda uzaqgörənliyi sayəsində mümkün olub.

Tarixi zəfərlərimizə və bugünkü strateji nailiyyətlərimizə zəmin yaradan milli birliyin formalaşması isə təsadüfi xarakter daşmır. Zirvəyə gedən yolun təməli məhz dövlətçilik tariximizin mürəkkəb və tələpəli mərhələsində atılıb. Prezident İlham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının VII qurultayındakı nitqində həmin tarixi dönüş nöqtəsinə və qələbələrimizin təməli daşını bu sözlərlə xüsusi vurğulayıb: "O vaxt cəmiyyətimizin cəsarətli insanları, müdaxirəçi insanlar, Azərbaycan dövlətinin taleyini düşünən insanlar Ulu Öndər Heydər Əliyevin ətrafında birləşmişdilər. 1992-ci ilin noyabrında Naxçıvanda keçirilmiş Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis qurultayı faktiki olaraq qələbələrimizə yol açmışdır. Bu, bir ictimai sifariş idi".

Bütün dövrlərdə hakimiyyətdə olan siyasi partiyaların qəbul etdiyi qərarlar ölkənin

siyasi həyatına birbaşa təsir edir. Bu baxımdan, Yeni Azərbaycan Partiyasının 5 mart 2021-ci il tarixdə keçirilən VII qurultayı təbii olaraq ölkə ictimaiyyətinin diqqət mərkəzində idi. Həmçinin Vətən savaşındakı şanlı Qələbədən sonra və ölkədə aparılan islahatlar fonunda qurultayın baş tutması ölkənin gələcək inkişafı baxımından önəmli hadisə sayılır. Hakim partiyanın budəfəki qurultayı da vacib qərarların qəbul edilməsi ilə yadda qaldı. Partiyanın yeni Nizamnaməsi qəbul olundu, 40 nəfərdən ibarət tərkibdə İdarə Heyəti seçildi, 6 siyasi partiyanın Yeni Azərbaycan Partiyasına qoşulmasına dair qərar qəbul edildi. Bununla da ölkənin siyasi həyatında tamamilə yeni bir strategiyanın əsas qoşuldu.

Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, Prezident İlham Əliyevin YAP-ın VIII Qurultayında dərin məzmunlu və program xarakterli çıxışı ölkəmizin növbəti dövrdəki inkişaf strategiyasını, milli təhlükəsizlik prioritetlərini və ideoloji dayaqlarını müəyyən edən yeni konseptual doktrina kimi çıxış edir. Dövlətimizin başçısının nümayiş etdirdiyi bu strateji baxış təkə partiyanın deyil, bütövlükdə Azərbaycanın suverenliyini, siyasi-iqtisadi müstəqilliyini və milli həmrəyliyi daha da möhkəmləndirmək üçün yol xəritəsi funksiyasını yerinə yetirir. Bu yeni konseptual yanaşma milli maraqların qorunmasını, müasir çağırışlara adekvat reaksiyanı və gələcək hədəflərə doğru inamla addımları özündə ehtiva edərək dövlətçiliyimizin sarılsız təməlini təşkil edir.

Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayı bir daha göstərdi ki, bu təşkilat çoxmillətli bir ölkənin, sülhü, sabitliyi, tolerant, ümumbəşəri dəyərləri həyat tərzinə çevirən, müxtəlif xalqların birgə yaşayışına nail olan, tarixlə müasirliyi özündə birləşdirən bir ölkənin - Azərbaycanın hakim partiyasıdır. Onun başında xalqımızın arxalandığı, inandığı, güvəndiyi, etibar etdiyi, etimad göstərdiyi, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıların lideri, Muzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev dayanır.

Bu gün İlham Əliyevin həyata keçirdiyi müdaxirəçi islahatlar xalq tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Bu da onun deməyə əsas verir ki, Azərbaycanda bundan sonra da uzunmüddətli, dayanıqlı inkişaf təmin olunacaq. Çünki görülməli işlər və Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü qətiyyətli, prinsipial, uzaqgörən siyasət yeganə düzgün siyasətdir. 760 mindən çox insanı birləşdirən partiyamızı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gələcəkdə daha böyük qələbələr qazanacağı şübhəsizdir.

Arzu ABDULLAYEVA, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədr müavini

Yihələrinin inkişafı, sosial siyasətin gücləndirilməsi və Böyük qayıdış prosesinin davam etdirilməsi xüsusi qeyd olunur. Eyni zamanda Azərbaycanın müdafiə və təhlükəsizlik imkanlarını gücləndirməsinin çətinləşməsi siyasətinin tərkib hissəsi olduğu bildirilir.

Məqalədə Azərbaycanın çoxşaxəli xarici siyasəti, müxtəlif dövlət və beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığı, enerji və neqliyyat sahəsində artan geoiqtisadi əhəmiyyəti də təhlil edilir. Bununla yanaşı, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və karbohidrogenlərdən asılılığın azaldılması qarşısında əsas çağırışlardan biri kimi göstərilir.

Təhlilin digər mühüm hissəsi Azərbaycanın dünyəvi dövlət modelinin qorunmasına həsr olunub. Burada ideoloji

təhlüklər, dezinformasiya və xaricdən yayılan radikal dini təsirlərlə mübarizədə təhsil, milli dəyərlər və cəmiyyətin dayanıqlılığının əhəmiyyəti vurğulanır. Məqalədə Azərbaycanın dini və mədəbi müxtəlifliyin birgə yaşayışına əsaslanan multikultural modelinə də diqqət çəkilir.

Yekun hissədə Azərbaycanın bərpa etdiyi suverenlik və ərazi bütövlüyünün qorunması davamlı dövlət siyasəti tələb etdiyi vurğulanır. Həmçinin Azərbaycanın sülhə nail olmaq məqsədilə danışıqlar davam etdirməklə yanaşı, regional və global qeyri-sabitlik şəraitində də təhlükəsizliyi, müstəqil xarici siyasətini və dünyəvi kimliyini qorumağa xüsusi önəm verdiyi diqqətə çatdırılıb.

GÜCLÜ VƏ MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN

Azərbaycan bütün növ enerji resurslarını həm istehsal, həm hasil, həm də ixrac edən nadir ölkələrdəndir

Prezident İlham ƏLİYEV: "Biz bütün işləri vaxtında görmüşük"

Prezident İlham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII qurultayındakı çıxışında bir sıra iqtisadi məsələlərə də toxunmuşdur. O cümlədən ölkəmizdə neft, qaz və "yaşıl enerji" sahəsində görülmüş işlərə, mövcud vəziyyətə, perspektivlərə diqqət çəkmişdir. Dövlətimizin başçısının bu mövzudan bəhs etməsi təsadüfi deyil. Çünki özünün də dedi ki, yeni geosiyasi və iqtisadi reallıq ondan ibarətdir ki, bu gün bir çox ölkələr enerji resurslarını əvvəlki kimi əldə edə bilmirlər.

Azərbaycan isə nadir ölkələrdəndir ki, dünya miqyasında bütün növ enerji resurslarını həm istehsal, həm hasil, həm də ixrac edir. Söhbət xam neft, neft məhsulları, təbii qaz, elektrik enerjisi, neft-kimyə məhsulları və gübrələrdən gedir.

Bu gün dünyada xüsusilə neft məhsulları ilə bağlı böhran yaşanır və təəsüf ki, o, daha dərinləşə bilər. Çünki bu böhranın iki mənbəyi var. Biri bizim Şimalımızda, ikincisi isə Körfəz bölgələrində - Cənubdadır. O da məlumdur ki, artıq ənənəvi təchizatçıların bəziləri daxili tələbatı ödəmək üçün məcburən ixracı dayandırırlar.

"Azərbaycana bir çox ölkələrdən müraciətlər daxil olur, xahişlər gəlir ki, biz istehsal etdiyimiz neft məhsullarını o ölkələrə ixrac edək. Biz isə bütün işləri vaxtında görmüşük. Bizim bu gün potensialımız, - mən təkcə neft məhsullarını nəzərdə tutmam, - 30 milyon tondur. Bunun 7 milyon tonu Azərbaycanda neftayırma zavodunda emal olunur, 23 milyon tonu isə xaricdə. Bax bunu biz vaxtında etdik. Bir zavodu sıfırdan qurduq, iki zavod aldıq. Bu gün 30 milyon ton neft məhsullarına sahib olan, - özü də tək yerdə yox, üç yerdə, - ölkələr

də çox deyil. Ona görə nəzərə alsaq ki, bir daha deyirəm, əfsuslar olsun, bizim ətrafımızda gedən müharibələr dayanmır, - biz çox istərdik ki, dayansın, amma dayanmır, - ona görə bizim məhsullarımız, qazımız tələbat daha da artacaq", - deyər Prezidentimiz bildirmişdir.

Ötən illərdə "yanacaq enerjisinin vaxtı, zamanı bitmişdir" deyənərdə artıq başa düşüblər ki, neftsiz, qazsız, yanacaqsız iqtisadiyyat inkişaf edə bilməz. COP29-u baykot etmək istəyənlərdən biri yanacaq enerjisindən gələn gəlirləri necə istifadə etmək, xalqın rifahına yönəlməkdir.

Və bütün bunlarla yanaşı, bizim "yaşıl gündəliyimiz" də var. Artıq reallaşan və həyata keçməkdə olan "yaşıl enerji" layihələrimiz dünyanın gözü

qarşısındadır. Azərbaycanın bu layihələrdəki tərəfdaşları Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin, Səudiyyə Ərəbistanının, Böyük Britaniyanın, Çinin və bir sıra digər ölkələrin tanınmış şirkətləridir. 230 meqavatlıq "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti tərəfindən tikilib, regionun ən böyük günəş elektrik stansiyalarındandır və artıq bir neçə ildir fəaliyyət göstərir.

Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkəti ilə birgə icra edilən 240 meqavat gücündə "Xızı-Abşeron" Külək-Elektrik Stansiyası yüz minlərlə ton karbon emissiyasının qarşısını alan nəhəng "yaşıl enerji" layihəsidir. Stansiya artıq işləyir.

"Şəfaq" Günəş-Elektrik Stansiyası (240 MVt) Cəbrayıl rayonunda BP şirkəti ilə birgə dekarbonizasiya məqsədilə inşa olunan mühüm stansiya.

Bu gün Azərbaycan neçə-neçə ölkəyə neft və neft məhsulları, 16 ölkəyə qaz ixrac edir. Ölkəmiz artıq Pan-Avropa qaz təchizatçısı imicini qazanıb.

Prezident İlham Əliyev də məhz bunları xatırladaraq deyib: "Enerji resursları ilə zəngin olan Azərbaycan bu gün çox ciddi geosiyasi və təhlükəsizlik amilinə çevrilib. Çünki enerji təhlükəsizliyi hər bir ölkənin milli təhlükəsizliyi deməkdir və bizim rolumuz daha da artacaq. Bax investisiya forumları çərçivəsində imzalanmış kontraktların da bəziləri məhz qaz, neft hasilatının artırılmasına gətirib çıxaracaq. Bizim ən bö-

yük neft yatağımız - "Azəri-Çıraq-Günəşli" artıq 30 ildən çoxdur ki, istismardadır və orada təbii düşmə prosesi gedir. Ona görə imzalanmış yeni kontraktlar, o cümlədən bizim xarici ölkələrdə əldə etdiyimiz neft mədənləri bizə təkcə hasilatı sabitləşdirmək üçün yox, artırmaq üçün də imkan verəcək. O cümlədən keçən ay imzalanmış qaz kontraktı da bizə, - təkcə bir kontrakt, - əlavə 5 milyard kubmetr qaz verəcək".

Azərbaycan iqtisadiyyatı şəxsləndirmə prinsipi ilə irəliləyə, göründüyü kimi, neft və qaz da özünə əhəmiyyətli yer alır. Keçən ay Bakıda keçirilən investisiya forumunda imzalanan iki mühüm müqavilə də bunu təsdiqləyir. Biri böyük potensiala malik olan qeyri-ənənəvi neft və qaz yataqlarının işlənilməsi üzrə "Exxon" şirkəti ilə bağlanmış müqavilədir. Prezidentin fikrincə, kəşfiyyat işləri uğurla nəticələnərsə, bu, Azərbaycanda daha bir neft və qaz bumuna gətirib çıxara bilər.

"Abşeron" yatağının işlənilməsinin ikinci mərhələsi üzrə isə "Total" şirkəti ilə müqavilə imzalanıb. Bu da Azərbaycanda qaz hasilatını üç-dörd il müddətində əlavə 5 milyard kubmetr artıracaq. Üstəlik, bu il Bakı Enerji Həftəsində digər müqavilələr də imzalanıb.

Yeni Azərbaycan Partiyasının qurultayında Prezident İlham Əliyev məhz bu layihələri bir daha xatırlatmışdır.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Keçmişə verilən yüksək siyasi qiymət, gələcəyə yönəlmiş yeni fəaliyyət proqramı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayındakı çıxışı ölkəmizin keçdiyi şərəfli yolun, əldə olunan tarixi Zəfərlərin və qarşıda duran strateji vəzifələrin aydın siyasi konsepsiyasını ortaya qoydu. Bu qurultayın ən mühüm xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, Yeni Azərbaycan Partiyası ilk dəfə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam bərpa edildiyi yeni reallıqda keçirir. Bu, sadəcə olaraq, siyasi təqvimdə növbəti qurultay deyil, Zəfərdən sonra Azərbaycanın yeni inkişaf mərhələsinə keçidinin siyasi ifadəsidir.

Milli Məclisin deputatı

Sevinc HÜSEYNOVA qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, Prezident İlham Əliyevin çıxışında Azərbaycanın bugünkü uğurlarının təməlinə Ulu Öndər Heydər Əliyevin dövlətçilik fəlsəfəsinin və siyasi irsinin dayandığı bir daha aydın şəkildə göstərildi: "Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması da məhz ölkəmizin ən ağır dövrdə xalqın dövlətçilik iradəsinin və Heydər Əliyev siyasi kursuna inamının ifadəsi idi. Bu gün həmin siyasi xətt Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmlənməsində, iqtisadi gücünün artırılmasında, beynəlxalq mövqelərinin güclənməsində və nəhayət, ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin bərpasında öz tarixi nəticəsini göstərib".

Deputat qeyd edib ki, 2020-ci ilin Zəfəri və 2023-cü ilin sentyabrında suverenliyimizin tam bərpası Azərbaycan dövlətçiliyinin ən böyük nailiyyətlərindəndir. Bu zəfərlər Azərbaycan xalqının birliyinə, dövlətimizin gücünə, ordumuzun qüdrətinə və siyasi iradəsinə nəticəsidir. "Prezidentin çıxışının mühüm mesajlarından biri də budur ki, əldə etdiyimiz Zəfər üzərində düşən yeni məsuliyyətlərin başlanğıcıdır. Bu gün qarşımda duran əsas vəzifələr dövlətimizin təhlükəsizliyini daha da möhkəmləndirmək, hərbi gücümüzü artır-

maq, iqtisadi müstəqilliyimizi qorumaq, insan kapitalını inkişaf etdirmək və Azərbaycanın beynəlxalq mövqelərini daha da gücləndirməkdir. Xüsusilə ideoloji təhlükəsizlik məsələsinə diqqət yetirilməsi dövrün realıqları baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Müasir dünyada informasiya məkanı dövlətlərin milli təhlükəsizliyinin mühüm komponentinə çevrilib. Buna görə də Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya və öz cəmiyyətimizə, xüsusilə gənc nəsllə düzgün çatdırılması, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması və vətənpərvərlik ruhunun gücləndirilməsi mühüm vəzifədir", - deyər o bildirib.

Yeni Azərbaycan Partiyasının qarşısında da yeni vəzifələr dayandığını vurğulayan S.Hüseynova əlavə edib ki, partiyanın ideoloji işi müasir dövrün çağırışlarına uyğun qurulmalı, cəmiyyətə real təsir göstərən, gənclərlə işləyən, müasir kommunikasiya imkanlarından isti-

fadə edən yeni siyasi və ictimai fəaliyyət modeli ön plana çəkilməlidir. Azərbaycanın xarici siyasətinin əsas xüsusiyyətlərindən biri isə milli maraqlara əsaslanan müstəqil və çoxşaxəli siyasətdir. Bu gün ölkəmizin müxtəlif siyasi və iqtisadi mərkəzlərlə qarşılıqlı hörmət və etimad əsasında əməkdaşlıq qurması Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun mühüm göstəricisidir.

Deputat bildirib ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə aparılan genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işləri Azərbaycanın Zəfərdən sonra qarşısına qoyduğu ən mühüm vəzifələrdəndir: "Böyük qayıdış artıq yalnız strateji məqsəd deyil, real nəticələri görünən tarixi prosesdir. VIII Qurultayın əsas siyasi mesajını bir cümlə ilə belə ifadə etmək olar: Azərbaycan Zəfər qazanmış mərhələdən gücünü daha da artıran, inkişafını sürətləndirən və gələcəyə daha böyük hədəflərlə gedən mərhələyə daxil olur. Yeni Azərbaycan Partiyası bu tarixi prosesin mühüm siyasi dayaqlarından biridir. Partiyanın hər bir üzvünün və fəalının əsas vəzifəsi Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətləri qorumaq, dövlətçilik dəyərlərini yaşatmaq və Prezident İlham Əliyevin müəyyənləşdirdiyi strateji hədəflərin həyata keçirilməsinə öz töhfəsini verməkdir. VIII Qurultay bu baxımdan həm keçmişə verilən yüksək siyasi qiymət, həm də gələcəyə yönəlmiş yeni fəaliyyət proqramıdır".

O sonda qeyd edib ki, Azərbaycan Zəfəri artıq tariximizdir. İndi əsas vəzifəmiz həmin Zəfəri davamlı inkişaf, güclü dövlət və yüksək rifah ilə möhkəmləndirməkdir.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın iqtisadi gündəliyində yeni mərhələnin əsas istiqamətləri ölkənin qarşıdakı hədəfləri və mövcud imkanları ilə sıx bağlıdır. Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) VIII Qurultayında Prezident İlham Əliyevin çıxışı, bu baxımdan, görülmə işlərlə paralel qarşıdakı illərdə iqtisadi siyasətin hansı dayaqqlar üzərində qurulacağına təqdimatı kimi diqqət çəkir.

Çıxışda iqtisadi inkişafın əsas şərtləri konkret fakt və rəqəmlərlə ifadə olunub. İnvestisiyaların həcmi, xarici borcun ümumi daxili məhsulda (ÜDM) payı və valyuta ehtiyatlarının səviyyəsi iqtisadi vəziyyətin əsas göstəricilərindəndir. Enerji resurslarının ixrac imkanları və sosial ödənişlərin artırılması ilə bağlı açıqlanan rəqəmlər isə iqtisadi potensialın digər tərəflərini göstərir. Prezidentin səsləndirdiyi fikirlərdə diqqətcəkən əsas məqamlardan biri isə iqtisadi artımın ölkənin maliyyə dayanıqlılığı, investisiya cəlbediciliyi və dəyişən global iqtisadi şəraitdə malik olduğu imkanlarla birlikdə qiymətləndirilməsidir.

Bəs səsləndirilən rəqəmlər Azərbaycanın iqtisadi reallığı haqqında nə deyir? Hansı göstəricilər mövcud dayanıqlılığı, hansılar isə qarşıdakı dövrün imkan və çağırışlarını göstərir? Bu suallar Prezidentin çıxışında təqdim olunan faktların iqtisadi müstəvidə təhlilini zəruri edir.

İqtisadi inkişafın davamlılığı üçün əsas şərtlərdən biri investisiya axınının qorunması və genişləndiril-

məsidir. Azərbaycanda son illər bu istiqamətdə formalaşan dinamika ölkənin investisiya cəlbediciliyinin yalnız dövlət vəsaitləri ilə məhdudlaşmadığını, xarici kapital üçün də yeni imkanların yarandığını göstərir. Bu marağın konkret ifadəsini isə son iki ildə keçirilən Beynəlxalq İnvestisiya Forumlarının nəticələrində görmək mümkündür.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi iki Beynəlxalq İnvestisiya Forumunda imzalanan investisiya müqavilələrinin ümumi həcmi 20 milyard dolları ötüb. Bu rəqəm ayrı-ayrı layihələrin dəyərindən daha geniş mənə daşıyır. Çünki xarici kapitalın ölkəyə yönəlməsi investorların konkret layihələrin perspektivinə, iqtisadi mühitə və uzunmüddətli əməkdaşlıq imkanlarına verdiyi qiymətlə də bağlıdır. Qurultayda Prezident İlham Əliyev investisiyanın iqtisadi inkişaf üçün əhəmiyyətini belə ifadə edib: "Yeni investisiya olmadan heç bir iqtisadiyyat inkişaf edə bilməz".

Dövlət başçısının bu yanaşması Azərbaycanın qarşıdakı dövr üçün

iqtisadi siyasətinin mühüm istiqamətlərindən birini göstərir. Söhbət yalnız neft-qaz sektoruna yeni kapital cəlb edilməsindən getmir. Qeyri-neft-qaz sahələrinə yönələn investisiyalar iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, yeni istehsal imkanlarının yaradılması, ixrac coğrafiyasının genişlənməsi və əlavə dəyərin ölkə daxilində formalaşması baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Diqqətcəkən məqam investisiya

mənbələrinin də şəxsləndirilməsidir. Prezidentin sözlərinə görə, "bizə xaricdən investisiyalar lazımdır - həm neft-qaz sektoruna, həm qeyri-neft-qaz sektoruna". Deməli, qarşıdakı mərhələdə məqsəd yalnız mövcud iqtisadi potensialdan istifadə etməkdir, həm potensialı, həm kapitalı, texnologiya və biznes tərəfdaşlığı əlavə etməkdir.

Sentyabrın 25-26-da Bakıda keçirilən 2-ci Beynəlxalq İnvestisiya

Forumunda dünyanın aparıcı investisiya qurumlarının iştirakı və onların idarə etdiyi vəsaitlərin ümumi həcmi 30 trilyon dollardan çox olması da bu baxımdan çox mühüm göstəricidir. Belə geniş maliyyə resurslarını idarə edən qurumların Azərbaycan bazarına maraq göstərməsi ölkənin iqtisadi gündəliyinin beynəlxalq maliyyə kapitalı ilə əlaqələrinin genişləndirilməsinə yönələn kapitalın ifadəsidir.

Beləliklə, 20 milyard dollardan artıq investisiya müqaviləsi yalnız bugünkü iqtisadi göstərici deyil. Bu, eyni zamanda qarşıdakı illərdə istehsal, infrastruktur, texnologiya və yeni biznes imkanlarının formalaşmasına yönələn kapitalın ifadəsidir.

İnvestisiya mühitinin formalaşmasında sadəcə kapitalın ölkəyə daxil olması əsas şərt deyil. Burada iqtisadiyyatın maliyyə dayanıqlılığı çox mühüm rol oynayır. Çünki investor üçün iqtisadiyyatın hansı həcmdə bərcə yükü daşıması, maliyyə öhdəliklərinin hansı formada idarə olunmasına vacib amildir. Prezident İlham Əliyevin çıxışında Azərbaycanın maliyyə vəziyyəti məhz bu iki parametrdən təqdim olunur.

Azərbaycanın xarici borcunun ÜDM-də payı hazırda 5,6 faiz səviyyəsində göstərilir. Bu, əvvəlki illərlə müqayisədə bərc yükünün əhəmiyyətli dərəcədə aşağı salındığını deməkdir. Prezident İlham Əliyevin çıxışında bu siyasətin məqsədini xatırladaraq deyib: "Biz uzun illər xarici bərcumuzu azalda-azalda gədirdik. Vaxtilə mən qarşıya məsələ qoymuşdum ki, ümumi daxili məhsulun 10 faizinə bərabər olsun. Bu gün xarici bərcumuz ümumi daxili məhsulumuzun 5,6 faizini təşkil edir. Bu da dünya miqyasında on aşağı göstəricilərdən biridir".

Bu rəqəmin əhəmiyyətini artıran digər məqam isə Azərbaycanın mövcud maliyyə imkanlarının xarici bərcu qarşılamaq gücüdür. Prezidentin çıxışında məhz bu amilə toxunaraq bildirib: "Biz istəsək 24 saat ərzində bərcumuzu sıfırlaya bilərik. Bu nə deməkdir? O deməkdir ki, gələcək nəsillərə bərc qoymayacağıq. İqtisadi inkişafımızın daha da sürətlə gətirməsi üçün biz investisiya layihələrini daha fəal icra edəcəyik".

Bu fikrin iqtisadi mahiyyətini isə növbəti göstərici tamamlayır: Azər-

baycanın valyuta ehtiyatları artıq 90 milyard dollara çatıb və Prezident İlham Əliyevin sözlərinə görə, bu vəsait xarici bərcdən təxminən 20 dəfə çoxdur. Bu nəticənin böyük dövlət xərcələrinin həyata keçirildiyi dövrdə əldə olunması da Prezidentin çıxışında ayrıca vurğulanı. Hərbi xərcələr, ordu quruculuğu, sərhədlərin mühafizəsi və Qarabağın bərpası istiqamətində böyük maliyyə resursları tələb olunduğu halda valyuta ehtiyatlarının artırılması maliyyə siyasətinin digər istiqaməti ilə, yəni ehtiyatların qorunması və artırılması siyasəti ilə paralel aparılır.

Beləliklə, investisiya imkanlarının genişlənməsi ilə maliyyə dayaqlılığının paralel şəkildə möhkəmlənməsi Azərbaycanın iqtisadi siyasətində bir-birini tamamlayan iki istiqamət kimi önə çıxır. Aşağı xarici bərc və yüksək valyuta ehtiyatları isə yeni investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi və iqtisadi artımın davamlılığının qorunması üçün əlavə imkanlar yaradır.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

VƏTƏN müharibəsinin möhtəşəm ZƏFƏRİ

6 ZƏFƏR gündəliyi
oktyabr
2020-ci il

İlham ƏLİYEV:

"Azərbaycan ərazi bütövlüyünü
təkbaşına bərpa edir"

6 oktyabr

Cəbhənin bütün istiqamətlərində döyüşlər gedib. Müdafiə Nazirliyi işğaldan azad edilmiş Cəbrayıl rayonunun Çaxırlı kəndinin videogörüntülərini yayıb.

Azərbaycan Ordusunun əks-hücum əməliyyatı zamanı müxtəlif istiqamətlərdə düşmənin zirehli texnikaları, atəş, dəstək və təminat vasitələri darmadağın edilib. Düşmənin 63-cü tank taburunun daha 3 tankı, o cümlədən 41-ci və 62-ci artilleriya alaylarının 4 ədəd BM-21 "Qrad" yayılın atəşli reaktiv sistemi məhv edilib. 42-ci artilleriya alayının atəş mövqeyində yerləşdirilmiş D-20 artilleriya qurğuları və onların heyətləri zərərçildirilib.

Prezidentdən ölkəmizə atılan bütün iftirlərə layiqli cavab

Rusiyanın "Perviy kanal" televiziyasına müsahibə verən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın savaşa müzdlü döyüşçüləri cəlb etməsi ilə bağlı iftirlərə cavab verib.

Prezident deyib ki, Azərbaycan Ordusu öz ərazilərimizi azad edir. Döyüş əməliyyatları yerindən çəkilməmiş videolarda bizim artilleriyanın, pilotsuz uçuş aparatlarının necə işləməsi, azərbaycanlı əsgər və zabitlərin işğaldan azad edilmiş torpaqlarda bayraqlarımızı necə ucaltmalarını görürük:

"Buna görə də bu ittihamlar əsassızdır, biz onları qətiyyətlə rədd edirik və bu cür şayiələrə, yoxlanılmamış məlumatların ictimai rəylə necə manipulyasiya etməsinə yol verə bilmərik. Qoy sübutlar təqdim etsinlər. Fəal döyüş əməliyyatlarının onuncu günüdür, bizə heç bir sübut təqdim edilməyib". Dövlət başçısı vurğulayıb ki, Ermənistan yenə də dinc əhaliyə atəş açıb. Bu da erməni tərəfinin köhnə taktika-sıdır. Onlar hər dəfə döyüş meydanında məğlubiyyətə uğrayanda dinc əhaliyə ziyan vurmağa və beləliklə, Azərbaycan Ordusunun əks-hücumunu dayandırmağa çalışaraq, belə alçaq hərəkətlərə əl atırlar. Lakin onlar bu əks-hücumu dayandırma bilmirlər və bilməyəcəklər.

Müdafiə naziri düşmənin darmadağın edilməsinin davamlılığını tapşırıb

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun rəhbərliyi ilə xüsusi xidməti müşavirə keçirilib. Müşavirədə aparılan əks-hücum əməliyyatında mövcud olan vəziyyət təhlil olunaraq, düşmənin qüvvələrinin planlı, məqsədyönlü və ardıcıl darmadağın edilməsinin davamlılığı tapşırılıb.

Müdafiə naziri qoşunlara azad olunmuş ərazilərdə həyatı əhəmiyyətli və ilkin zəruri tədbirlərin görülməsinə göstəriş verib. Nazir tərəfindən "İsgəndər" əməliyyat-taktiki raket komplekslərinin təbqi oluna-acağı halda adekvat cavab veriləcəyi bildirilib. Zakir Həsənov Azərbaycan Ordusuna arsenalındakı yüksəkdağıdıcılıq və böyük dağıdıcı qüvvəyə malik silah növlərinin təbqi etməklə düşmənin tərəfinin hərbi-strateji infrastrukturuna böyük zərərələr endirməyi planlaşdırmağı tapşırıb.

İlham ƏLİYEV: "İran-Azərbaycan sərhədinin işğal olunmuş ərazisinin bir hissəsi nəzarətimizə keçib"

İran İslam Respublikasının (səbiq) Prezidenti Həsən Ruhani Azərbaycan Prezidentinə zəng edib.

Həsən Ruhani Ermənistan-Azərbaycan təmas xəttində silahlı qarşıdurmanın davam etməsindən ölkəsinin narahatlığını və münaqişənin tez bir zamanda sülh yolu ilə həll olunacağına ümidvar olduğunu bildirib.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Ermənistanın təxribatına cavab olaraq başlanan savaşa hərbi qulluqçularımız, 27 müli şəxsimiz həlak olub, 170-dən çoxu yaralanıb, 900-dən artıq evə ziyan dəyib və ya tamamilə dağıdılıb. Azərbaycan tərəfi uğurlu əks-hücum əməliyyatları həyata keçirərək, işğal olunmuş torpaqlarımızın bir hissəsini işğaldan azad edib.

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, İran-Azərbaycan dövlət sərhədinin işğal olunmuş ərazisinin bir hissəsi Azərbaycanın nəzarətinə keçib və sərhədboyu işğaldan azad olunmuş ərazilərdə tezliklə Azərbaycan sərhəd qoşunlarının və sərhəd infrastrukturunun yerləşdirilməsi nəzərdə tutulub.

Prezident həmçinin Ermənistanın davam edən hərbi təcavüzünün və təxribatlarının regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması işində ön böyük öngöl olduğunu bildirib.

Düşmənin zirehli texnikaları məhv edilib

Gün ərzində cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində gedən döyüşlərdə Ermənistan ordusuna məxsus 2 ədəd BM-21 "Qrad"-ı sıradan çıxarılib.

41-ci artilleriya alayının atəş mövqelərində dayanan "Qrad"lar Azərbaycan Ordusunun atəş zərbəsi ilə məhv edilib.

Bundan əlavə, 42-ci artilleriya alayının atəş mövqeyində yerləşdirilmiş D-20 artilleriya qurğuları və onların heyətləri də bölmələrimizin sərrast atəşi ilə məhv edilib.

"Azərbaycan"

Dövlətimizin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirdiyi bərpa və quruculuq işlərinin əzəmətinə və miqyasını işğaldan azad olunmuş ərazilərə daxil olar-olmaz görmək mümkündür. Bərdə-Ağdam yolu ilə Qarabağa doğru irəlilədikcə də bunun şahidi olursan. Həm bu yolun özü, həm Ağdamın bərpa olunan kəndləri, həm də yenidən boy atan və nəinki Azərbaycanın, bütün regionun ən gözəl ünvanlarından biri kimi inşa olunan Ağdam şəhəri Azərbaycan dövlətinin qüdrətinin, Prezident İlham Əliyevin quruculuq əzminin təntənəsi kimi bizi salamlayır. Yolumuz isə bir qədər uzanacaq, Vətən müharibəsindəki və antiterror tədbirlərindəki zəfərlərimizin izi ilə Şuşa və Xankəndiyədir....

Şuşanın dirçəlişinin mühüm rəmzlərindən biri də Yeni Şuşa məscidinin inşasıdır. Bu məscidin təməli 2021-ci ildə qoyulub. Tarixi şəhərin yuxarı hissəsində inşa edilən məscidin memarlıq həlli özündə xüsusi rəmzlər daşıyır. Məscidin forması 8 rəqəmini əks etdirir - bu, 8 Noyabr, Şuşanın azad edildiyi və Zəfər Günü'nün qeyd olunduğu tarixi simvolizə edir. İki minarənin 11 rəqəmini ifadə etməsi isə Şuşanın işğaldan azad edilməsini və Qarabağın azadlığının rəmzi məzmununu yaşadır. Məscidin hündürlüyünün 73 metr olması və xarici səthinin Şuşanın qədim məscidlərinin memarlıq elementləri əsasında formalaşdırılması onun həm müasir, həm də milli memarlıq siması daşımada xidmət edir. Yeni Şuşa məscidi yalnız yeni ibadət ocağı deyil. O, Şuşanın qədim dini-mənəvi irsi ilə müasir şəhər simasının qovuşduğu yeni bir memarlıq nümunəsidir. İşğal dövründə dağıdılmış məscidlərin bərpası ilə yanaşı, yeni məscidin ucaldılması isə bir daha göstərir ki, Şuşanın dirçəlişi keçmiş bərpa etməklə məhdudlaşmır, şəhərin gələcəyini də qurur.

Şuşada "Şirin su" hamamı da Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa olunub. "Şirin su" hamamı 1880-ci ildə inşa edilib. Vaxtilə şəhərin hamamlarında ərazilərdəki şor quyu sularından istifadə olunurdu. Bu hamam isə Xan qızı Xurşidbanu Natəvanın Şuşaya çəkdiyi şirin su ilə təchiz edilib. Möhz buna görə də hamam "Şirin su" adlandırılıb. Şuşa şəhəri 1992-ci ildə ermənilər tərəfindən işğal edildikdən sonra "Şirin su" hamamında abidənin memarlıq üslubuna aid olmayan dəyişikliklər edilib, əlavə aidiyyəti olmayan tikinti işləri aparılaraq hamam yararsız vəziyyətə salınımışdı. Bərpa işləri zamanı ilkin hamama aidiyyəti olmayan hissələr sökülüb, bütün xarici və daxili hissələr - fasad, dam, qapı-pəncərə sistemi, döşəmə, tavan bərpa edilib.

Şuşanın musiqi yaddaşının bərpasında tarix-memarlıq abidəsi olan "Sadıqcanın evi"nin xüsusi yeri var. Mirzə Əsəd oğlu Sadıq - xalq arasında Sadıqcan kimi tanınan tarzən, bəstəkar və Azərbaycan tarını təkmilləşdirən sənətkardır. 2022-ci ildə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə onun Şuşadakı evinin layihələndirilməsi və bərpası üçün ilkin olaraq 600 min manat vəsait ayrılıb. 2024-cü ildə bərpa işlərinə başlanılıb və 2026-cı il iyulun 11-də Sadıqcanın evi istifadəyə verilib. Bu ev-muzeydə Sadıqcanın həyat və yaradıcılığına, milli musiqi irsinə və Şuşanın zəngin ədəbi-bədii mühitinə həsr olunan ekspozisiya sahələri, konsert zalı, musiqi ekspozisiya otağı, musiqi alətləri emalatxanası və digər bölmələr yaradılıb. Binaının sivri tağlı pəncərələri, iri daşlarla işlənmiş giriş qapısı və tarixi memarlıq elementləri onun Şuşa şəhər mühitindəki özünəməxsus yerini qoruyur.

Şuşada bərpa edilən hər ev belə bir həqiqəti ortaya qoyur - sanki şəhərin daşları susmur. Onlar öz sahibləri, sə-

(Əvvəlki qəzetin
2 oktyabr tarixli nömrəsində)

manxanalar, ofislər, işə obyektləri, ictimai məkanlar və digər tikililər şəhərin turizm və iqtisadi potensialının inkişafına xidmət edir. Küçənin bir tərəfi yeni həyatın, digər tərəfi isə ta-

nətkarları və tarixi haqqında xatirələrini danışır.

Şuşanın yeni küçələri və ünvanları

Şuşanın dirçəlişində məqsəd burada yalnız yeni binalar tikmək deyil, tarixi şəhərin ruhunu qorumaqla müasir həyat üçün yeni imkanlar yaratmaqdır. Bu gün Şuşaya baxarkən insan qarşısında iki mənzərəni birləşdirən bir şəhər görürsən - biri tarixdən gələn Şuşadır, digəri isə Zəfərdən sonra yenidən qurulan Şuşa. Bu iki Şuşanın arasında isə bir prinsip dayanır - yeni tikilən heç bir bina qədim şəhərin ruhunu kölgədə qoymamalıdır.

Prezident İlham Əliyev Şuşanın gələcək inkişafından danışarkən bu şəhərdə memarlıq təbiətin vəhdət təşkil etməsinə vurğulayaraq dünyada bənzəri olmayan şəhərə çevriləcəyini bildirib. İndi bu unikal yanaşmanı Şuşanın küçələrində görmək mümkündür. Qarabağ küçəsi sadəcə yeni tikililərin yerləşdiyi bir məhəllə deyil. Bir-mənalı olaraq deyə bilərik ki, bu küçə azad edilmiş Şuşanın yeni şəhər həyatının simvollarından birinə çevrilməkdədir. Küçənin adının özü də rəmzidir. Burada yeni Azərbaycan Şuşasının gündəlik həyatı ilə tarixi Şuşanın memarlıq yaddaşı bir araya gətirilib. Qarabağ küçəsində dövlət-özəl tərəfdaşlığı çərçivəsində yerli investorlar tərəfindən müxtəlif təyinatlı 10 bina inşa edilib. Həmin binalar arasında mehmanxana, apart-hotellər, ofislər və işə obyektləri var. Bu, adı bir tikinti prinsipi deyil, həm də Şuşada yeni bina tikmək tarixlə danışmaq deməkdir. Çünki burada yeni tikili qədim şəhərin yanında dayanır. Onun hündürlüyü, fasadı, daşının rəngi, pəncərə və evyanların quruluşu, küçə ilə münasibəti şəhərin ümumi mənzərəsinə təsir göstərir. Qarabağ küçəsində müasir funksiyalı binaların Şuşanın tarixi-millə memarlıq üslubuna uyğunlaşdırılması şəhərin gələcək siması baxımından mühüm məsələdir.

Şuşada yeni həyatın infrastrukturunu da yaradıb. Qarabağ küçəsində meh-

ripiya, tibbi bərpa və klinik-diaqnostik laboratoriya kimi bölmələr yaradılıb, müasir tibbi avadanlıqla təchiz olunub. Bu da Şuşanın bərpasının mahiyyətini göstərən mühüm məqamdır - şəhər yalnız gözəl görünmək üçün deyil, insanların rahat yaşaması üçün qurulur. Şuşada bir ev bərpa olunur, əslində bir dövr geri qayıdır, bir məscid bərpa olunur, şəhərin dini-mənəvi yaddaşının bir səhifəsi yenidən açılır. Bir muzey yaradılır - keçmişlə gələcək arasında körpü salınır. Bu mənada Şuşada bərpa işlərinin ən böyük nəticəsi binaların sayında deyil, həyatın geri qayıtmasıdır.

rixi yaddaşı sanki bir-birinə söykənməsi mənzərəsini yaradır.

Şuşanın mərkəzində ucalan Şuşa Hotel-Kongres Mərkəzi Kompleksi də şəhərin müasir simasının mühüm elementlərindəndir. 2023-cü il mayın 10-da istifadəyə verilən kompleks 2021-ci ildə təməli qoyulmuş layihə əsasında inşa edilib. Layihədə karyansara konsepsiyası əsas götürülüb, müasir və milli memarlıq üslublarının sintezinə üstünlük verilib. Kompleksin layihəsində Şuşanın tarixi tikililərində istifadə olunan daş və milli memarlıq elementlərindən yararlanılması nəzərdə tutulub.

Şuşada təməli 2021-ci ildə qoyulan birinci yaşayış kompleksində 23 bina inşa edilib. Ümumilikdə 450 mənzildən ibarət kompleksdə keçmiş məcburi köçkünlər və şəhərdə çalışan insanlar yaşayır. Ərazidə yaşılqlar salınıb, sakinlərin rahatlığı üçün müvafiq şərait yaradılıb. Bu rəqəmlərin arxasında isə daha böyük bir məna var - Şuşa artıq xatırlanan yox, yaşanan şəhərdir. Bu şəhərin əsl dirçəlişini onun küçələrində uşaqların səsinə, evlərin işıqlarına, səhər açılan pəncərələrində, mağazaların və iş yerlərinin fəaliyyətində görmək olur.

Şuşa Müalicə-Sağlamlıq Mərkəzinin istifadəyə verilməsi də bu baxımdan mühüm hadisədir. 2023-ci il mayın 9-da açılan mərkəz 6 korpusdan ibarətdir və 90 cərpaylıqdır. Burada terapiya, pediatriya, cərrahiyyə, konsultasiya poliklinika, uşaq poliklinikası, şüa və funksional diaqnostika, fiziote-

Beynəlxalq tədbirlərin ünvanı

Şuşa artıq beynəlxalq görüşlərin, forumların, mədəniyyət tədbirlərinin keçirildiyi məkandır. Şəhər sözün həqiqi mənasında dialoq məkanına çevrilməkdədir. 2024-cü ildə Şuşada VII Xaribül Beynəlxalq Musiqi Festivalı və "Şuşa - İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı 2024" ilinin açılışı keçirildi. Festivalda Azərbaycanla yanaşı, müxtəlif ölkələrdən ifaçılar və yaradıcı kollektivlər iştirak etdilər.

Şuşa Qlobal Media Forumu da şəhərin beynəlxalq dialoq məkanı kimi yeni funksiyasını nümayiş etdirən tədbirlər sırasındadır. 2023-cü ildə keçirilən I Şuşa Qlobal Media Forumunda 49 ölkədən 150 xarici qonaq iştirak etmişdi. 2026-cı ilin iyulunda keçirilən IV Şuşa Qlobal Media Forumunda isə 53 ölkədən 160 qonağın, 30 xəbər agentliyinin, 60-dan çox media qurumunun və 10 beynəlxalq təşkilatın təsisatın təmsilçilərinin iştirakı barədə məlumat verilmədi.

Şuşa artıq beynəlxalq görüşlərin, forumların, mədəniyyət tədbirlərinin keçirildiyi məkandır. Şəhər sözün həqiqi mənasında dialoq məkanına çevrilməkdədir. 2024-cü ildə Şuşada VII Xaribül Beynəlxalq Musiqi Festivalı və "Şuşa - İslam dünyasının mədəniyyət paytaxtı 2024" ilinin açılışı keçirildi. Festivalda Azərbaycanla yanaşı, müxtəlif ölkələrdən ifaçılar və yaradıcı kollektivlər iştirak etdilər.

Şuşa Qlobal Media Forumu da şəhərin beynəlxalq dialoq məkanı kimi yeni funksiyasını nümayiş etdirən tədbirlər sırasındadır. 2023-cü ildə keçirilən I Şuşa Qlobal Media Forumunda 49 ölkədən 150 xarici qonaq iştirak etmişdi. 2026-cı ilin iyulunda keçirilən IV Şuşa Qlobal Media Forumunda isə 53 ölkədən 160 qonağın, 30 xəbər agentliyinin, 60-dan çox media qurumunun və 10 beynəlxalq təşkilatın təsisatın təmsilçilərinin iştirakı barədə məlumat verilmədi.

Deməli, vaxtilə sıldırım qayaların qoruduğu qala şəhəri indi fikir və sözlərin görüşdüğü bir məkana çevrilib. Burada müxtəlif ölkələrdən gələn insanlar Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtında görüşür, fikir mübadiləsi aparır, beynəlxalq gündəmin müxtəlif məsələlərini müzakirə edirlər. Şuşanın yeni missiyası möhz burada bir daha aydın görünür - şəhər keçmişin yaddaşını qorumaqla yanaşı, gələcəyin dialoquna da evsahibliyi edir.

Qədim Şuşa yaşayır, yeni Şuşa qurulur

Bir şəhərin həqiqi dirçəlişini onun küçələrindəki insanlardan görmək mümkündür. Evlərin işıqları yanır, şəhər pəncərələr açılırsa, uşaqlar küçələrdə görünürsə, mağazalar və iş yerləri fəaliyyət göstərirsə, deməli, şəhər artıq sadəcə xatirə deyil, yenidən yaşayan şəhərdir. Azadlıq yalnız qala divarının üzərində bayrağın dalğalanması deyil, şəhərin yenidən yaşamasıdır. Muzeydə eksponatların nümayişi, evlərdə ailələrin yaşaması, küçələrdə insanların gozməsi, məktəblərdə uşaqların təhsil alması, saloonlarında musiqinin səslənməsidir. Şuşanın azadlığının mənası da elə bundadır. Bir vaxtlar səsinə itirməyə məhkum edilmiş şəhərin yenidən səssə gəlməsidir.

Şuşada dini-mənəvi irsin bərpası, tarixi evlərin yenidən həyata qaytarılması, yeni yaşayış məkanlarının yaradılması, səhiyyə, turizm və mədəniyyət infrastrukturunun qurulması bir-birindən ayrı proseslər deyil, bütöv bir məqsədin müxtəlif tərəfləridir - Vətəni geri qaytarmaqla kifayətlənməmək, onu yenidən yaşatmaqdır. Bu baxımdan Şuşa Böyük qayıdışın yalnız coğrafi deyil, həm də mənəvi mə-

nasını göstərən şəhərdir. Biz torpağa qayıdıraq, amma təkəə torpağa yox, tarixə, yaddaşə, mədəniyyətə, evlərə, musiqiyə qayıdıraq.

Torpağı azad etmək üçün Azərbaycan əsgəri silahlə mübarizə aparıb. Şuşanı yenidən qurmaq üçün isə memar, mühəndis, fəhələ, tarixçi, sənətkar, musiqiçi, sair, jurnalist və alim öz işi ilə iştirak edir. Bu gün silah səsinin yerini quruculuq işləri tutur. Döyüş meydanının yerini mədəniyyət meydanı, səngərin yerini məktəb, muzey, konsert salonu, məscid, yaşayış evi və ictimai məkan tutur. Zəfərin ən böyük mənası möhz buradadır. Müharibə torpağın taleyini dəyişdi, quruculuq isə həmin torpağın dirçəlişini təmin edib gələcəyini dəyişir.

1992-ci ildə itirilən Şuşa 2020-ci il noyabrın 8-də hərbi Zəfərlə Vətənə qayıtdı. İndi Şuşanın daşlarında başqa bir tarix yazılır. Bu tarixdə quruculuğun səsi eşidilir, keçmişə qayıdışla gələcəyə baxış yanaşı dayanır. Şuşaya qalxan yol yalnız dəgə yolu deyil. Bu yol Azərbaycanın keçmişindən gəlib, Zəfərdən keçib. Bu yol Vətənə, gələcəyə qayıdır. Qala şəhəri yenidən ayaqdadır. Qədim Şuşa yaşayır, yeni Şuşa qurulur.

Rəşad CƏFƏRLİ,
Elşən QƏNİYEV,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"

Bakı-Şuşa-Xankəndi-Bakı

REGIONLAR

Gəncədə aparılan yenidənqurma işləri şəhərin simasını dəyişir

Gəncə şəhərində əhalinin rahatlığının və yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması, məhəllə, park və istirahət guşələrinin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması istiqamətində başlanan abadlıq və quruculuq işləri uğurla davam etdirilir.

Hazırda şəhər inşaat meydançasını xatırladır. Hara baxsan görülən tikinti-abadlıq işlərinin şahidi olarsan. Park və xiyabanlar, fəvvarə və meydançalar, eləcə də insanların istirahət etdikləri əyləncə mərkəzlərində geniş quruculuq işləri gedir.

Görülən işlərlə bağlı Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Milli Məclisin deputatı Pərvin Kərimzadə, şəhid atası Elşən Məmmədov və digər məsul şəxslər şəhərin bir sıra ərazilərində görülən işlərlə yerində tanış olmuşlar. Baxış zamanı icra başçısı görülən işlərin icra vəziyyəti ilə maraqlanmış, aidiyyəti məsul şəxslərə müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini vermişdir. Şəhər rəhbəri, xüsusilə məhəllələrdə sakinlərlə görüşərək onların təkliflərini dinləmiş, görülən abadlıq işləri ilə bağlı fikirlərini öyrənmişdir. Sakinlər yaradılan şə-

raitdən razılıqlarını ifadə etmiş, məhəllələrin abadlaşdırılmasının əhalinin həyatına müsbət təsir göstərdiyini bildirmişlər.

İlk olaraq Məhrasa bağrı yaşayış massivində görülən işlərə baxış keçirilmişdir. Burada yerləşən 12 çoxmənzilli yaşayış binasının əhatə edən 4 həyətə genişmiqyaslı abadlıq işləri görülmüşdür. Belə ki, çoxmənzilli yaşayış binalarının fasadları təmir olunmuş, giriş qəfəslərində qapı və pəncərələr yenilənmişdir. Ərazidə uşaqların asudə vaxtlarının səmərəli təşkili üçün yeni oyun meydançaları yaradılmış, idman qurğuları, eləcə də sakinlərin istirahəti üçün söhbət-gahlar və yeni oturmaqalar quraşdırılmışdır.

Ərazidə işıqlandırma sistemi də yenilənmişdir. Yaşillıq

zolaqlarında yeni suvarma sistemi yaradılmış, eyni zamanda ərazidə yerləşən mərasim evləri qismən təmir edilmiş, şəhid bulağı yenidən qurulmuşdur.

Şəhər rəhbəri Məhrasa bağrı yaşayış massivində sakinlərlə görüşərək, məhəllədə yaradılan şərait və görülən abadlıq işləri barədə fikirlərini dinləmişdir. Sakinlərin irəli sürdükləri təkliflər qeydiyyata alınmış və onların həlli ilə bağlı aidiyyəti üzrə müvafiq tapşırıqlar verilmişdir.

Sonra Gəncə şəhərinin Dədə Qorqud küçəsində yerləşən çoxmənzilli yaşayış binalarının həyətlərinə baxış keçirilmişdir. Şəhər rəhbərinə məlumat verilmişdir ki, ərazidə yararsız vəziyyətdə olan mərasim evi sökülmüş, onun yerində futbol və basketbol meydançalarının

salınması, uşaq və idman meydançalarının yaradılması, həmçinin sakinlərin istirahəti üçün müvafiq guşənin təşkili nəzərdə tutulmuşdur. Bununla yanaşı, ərazidə söhbət-gahların quraşdırılması, yaşayış binalarının fasadlarının təmiri, giriş qəfəslərində qapı və pəncərələrin yenilənməsi istiqamətində işlərə başlanılmışdır.

Gəncənin Bayraq meydanında da geniş abadlıq işləri aparılıb. Ərazidə yerüstü granit döşəmə yenilənmiş, bayraq dirayinin ətrafında yerləşən iki məlumat lövhəsi, həmçinin himn və gerb elementləri bərpə olunmuşdur. Burada suvarma və işıqlandırma sistemləri də yenilənmişdir.

İcra başçısına məlumat verilməmişdir ki, işıqlandırma sistemləri Gəncəçay Park-Bulvar

Kompleksinin ərazisində də yenilənmişdir. Həmçinin burada velosiped zolağının asfalt örtüyü təzələnmis və müvafiq rənglə boyanmışdır. Yaxın vaxtlarda bulvar ərazisində yerləşən fəvvarələrin təmirinin də həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Qeyd edək ki, şəhərin sahil parkında abadlıq işləri yekunlaşmaq üzrədir. Burada tamət döşəmənin salınması başa çatdırılmış, yeni oturmaqalar və zibillər quraşdırılmışdır. Parkın işıqlandırma və suvarma sistemləri tamamilə yenidən qurulmuşdur. Park ərazisində yerləşən Abbas Səhətin və polkovnik Leonidin məzarüstü abidələrinin ətrafında da abadlıq işləri aparılmışdır. Hazırda parkda velosiped zolağının salınması, yaşıllaşdırma və dekorativ tərtibat işləri davam etdirilir.

Göründüyü kimi, respublikamızda ikinci ən böyük şəhər olan Gəncə başdan-başa yenilənir. Başlanan bu işlər isə söz yox ki, istər şəhər sakinlərində, istərsə də qədim Nizami yurduna gələn qonaqlarda xoş əhvali-ruhiyyə yaradacaq.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Qusarda aqrar sahənin inkişafına dair tədbirlər keçirilir

"Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və akvakultura məhsullarının istehsalı və emalı sahələrinin inkişafına dair 2026-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı"nın icrası çərçivəsində Qusarda fermer və sahibkarlarla məarifləndirmə və təşviq tədbirləri keçirilir.

Qusar Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən təşdiq edilmiş iş planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası ilə əlaqədar mərkəzləşdirilmiş qaydada təşkil olunan məarifləndirmə və təşviq tədbirləri çərçivəsində yaradılmış əlaqələndirmə qrupları tərəfindən rayonun Şirvanlı, Samur qəsəbəsi, Kuzunqışlaq, Düztahir, Həzrə, Qiləh, Quxuroba, Əcəxur, Yuxarı Qələnxur və Qiləhoba inzibati ərazi dairələrinin əhatə etdiyi yaşayış məntəqələrində fermer və sahibkarlarla görüşlər təşkil olunub.

Görüşlərdə dövlət proqramının əsas məqsəd və vəzifələri, aqrar sahənin inkişafı üzrə prioritetlər, rayonda nəzərdə tutulan tədbirlər və onların icra vəziyyəti barədə məlumat verilib. Həmçinin Aqrar Subsidiya Şurasının qərarlarında edilmiş dəyişikliklər, subsidiya mexanizmləri və dövlət dəstəyi imkanları izah olunub, istiqrakçılarla sualları cavablandırılıb, təklif və çətinlikləri dinlənilib.

Görüşlərin rayonun digər inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərin əhatə etdiyi yaşayış məntəqələrində də növbəti həftələrdə davam etdirilməsi planlaşdırılıb.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Ağstafalırlar ili uğurla başa vurmaq əzmindədirlər

İndi kənd təsərrüfatında işlərin qızğın çağır. Payız fəslidir. İsti yay günlərindən sonra artıq havalar bir qədər soyuyub. Qarıdan isə qarlı qış gəlir. Belə bir vaxtda kənd adamları yetişdirdikləri kənd təsərrüfatı məhsullarını yığib başa çatdırmaq üçün əllərindən gələni əsirgəmir. Respublikamızın digər rayonlarında olduğu kimi, Ağstafada da yetişdirilmiş məhsulun son yığımı aparılır.

Keçən ili nailiyyətlərlə başa vuran rayon sakinləri çalışırlar ki, bu il də uğurların sayını artırınsınlar. Xüsusilə taxıl istehsalında fərqlənən ağstafalırlar bu il göstəriciləri bir qədər də artırıdılar. 8187,2 hektar sahədə taxıl yetişdirən rayon sakinləri 412,3 buğda sahəsinin hər hektarından 34 sentner, 3374,9 hektar arpa sahəsinin hər hektarından isə 28 sentner məhsul götürüldü ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə xeyli çoxdur.

Hazırda rayon sakinləri gələn ilin bol məhsulu üçün bünövrə qoyurlar. Əkin sahələrində şumun aparılması üçün 90 ədəd yaxın texnika işləyir. Bu işdə ayrı-ayrı fermerlər xüsusilə fərqlənirlər. Məsələn, iri fermer təsərrüfatının sahibi olan Elxan Cürənlı indi-yə 130 hektarda, Köçəsgör kənd sakinləri olan Gülbəniz Mehdiyeva 70 hektarda, Elmira İsmayilova isə 20 hektarda buğda əkməkdə.

Rayonda kartof ekini də uğurla aparılmışdır. 552,5 hektar karof sahəsinin hər hektarından 306,8 sentner məhsul götürülmüşdür. Bundan başqa, 1592,3 hektar sahədə günəbaxan, 264,3 hektar sahədə qarğıdalı, 852,2 hektar sahədə tərəvəz və bostan bitkiləri əkilməmişdir ki, bu sahədə də yüksək məhsuldarlıq əldə olunmuşdur.

Rayonda meyvəçilik də uğurla inkişaf etdirilir. Hazırda Ağstafada 1640,9 hektar sahədə meyvə bağları mövcuddur. Keçən il olduğu kimi, bu il də bu bağlardan bol məhsul götürülmüşdür. İndiyədək bağlardan 6148,6 ton meyvə yığılmışdır. Yığım davam edir. Onu da qeyd edək ki, rayonda intensiv bağçılığa maraq xeyli artmışdır. Bir neçə il ərzində 11 çeşiddə intensiv meyvə bağları salınmışdır. Bu işdə fermer Nazim Əhmədov xüsusilə fərqlənmişdir. O, Aşağı Göycəli kəndində 6 hektar intensiv meyvə bağları salmışdır. Fermer Elfaq Məmayev isə 1,49 hektar sahədə fındıq bağrı var.

Rayonda üzümçülük də sürətlə inkişaf etdirilir. Qeyd edək ki, hazırda rayonda 466,6 hektarda üzüm bağrı mövcuddur. Keçən il hər hektardan 153 sentner məhsul toplayan bağbanlar cari ildə bu rəqəmi yeniləmək əzmindədirlər. Hazırda bağlarda üzüm yığımının qızğın çağır. Bağlardan ən çox üzüm götürən rayonun Poylu kəndindən Səməndər Vəliyevdir. Hazırda yığım sürətlə gedir. Bağbanlar çalışırlar ki, iqtisadi cəhətdən gəlirli olan üzüm istehsalında yüksək göstəriciyə nail olsunlar.

S.YUNISOĞLU,
"Azərbaycan"

Şirvanda yeniyetmə voleybolçularla görüş

Azərbaycan Voleybol Federasiyasının təşkilatçılığı ilə Şirvan Olimpiya və İdman Kompleksində yeniyetmə voleybolçularla görüş keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası DGK-nin sədri, Azərbaycan VF-nin prezidenti Şahin Bağirov, Şirvan ŞİH-in başçısı İlqar Abbasov, icra hakimiyyəti başçısının müavini Aynur Fərzəliyeva, Şirvan-Salyan RQİH-nin rəisi Aydın Yusifov, Şirvan-Salya RTİ-nin Şirvan şəhər Təhsil sektorunun müdiri Vəris Qasımlı, həmçinin digər qonaqlar iştirak ediblər.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan VF-nin prezidenti Şahin Bağirov və Şirvan ŞİH-in başçısı İlqar Abbasov ölkəmizdə voleybolun inkişafı, regionlarda bu idman növünə marağın artırılması, yeniyetmə və gənclərin idmana cəlb olunmasının əhəmiyyətindən danışdılar. Daha

sonra voleybol üzrə nümunəvi çıxışlar izlənilib, idmançıların hazırlıq prosesi ilə tanış olublar.

Nümunəvi çıxışlar zamanı voleybol üzrə məşq prosesinin ayrı-ayrı elementləri, texniki və taktiki hazırlıq istiqamətləri, eləcə də gənc idmançıların bacarıqları nümayiş etdirilib.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Bu il Goranboyda pambıq bol olacaq

Prezident İlham Əliyevin 25 may 2026-cı il tarixli sərəncamı ilə təşdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və akvakultura məhsullarının istehsalı və emalı sahələrinin inkişafına dair 2026-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı" aqrar sektorun dayanıqlı və innovasiya əsaslı inkişafı, istehsal potensialının artırılması və müasir texnologiyaların tətbiqinin genişləndirilməsi istiqamətində mühüm hədəflər müəyyən edir.

Dövlət proqramının əsas prioritetləri sırasında kənd təsərrüfatında intensiv və rəqəbatqabiliyyətli istehsalın genişləndirilməsi, məhsuldarlığın yüksəldilməsi, su və torpaq ehtiyatlarından səmərəli istifadə, aqrar dəyər zəncirinin inkişaf etdirilməsi, emal və logistika imkanlarının artırılması, yerli istehsal və ixrac potensialının gücləndirilməsi xüsusi yer tutur. Bu baxımdan, Goranboy rayonunda dövlət proqramının icrası istiqamətində çoxsaylı tədbirlər həyata keçirilib. Xüsusilə rayonda pambıqçılığın inkişafına diqqətlə yanaşırlar. Hər il bu sahədə uğurlu göstəricilərə nail olan ağ qızıl ustaları bu il də sahələrdə bol məhsul yetişdirmişlər. Keçən il 1 983,3 hektar pambıq ekən rayon sakinləri ümumilikdə 6029,61 ton pambıq tədarük edərkən hər hektardan 30,4 sentner məhsul əldə etdilər.

Cari ildə bu rəqəmi artırmaq əzmində olan rayon sakinləri bütün imkanlardan səmərəli istifadə

etməklə daha çox məhsul tədarük etməyi qarşılarına məqsəd qoymuşlar. Bunun üçün rayondakı iri pambıqçılıq təsərrüfatları əkin sahələrinin yüksəldilməsi, su və torpaq ehtiyatlarından səmərəli istifadə, aqrar dəyər zəncirinin inkişaf etdirilməsi, emal və logistika imkanlarının artırılması, yerli istehsal və ixrac potensialının gücləndirilməsi xüsusi yer tutur. Bu baxımdan, Goranboy rayonunda dövlət proqramının icrası istiqamətində çoxsaylı tədbirlər həyata keçirilib. Xüsusilə rayonda pambıqçılığın inkişafına diqqətlə yanaşırlar. Hər il bu sahədə uğurlu göstəricilərə nail olan ağ qızıl ustaları bu il də sahələrdə bol məhsul yetişdirmişlər. Keçən il 1 983,3 hektar pambıq ekən rayon sakinləri ümumilikdə 6029,61 ton pambıq tədarük edərkən hər hektardan 30,4 sentner məhsul əldə etdilər.

Rayonda pambıq ekən ayrı-ayrı fermerlər də bu il bol məhsul yetişdirməyi qarşılarına məqsəd qoymuşlar. Məsələn, Şəhriyar Həmidov 49 hektarda, Elşad Səfərov 18 hektarda, Səadət Mirzəyeva 14,4 hektarda keçən ilki göstəricini yeniləmək üçün əllərindən gələni əsirgəmir.

Qeyd edək ki, rayon icra hakimiyyəti pambıqçılığın inkişafını sürətləndirmək üçün təsərrüfatlara hər cür dəstək göstərir. Tez-tez pambıqçılıqla məşğul olan təsərrüfatlarda olan rayon rəhbərləri və mütəxəssislər fermerlərlə görüşür,

mövcdə vəziyyətlə yaxından tanış olurlar. Elə bu günlərdə rayon rəhbərliyi mütəxəssislərlə, eləcə də pambıqçılıqla bağlı yaradılmış qərarqahın üzvləri ilə birlikdə Şəhriyar Həmidova məxsus pambıq sahələrində mövcud vəziyyəti tədbirlər, məhsuldarlığın artırılması istiqamətində görülən işlər və növbəti mərhələdə həyata keçiriləcək işlər barədə məlumat əldə etmişlər. Tanışlıq zamanı təsərrüfatın genişləndirilməsi ilə bağlı layihə də nəzərdən keçirilmişdir. Qeyd edilmişdir ki, mövcud əkin sahəsinin əlavə 26 hektar artırılaraq ümumilikdə 75 hektara çatdırılması nəzərdə tutul-

muşdur. Bunun icrası nəticəsində hər hektardan məhsuldarlığın 55 sentnerə, ümumi məhsul istehsalının isə 210,7 tondan 412,5 tona çatdırılması nəzərdə tutulmuşdur. Bundan başqa, istehsal prosesində müasir aqrar yasaqların tətbiqi ilə genişləndirilməsi, resurslardan səmərəli istifadə və məhsuldarlığın yüksəldilməsi ilə bağlı məsələlər də müzakirə edilmişdir. Bildirilmişdir ki, pambıqçılığın inkişaf etdirilməsi Goranboy rayonunun aqrar potensialından səmərəli istifadə olunmasına, əkin sahələrinin genişləndirilməsinə, məhsuldarlığın artırılmasına və kənd təsərrüfatı istehsalının yüksəldilməsinə töhfə verə bilər.

S.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Görüşdə ağsaqqallar çıxış edərkən onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə, eləcə də əhalinin sosial rifahının daha da yüksəlməsi və Naftalan şəhərinin inkişaf etdirilməsi istiqamətində verdiyi tapşırıq və tövsiyələrə görə ölkə başçısına minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

"Azərbaycan"

Şamaxının Güllüstan qalasında yeni arxeoloji tapıntılar aşkarlanıb

Şamaxının tarixi Güllüstan qalasında bir ay davam edən arxeoloji tədqiqatlar zamanı yeni maddi-mədəniyyət nümunələri aşkarlanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qazıntılar AMEA Arxeologiya və Antropologiya İnstitutunun Şamaxı arxeoloji ekspedisiyası tərəfindən qalanın Narınqala hissəsinin aşağı tərəfində yerləşən böyük inzibati binada aparılıb.

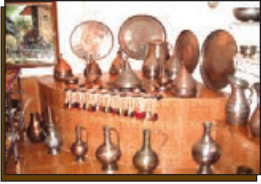
Ekspedisiyanın rəhbəri Akif Quliyev bildirib ki, eni 15, uzunluğu 50 metr olan tikilinin ümumi sahəsi 750 kvadratmetrdir. Araşdırmalar zamanı binanın iri qaya daşları və yonulmuş əhəng daşlarından təşkilatında inşa edildiyi müəyyən edilmişdir.

Onun sözlərinə görə, tikilinin zəlzələ və ya düşmənin hücumu nəticəsində ciddi dağıntıya məruz qaldığı ehtimal olunur. Qazıntılar zamanı təqdim edilən qazıntıların içərisində töküldüyü də dəqiqləşib.

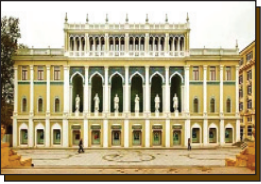
Akif Quliyev qeyd edib ki, qazıntılar zamanı çoxsaylı saxsı framentləri, nımçə, kasa, kaşı, bud, dolça, küp, bardaq və çıra qırıqları, həmçinin muncuqlar, şüşə qolbaq, mis sikkələr, əmək alətləri və silah qalıqları aşkarlanıb.

Ekspedisiya rəhbərinin sözlərinə görə, tapıntılar Güllüstan qalasında yaşamış insanların gündəlik həyatı və məişəti, eləcə də abidənin tarixi barədə yeni məlumatlar əldə etməyə imkan verir.

Mədəniyyət

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının tənqid şöbəsinin baş elmi işçisi filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Elnarə Qara-gözovanın mənim haqqımda yazdığı "XXI əsrin Konan Doyle: "Cingiz Abdullayev" yazısı "Ədəbiyyat qəzeti"ndə dərc edilmişdir. Orada göstərilir: "Detektiv janrın ədəbiyyatımızda ilkin nümunələri XX əsrdə yaranmışdır. Həsən Seyidbəylinin "Cəbhədən cəbhəyə", Cəmiş Əmirovun "Qara Volqa", "Brilyant məsələsi", Əlisəfa Azayevin "Gecəyarı sui-qəsd", "Gizli əməliyyat" əsərləri janrın inkişafının ilkin etapını təmsil edirdi. Bəhs edilən əsərlər sovet ədəbiyyatı nümunələri kimi dövrün siyasi-ictimai tələblərini özündə ehtiva edirdi. Bununla yanaşı, həmin əsərlərin bu gün də oxucular tərəfindən seviləyini, təkrar-təkrar oxunduğunu qeyd etməliyəm".

Bu günlərdə 75 illiyini qeyd etdiyimiz yazıçı Əlisəfa Azayevdə ədalət hissinin həmişə güclü olduğunu hiss etməmişəm. Bəlkə də mənə ona daha çox bağlı olan əla bu xarakter, xasiyyəti, məziyyətidir. Əlisəfa müəllim barədə düşündəndə istər-istəməz yetmişinci illərin xoş mənzərəli günlərini xatırlayıram. O günləri ki, biz ADU-nun (indiki BDU-nun) Hüquq fakültəsinin tələbələri idik. Əlisəfa bizdən üç il əvvəl qəbul olunmuşdu. Qiyabi oxusa da, hər altı aydan bir bir ay demək olar ki, bir yerdə olurduq. Eyni fakültə, dekanlıq, kafedra...

Yazıçılar Birliyinin katibi idim. 1991-ci ilin söhbətidir. Telefon zəng

bağ təşkilat komitəsinin üzvü olmuşdu. Xankəndiyə yerləşmişdilər.

Əlisəfa sonralar da mənə bir neçə kitabını təqdim etdi. Bir gün də "Prokuror qızı" povestini və bir neçə hekayəni verdi. Povest çap olunmuşdu. Oxuyacağım söz verdim. Hekayələr də xoşuma gəldi. Hətta "Dəri gödəkçə" hekayəsini rusca çıxan "Azərbaycan" jurnalına təqdim etdim. "Kojanaya kurtka" adı ilə çap olundu. Görünəndə isə dedim:

- "Xoruz başı" hekayəni də oxudum. Çox xoşuma gəldi.

2016-cı ildə Əlisəfa Azayev Azərbaycan Yazıçılar Birliyi və PEN klu-

rıldı. Sonuncu dörd hekayə arasında mütəkirədə tərifləndi, birinci oldu. Yazıçı-tənqidçi Qulu Xəlilov deyib ki, Əlisəfa həyatdan ədəbiyyata gələn yazıçılarındandır. Onun əsərlərini müntəzəm çap etmək lazımdır.

Yazıçı həmkarı, neçə-neçə kitabının redaktoru Mustafa Cəməli "Yazıçı Əlisəfa Azayevə açıq məktub" yazısı ilə "Ədalət" qəzetində çıxış edib. Haqlı olaraq yazırdı: "Əziz Əlisəfa bəy, sən həyatda çox az-az rast gəlinən etibarlı, vəfalı insansan. Yaradıcılığı ilə şəxsiyyəti bir-birini tamamlayan qələm sahibsen. Gözlə ailə başçısısan. Hər cür məhəbbətə, hörmətə layiqsən".

Türkiyədə çap olunmuş "Türkiyə türkcəsi ilə Azərbaycan türkcəsinin incələməli" kitabında onun "Günahsız məhəbus" kitabından istifadə olunub. İngiliscə, rusca, türkçə, azərbaycanca çap olunmuş beynəlxalq jurnalda 2021-ci il tarixdə Türkiyədə Qarabağ barədə keçirilmiş konfransın materialları yer alıb. Məruzələrdən biri belə adlanır: "Əlisəfa Azayevin yaradıcılığında Qarabağ mövzusu". Məruzəçi Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə

bibibli roman haqqında xoş sözlər deyib.

Bütün türk dünyasının fəxri Mübariz İbrahimov haqqında yazdığı "Mübariz cəsarəti" kitabı gənclərimizə əsl örnəkdir.

Əfsanəvi Qarabağ qəhrəmanı general Polad Həşimov barədə yazdığı "General qətiyyəti" kitabını da oxucular yüksək qiymətləndirdilər.

Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin 44 günlük Vətən müharibəsində göstərdiyi qətiyyət onun yazdığı "Böyük zəfər" romanında kəfiyyət qədər aydın və gözəl işıqlandırılmışdır.

Yazıçı Əlisəfa Azayev on ilə yaxın müəllim işləmiş, üç il "Bilik" cəmiyyəti Kürdəmir rayon təşkilatının məsul katibi, on beş il Kürdəmir Rayon İcraiyyə Komitəsi təşkilat şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışmışdır. 21 il Siyəzəndə dövlət notariusu işləmiş, bu müddətdə illərlə Xızı və Şabran rayon dövlət notariuslarını da əvəz etmişdir. Kürdəmirə, Siyəzəndə bir ilədək hakimi əvəz edərək, həmin məhkəmələrə sədrlik etmişdir. Onun əməyi layiqincə qiymətləndirilərək dövlət notariusları arasında ilk dəfə ədliyyə döş nişanı ilə təltif olunmuşdur.

Orxon-Yenisey abidələrində deyilir: "El tərsin (qanunun) itirmisiz, nə yazıq!" Bəli, qanunu itirən, qanuna əməl etməyən həqiqi mənada yazıqdır! Əlisəfa Azayevin əsərlərində bu məziyyət həmişə diqqət mərkəzində olub. Onun "İmtiyazlı adam" hekayəsində bu barədə bəhs edilir. Böyük yunan filosofu Demokrit nəhaq yerdə deməmişdir: "Xalq mövcud qanunları öz son istinadığı, onu qoruyan qala bür-cü kimi müdafiə etməlidir". Bəli, qanunun ən qatı düşməni elə imtiyazdır. Hammurabi qanunlarında sort şəkildə deyilirdi: "Əgər oğul atanı vursa, onun barmaqları kəsilməlidir".

Böyük yunan filosofu Platon o vaxt yazırdı: "Kamilyyət çap atan insan üçün elmlərin ən görkəmli qanunlar haqqında elmdir". Əlisəfa müəllim hekayələrində bu məsələyə toxunub, onu oxucuya bir daha xatırladı ki, ən gözəl sormayla elmə, biliyə, oxlağa qoyulan sormaydır. Övladlarınızın bilikli, savadlı, geniş dünyagörüşlü olmasına çalışın. Bir sözle, çoxlu kitab oxuyun. Hətta hekayələrinin birində italyan ictimai xadimi, ilahiyatçı C.Savonarolanı misal gətirir: "Qanunlara əməl etməyən insandan zərərli heyrənəyoxdur!" Bir də Solonun deyimini: "Qanunların hörmətə qoruna bənzəyir. Zəiflər bu torda ilişıb qalırlar, güclülər isə toru yırtıb çıxırlar".

Bu gün Əlisəfa Azayevin 44 kitabı təkrar nəşrlə 100-dən artıq olmaqla, respublikamızın kitabxanalarında oxunur. Ona yaradıcılığında yeni uğurlar arzulayıyıq. Daha böyük, gözəl, məzmunlu əsərlər yaratmasını istəyirik! Arzu edirik ki, özü hüquqşünas kimi araşdırma aparıb nəticə verən əsərlərdən çox yazsın.

Cingiz ABDULLAYEV,
Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin birinci katibi, Xalq yazıçısı

Səhnənin görünməyən istedadlı sənətkarlarından biri

Hər tamaşa böyük zəhmətlə hazırlanır. Tamaşaçılar isə səhnədə, ilk növbədə, aktyorları görürlər. Onların oyunlarına, mimikalarına diqqət kəsilirlər, ya bəyənilir, alqışlayır, ya da tənqid edirlər. Əlbəttə, hər bir tamaşanın uğurlu alınmasında aktyorların məharəti, istedadı və peşəkarlığı dənizdir. Ancaq tamaşaçılara təsir edən yalnız aktyorları deyil. Onlar baxdıqları tamaşa haqqında rəy bildirəndə fəqinə varmadan, həm də pərdə arxasında ki qəhrəmanların əməyini, bacarığını dəyərləndirirlər.

Teatrın gözəgörünməz istedadlı sənətkarlarından biri də rəssamlardır. Bütün tamaşalarda onların böyük zəhməti, axtarışları və təsəvvürləri var. Ötən əsrin əvvəllərində tərtibat-dekorasiya və geyim sənətinin inkişafında, formalaşmasında böyük xidmətləri olan ilk professional qadın rəssamlarımızdan biri Bədura Əfqanlı da neçə-neçə tamaşanın tamaşaçıların rəğbətini qazanmasında əvəzsiz rol oynayıb.

O, rəssamlığa kiçik yaşlarından meyl salıb. 1912-ci il oktyabrın 25-də Bakıda ziyalı ailəsində dünyaya gələn Bədura xanımı ata qayğısı, ana nəvəsiyi ilə keçən uşaqlıq çağlarından gördüklərini, duyduqlarını kağıza köçürmək istəyib. Evlərində sənətə, ədəbiyyata maraq olub. Onun dövlət qulluğunda çalışan atası Məlik Ağaməlov macal tapanda rəsmlər çəkib, uşaqlarına ədəbiyyatdan, incəsənətdən söz açıb.

Hər il ailəlikcə köçüb, bütün yayı keçirdikləri Novxandakı bağ evləri, tez-tez səhlinə qaçdığı dənizin asrərarəngiz gözəlliyi, el şənlikləri onun yaddaşında dərin izlər salıb. Gördükləri Bədura xanımata bitib-tükənməz mövzular verib. Yay tətili başa çatıb şəhərə qayıtdıqdan sonra da fürsət tapan kimi onları yaddaşından kağıza köçürüb.

Onun rəssamlıq istedadı, həvəsi orta məktəbdə oxuduğu illərdə müəllimlərinin, şagird yoldaşlarının da diqqətini cəlb edib. Heç kimi Bədura xanımın rəssam olacağına şübhə etməyib. Amma onun orta məktəbi başa vuranda Bakı Rəssamlıq Məktəbinə getməyə cürəti çatmayıb. 1929-cu ildə sənədlerini Bakı Pedaqoji Texnikumuna verib. Həmin texnikumun tələbəsi olub. Rəssamlığa marağı isə növbəti azalmayıb, gündən-günə artır.

Bakı Pedaqoji Texnikumunu bitirdikdən sonra beş il orta məktəbdə müəllim işləyib. 1931-ci ildə Bakı Rəssamlıq Məktəbinin qrafika şöbəsinə daxil olub. Həm çəkilib, həm də rəssamlıq təhsili alıb.

Tələbəlik illərində dünya incəsənət tarixini öyrənməyə başlayan Bədura xanım Moskvada, Sankt-Peterburqda yerləşən qalereya, teatr və etnoqrafiya muzeylərində olub.

O illərdə artıq tanınmış aktyor olan Rza Əfqanlıyla tanışlığı Bədura xanımın sənətə bağlı düşüncələrinə yeni istiqamət verib. Teatr rəssamı olmaq qərarına gəlib. Rəssamlıq məktəbində diplom işi Vil-yam Şekspirin "Otello" faciəsi olub.

O, Bakı Rəssamlıq Məktəbində təhsil alan ilk azərbaycanlı qadınlardan biri olmuşdu. Azərbaycanlı qadın teatr rəssamı kimi də birincilik Bədura Əfqanlının adına yazılıb.

Bədura xanım teatr sahəsində ilk, kövrək addımlarını atanda həyat yoldaşı Rza Əfqanlı ilə birlikdə olub. 1930-cu ildə Rza Əfqanlının quruluşçu rejissoru olduğu "Qaçaq Kərəm" tamaşasının bədii tərtibatını verib. Onlar uzun illər birgə tamaşalar hazırlayıblar. "Şeyx Sənan", "Aşıq Qorib", "1905-ci ildə", "Sevil"

tamaşaları əfqanlılara daha çox uğur gətirib. Bir müddət Türkmənistan-da, Aşqabad Dram Teatrında fəaliyyət göstərirlər. Bakıya qayıtdıqdan sonra da böyük həvəslə yaradıcılıqlarını davam etdirirlər. 1938-ci ildə Bədura xanım Azərbaycan Dövlət Dram Teatrına dəvət olunub. Həmin teatrdə rəssam assistenti kimi fəaliyyətə başlayan Bədura Əfqanlı çox keçməyib ki, tamaşalara müstəqil quruluşlar verib. O, sonralar Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrının da bir sıra tamaşalarının rəssamı olub. Milli Dram Teatrda "Aslan yatağı", "Aydın", "Solğun çiçəklər", "Qatır Məmməd", "Məhəbbət", "İnsan", "İşıqlı yollar", "Bahar", "Köhnə dostlar", "Bir evin sirri", "Rəqs müəllimi", "Namus", "Bahar suları", Opera və Balet Teatrında "Sevil", "Leyli və Məcnun", Rus Dram Teatrında "Vaqif", "Aydın" və başqa tamaşalara geyim eskizləri çəkib. Bədura xanım bir çox tamaşaların həm də rəssamlıq tərtibatını, obrazların qrimlərinin eskizlərini hazırlayıb.

İllər keçdikcə quruluşçu rəssam kimi daha da məşhurlaşır. Onun eskizləri, bədii tərtibat verdiyi tamaşalar digər rəssamlar üçün nümunə sayılıb.

Rejissor Adil İsgəndərovlı birgə hazırladığı "Fərhad və Şirin" tamaşası 1959-cu ildə Moskvada keçirilən Azərbaycan Mədəniyyəti və İncəsənəti qonşuluğunda Vaxtanqov teatrında uğurla təqdim edilib.

Bədura Əfqanlı teatrılar bərabər, kinostudiyada da işləyib. 1960-cı ildən "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında geyim üzrə rəssam kimi çalışıb. O, "Koroglu", "Leyli və Məcnun", "Dədə Qorqud", "Böyük dayaq", "Dəli Kür", "O qızı tapır", "Qatır Məmməd", "Məhəbbət dastanı" və başqa filmlərin geyim eskizlərini çəkib. Bədura xanımın qızı Xəlilə xanımın quruluşçu rəssamı olub". Bundan sonra anamın adı da təltif olunanların siyahısına yazılıb".

Xalq artisti fəxri adına isə Bədura Əfqanlı 1974-cü ildə layiq görülüb. "Şərəf nişanı" ordeni ilə təltif olunub.

Onun bir çox əsəri Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyi və Mokvadakı A.A.Baxuşin adına Rusiya Mərkəzi Teatr Muzeyində saxlanılır. Bədura Əfqanlı doksan il ömür sürüb. 2002-ci il mayının 7-də vəfat edib. Ömrünün son illərini keçmiş günlərinin xiffəti ilə keçirib. Ancaq nə qocalıq, nə də xəstəlik Bədura xanımın sənətə bağlı arzularını tükəndirə bilməyib. Bir də yaratdığı əsərlərin onu heç vaxt unudulmağa qoymayacağına inanımı itirməyib.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan tarixində əla qadınlar var ki, onların həyat yolu zamanın mövcud sərhədləri ilə kifayətlənməyib, yeni yollar açıb, öz istedadları, iradələri və cəsarətləri ilə Azərbaycanın elm, təhsil, mədəniyyət və incəsənət tarixində silinməz izlər qoyublar. Belələrinin adı yalnız gördükləri işlərə deyil, həm də bir çox sahələrdə ilk cəsarətli addımları atan qadınlar kimi tariximizə düşüb. Bu qadınlardan biri də Azərbaycanın ilk qadın kinorejissoru Qəmər Salamzadədir.

İlk olmaq hər zaman çətin olub. İlk addımı atan insan yalnız öz yolunu açmır, həm də arxasına gələnlər üçün görünməyən maneələri dəf edir. Qəmər Salamzadənin sənət yolunun əhəmiyyəti də məhz bununla bağlıdır. O, Azərbaycan qadınının cəmiyyət həyatında öz sözünü deməyə, yaradıcılıq meydanında özünü təsdiq etməyə hələ tam imkan tapmadığı bir dövrdə kino kimi yeni və mürəkkəb bir sənət sahəsinə qədəm qoyub. Qəmər Salamzadə ilk səssiz uşaq filmi yaratmaqla, "Natəvan" və "Nizami" kimi qismətərajlı filmlərin ssenarilərini yazmaqla Azərbaycan kino tarixində özünəməxsus iz salıb. Onun adı yalnız bir sənətkarın deyil, Azərbaycan qadınının sənət tariximizdə atdığı cəsarətli ilk addımlardan birinin simvoluna çevrilib. Bəcağı, istedadı ilə tanınan Qəmər Əliqulu qızı Salamzadə 5 may 1908-ci ildə Culfadə dünyaya göz açıb. Onun üç yaşı olanda, 1912-ci ildə ailə Tiflisə köçüb. Qəmər Salamzadənin atası görkəmli yazıçı Mirzə Cəlilin yaxın məsləhətdə, "Molla Nəsrəddin" in fəal müəlliflərindən biri olub. Dövrünün qabaqcıl düşüncəli adamlarından olduğuna görə cəmiyyətdə hökm sürən cəhəllərə qarşı çıxaraq, insanların gözünü açmaq üçün "Otaylı", "Cüvəlləği", "Cüvəlləği bəy", "Sarsaqulu bəy", "Qəmküsar" imzaları ilə kəskin tənqidi məqalələr, felyeton və satirik şeirlər yazıb.

Təbii ki, həmin dövrdə onun yazdıqları heç də hamı tərəfindən müsbət qarşılanmırdı. Cəmiyyətdə dərin kök salmış cəhəllətin aradan qaldırılmasına qarşı çıxan fanatik, köhnə-fikirli insanlar bu yazıları qəzəblə qarşılayırdılar. Bu mövzuda yazdığı məqalə, felyeton və şeirlər Qəmər xanımın atası Əliqulu Qəmküsarın həyatına son qoyan səbəblərdən biri oldu. 1919-cu ilin baharında işdən çıxıb evə qayıdarkən 38 yaşlı Əliqulu Qəmküsar Tiflisdə cəmiyyətin inkişafına mane olan qüvvələr tərəfindən qətlə yetirildi. Atasının faciəli ölümündən sonra Qəmər emisi Rzaqulu Nəcəfovun himayəsində qaldı. Dövrünün qabaqcıl ziyalılarından olan əmininin ailəsində böyüməsi onun təhsilinə və dünyagörüşünün formalaşmasına mühüm təsir göstərdi.

Qəmər xanım hələ atasının sağlığında Naxçıvanda qız məktəbində təhsil almağa başlamış, daha sonra Tiflisdə rus məktəbində oxumuşdu. Atası Əliqulu Qəmküsarın qətlindən bir müddət sonra ailə yenidən Naxçıvana qayıtmış və o, təhsilini burada davam etdirmişdi. Uşaqlıq illərindən evlərində gördüyü "Molla Nəsrəddin" jurnalının səhifələrində cədralı, hüquqsuz qadınlardan təsvirləri onun yaddaşında silinməz izlər buraxmışdı. Qəmər böyüdükcə cəmiyyətdə fəal qadınlardan biri olmağı qarşısına məqsəd qoymuşdu. Naxçıvan qız

Qəmər xanım hələ atasının sağlığında Naxçıvanda qız məktəbində təhsil almağa başlamış, daha sonra Tiflisdə rus məktəbində oxumuşdu. Atası Əliqulu Qəmküsarın qətlindən bir müddət sonra ailə yenidən Naxçıvana qayıtmış və o, təhsilini burada davam etdirmişdi. Uşaqlıq illərindən evlərində gördüyü "Molla Nəsrəddin" jurnalının səhifələrində cədralı, hüquqsuz qadınlardan təsvirləri onun yaddaşında silinməz izlər buraxmışdı. Qəmər böyüdükcə cəmiyyətdə fəal qadınlardan biri olmağı qarşısına məqsəd qoymuşdu. Naxçıvan qız

məktəbində oxuduğu illərdə ictimai fəallığı ilə seçilən Qəmər Salamzadə səhnəyə də maraq göstərmişdi. O, özünün hazırladığı Üzeyir bəy Hacıbəylinin "Arşın mal alan" musiqili komediyasında dəfələrlə Telli rolunu oynamış, Naxçıvan teatrının rejissoru Kazım Ziyayın dövləti ilə müxtəlif tamaşalarda iştirak etmişdi. Bu təcrübə onun gələcək yaradıcılıq yolunun formalaşmasına mühüm təsir göstərmişdi. Naxçıvan və Tiflis ədəbi-dənəvi mühitində yetişən Qəmər xanım sonralar kinorejissorluq sənətinə seçmişdi. Qarşılaşdığı çətinliklərə baxmayaraq, bu istəyinə çatmaq üçün inamla yoluna davam etmişdi.

Gələcəyin ilk qadın kinorejissoru Qəmər Salamzadə 1923-cü ildə Bakıda Ali Pedaqoji İnstitutun qadınlar şöbəsinə qəbul olmuşdu. Tələbəlik illərindən ilk günlərindən ədəbiyyat və dram dörmələrinə maraq göstərmişdi. Dərnək iştirakçıları tərəfindən bəzirlənən tamaşaların birində böyük dramaturq Cəfər Cəbbəli ilə tanış olmuşdu. Onu yaxından görmək və tanımaq arzusu gerçəkləşmişdi. Bu tanışlıq Qəmər xanımın teatr və kino sənə-

tinə marağını daha da artırmışdı. Ali təhsilini başa vurduqdan sonra Tiflisdə bir il müəllimlik etmişdi. Lakin kinoya olan sevgisi onu yenidən Bakıya gətirmişdi. Kinorejissorluq sənətinin sirlərinə daha dərinləndirilmək üçün Qəmər Salamzadə 1929-cu ildə Moskvaya gətmiş və Dövlət Kinematografiya Texnikumuna qəbul olmuşdu. Burada kino sənətinin sirlərini öyrənməmiş, məşhur kinorejissor Aleksandr Dovjenkonun yanında təcrübə keçmişdi. Təhsilini başa vurduqdan sonra Bakıya qayıdan Qəmər xanım 1931-1932-ci illərdə rejissor Rza Təhməsin, rəssamlar Salam Salamzadə və Rüstəm Mustafayevlə birlikdə aspiranturada təhsil almışdı. Həmin illərdə "Natəvan" və "Nizami" qismətərajlı filmlərinin ssenarilərini yazıb. Sonrakı illərdə Qəmər xanım dövrünün görkəmli sənət adamlarının dəstəyi ilə sənət yolunda daha inamlı addımlar atıb. Onun ünsiyyət dairəsinin genişlənməsi, dövrünün tanınmış şair, yazıçı və dramaturqları Hüseyn Cavid, Atabəla Musaxanlı, Nəzim Hikmət, Rza Təhməsin və Cəfər Cəbbəli ilə görüşləri sənət dünyagörüşünün

formalaşmasına öz təsirini göstərmişdi. Qəmər Salamzadə 1935-ci ildə Abdulla Şaiqin "Oyunçu bağa" hekayəsi əsasında çəkilən "Rəqs edən bəgəlar" səssiz filmində ikinci rejissor kimi çalışıb. 1937-ci ildə isə rejissor Alek-sandr Popovla birlikdə "Dəcal dostu" filminə quruluş verib. Film Bakının beynəlmillət orta məktəblərindən birinin şagirdlərinin gündəlik həyatından və qayğılarından bəhs edir.

Elə həmin illərdə Qəmər xanım "Qızıl kol" bədii filmində rejissor köməkçisi, "Əlsiz adamlar" filmində rejissor assistenti, "Rəqs edən bəgəlar" da ikinci rejissor, "Dəcal dostu"da isə quruluşçu rejissor kimi sənət yolunda bir-birindən uğurlu addımlar atır. Sonrakı illərdə "Səbuhi" və "Bir ailə" filmlərində də rejissor assistenti kimi çalışır.

Qəmər Salamzadənin "Azərbaycanfilm" Kinostudiyasındakı fəaliyyəti görkəmli yazıçı Mehdi Hüseynin bu təşkilata rəhbərlik etdiyi dövrdə daha da genişlənir. "Səhər" romanının motivləri əsasında çəkilən filmə o, öz bacarığını və istedadını nümayiş etdirir. Nəhayət, Qəmər xanım müstəqil işi tapşırırlar. O, höküm Hüseyniyə Diya-

rova haqqında "Şəfa nəğməsi" sənədli filminin ssenarisini yazır və filmin rejissoru olur. Kinostudiyadakı fəaliyyəti ilə yanaşı, Qəmər xanım elmi-pedaqoji sahədə də çalışır. 1931-1932-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Sənətsənəşliq şöbəsində, 1932-1933-cü illərdə Moskvada Elmi-Tədqiqat Əzəliyyat İncəsənət İnstitutunun aspiranturasında, 1934-cü ildə isə teatr bölməsində elmi işçi kimi fəaliyyət göstərir. İncəsənət üzrə aspiranturada təhsil aldığı illərdə rəssam Salam Salamzadə ilə tanış olur. Bu tanışlıq sonralar onları bir-birinə bağlayan möhkəm bir münasibətə çevrilir. Ailə qurduqdan sonra Qəmər xanım üzərinə yeni qayğılar düşür. Bununla yanaşı, bəzən ona qarşı laqeyd münasibət, kinostudiya rəhbərlərinin onu uzun müddət arxa plan-da saxlaması və istedadından lazımcına istifadə etməməsi onun sənət fəaliyyətinə mənfi təsir göstərir. Bütün bunların nəticəsində Qəmər Salamzadə kinodan uzaqlaşır və bir daha kinostudiyaya qayıtmır.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Astanada Azərbaycanın AQEM-ə hədiyyəsi olan Qarabağ atının heykəlinin açılış mərasimi keçirilib

Astanada Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) Katibliyinin qorargahında Azərbaycanın təşkilatına sədrliyi dövründə hədiyyə etdiyi və AQEM Gününə həsr olunan Qarabağ atının heykəlinin açılış mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mərasimdə təşkilatın baş katibi Kayrat Sarıbay, bu ölkədə akkreditə olunmuş diplomatik korpusun nümayəndələri iştirak ediblər.

Ölkəmizin Qazaxıstandakı səfiri Əlimirzamin Əskərov çıxışında bildirib ki, Qarabağ atı Azərbaycanın milli irsinin mühüm hissəsidir, cəsarəti və sədaqəti simvolizə edir.

"Azərbaycan məhz bu ruhda Qarabağ atını AQEM-ə təqdim edir. Ümid edirik ki, bu

heykəl digər üzv dövlətlərlə dostluğumuzun və AQEM-in aramızda formalaşdırmağa kömək etdiyi səmimi ab-havanın rəmzinə çevriləcək", - deyər diplomat bildirib.

Azərbaycanın AQEM-ə sədrliyinin prioritetlərindən danışan səfir bildirib ki, oktyabrın 15-də Bakı qurumun

yeddinci sammitinə evsahibliyi edəcək. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan üzv dövlətlər və Katiblik ilə görüşün məzmunu və təşkili sahəsində sıx əməkdaşlıq edir.

AQEM-in baş katibi Kayrat Sarıbay öz növbəsində deyib ki, bu heykəl üzv dövlətlər tərəfindən hədiyyə olunan və

Asiyanın mədəni müxtəlifliyini əks etdirən incəsənət əsərləri arasında öz yerini tutacaq.

O qeyd edib ki, son dörd il ərzində üzv dövlətlər AQEM-in bütün beş ölkəsi üzrə etimad quruculuğu sahəsində 100-ə yaxın tədbir keçiriblər. Gündəlik kibertəhlükəsizlik və terrorizmə qarşı mübarizə, dayanıqlı inkişaf və ətraf mühitin mühafizəsi, əlaqələlik və nəqliyyat dəhlizləri, insanlararası təmaslar, kiçik və orta biznes, kənd təsərrüfatı, mədəni təhlükəsizliyi, səhiyyə və digər istiqamətləri əhatə edib.

Kayrat Sarıbay həmçinin Azərbaycanın sədrliyi dövründə ekoloji gündəliyin daha da inkişaf etdiyini, o cümlədən yaşıl turizm, yaşıl iqtisadiyyat, dayanıqlı əlaqələlik və iqlimə davamlı nəqliyyat dəhlizləri sahəsində təşəbbüslərin həyata keçirildiyini qeyd edib.

Ötən həftənin iqtisadi icmalı

Yeni layihələr, tərəfdaşlıqlar və əsas məqamlar

Azərbaycanın iqtisadi gündəliyi ötən həftə müxtəlif sahələrdə yeni layihələr, investisiya təşəbbüsləri və beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi ilə yadda qalıb. Enerji, sənaye, nəqliyyat, rəqəmsal iqtisadiyyat və neftdənkənar sahədə baş verən yeniliklər ölkə iqtisadiyyatının əsas istiqamətlərini önə çıxarıb.

Həftənin iqtisadi gündəliyinə ilk olaraq ölkə xaricində keçirilən beynəlxalq tədbir möhür vurub. Sentyabrın 28-də Qəterin paytaxtı Dohada Asiya İnfrastruktur İnvestisiya Bankının (AİİB) 11-ci İllik Toplantısı keçirilib. Tədbirdə Azərbaycanın 2027-ci ildə AİİB-in 12-ci İllik Toplantısına evsahibliyi etməsi ilə bağlı qərar qəbul olunub. Həmin toplantının 14-15 iyul 2027-ci ildə Bakıda keçirilməsi nəzərdə tutulur.

* * *

Ötən həftə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə Dünya Bankının nümayəndələri arasında keçirilən görüşdə aqrar sektorun rəqəbatqabiliyyətliliyinin və suvarma-drenaj xidmətlərinin səmərəliliyinin artırılmasına yönəlin. "Rəqəbatqabiliyyətli, Dayanıqlı Kənd Təsərrüfatı və Suvarma Xidmətləri" - CRAIS layihəsinin hazırlanması müzakirə olunub.

Görüşdə layihənin əhatə dairəsi, maliyyələşdirmə mexanizmləri, icra coğrafiyası və hədəf benefisiarlar, həmçinin Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin layihədə rolunu da bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Tərəflər aqrar sektorun dayanıqlılığının artırılması, müasir maliyyələşmə alətlərinin tətbiqi və yeni təşəbbüslərin həyata keçirilməsi üzrə əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələlərini də nəzərdən keçiriblər.

* * *

Aqrar sektorda yeni təşəbbüslərlə yanaşı, texnologiya və innovasiya sahəsindəki yeniliklər də iqtisadi gündəmdə ön plana çıxıb. Bu baxımdan arxada qoyduğumuz həftədə kosmik texnologiyaların tətbiqində növbəti yenilik "Azerkosmos"dan gəlib. Qurum peyk təsvirlərinin süni intellekt vasitəsilə analizinə imkan verən "Platerra" məhsulunu istifadəyə verib. Platforma peyk görüntülərinin keyfiyyətini artırır, meşə və su hövzələrini, müxtəlif obyektləri, eləcə də ökin sahələrini sərhədlərini avtomatik müəyyənləşdirir. Bununla da peyk məlumatlarını daha operativ şəkildə emal edərək qərarvermədə istifadə oluna bilən geoməkan informasiyasına çevirir.

* * *

Ötən həftənin iqtisadi gündəliyində ölkə daxilindəki proseslərlə yanaşı, Azərbaycanın ixrac və biznes imkanlarını xarici bazarlarda nümayiş etdirən hadisələr də yer alıb. Səudiyyə Ərəbistanının Ciddə şəhərində keçirilən "The Saudi Food Show 2026", yəni "Səudiyyə Qida Sərgisi 2026" tədbirində Azərbaycan məhsulları "Made in Azerbaijan" vahid ölkə stendi ilə təqdim olunub. İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi,

AZPROMO-nun təşkilatçılığı ilə sərgidə Azərbaycanın 20 şirkətinin və "İstisu" mineral su zavodunun məhsulları nümayiş etdirilib. Stenddə qənnadı və məmulatları, konservləşdirilmiş məhsullar, meyvə, çörəz, mineral su, bal və digər orzaq məhsulları sərgilənib.

* * *

Ötən həftə baş verən iqtisadi hadisələr arasında Bakıda keçirilən "ADEX 2026" 6-cı Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sərgisi və "Securax Caspian" 15-ci Beynəlxalq Daxili Təhlükəsizlik, Mühafizə və Xilasetmə Avadanlıqları Sərgisi xüsusi yer tutub. Sentyabrın 30-da Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Bakı Ekspo Mərkəzində keçirilən sərgilərlə tanış olublar. Prezident İlham Əliyev sosial şəbəkə hesablarında "ADEX 2026" sərgisi ilə bağlı paylaşım edib.

* * *

"Böyük qayıdış" proqramı çərçivəsində Xocavənd, Xocalı, Ağdərə və Cəbrayıl rayonlarına növbəti köç də ötən həftə həyata keçirilib. Xocavənd şəhərinə 55 nəfərdən ibarət 16 ailə, Xocalı şəhərinə 78 nəfərdən ibarət 17 ailə köçürülüb.

Cəbrayıl rayonunun Sükkürbəyli kəndinə də 9 ailədən 60 nəfərin qayıdışı təmin olunub. Yeni köçən ailələrə yaşayış evlərinin açılması təqdim edilib.

* * *

Azərbaycan şirkətlərinin xarici bazarlarda təqdimatı ilə yanaşı, ötən həftə ölkənin beynəlxalq biznes tərəfdaşları ilə investisiya və ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsinə yönəlin görüşlər də keçirilib. Bu çərçivədə Afina Azərbaycan və Yunanistan şirkətlərinin iştirakı ilə biznes-forumu baş tutub. Tədbir iki ölkə arasında iqtisadi, sənaye və texnoloji əməkdaşlıq üzrə Birgə Komissiya VI iclası çərçivəsində AZPROMO və "Enterprise Greece"-in təşkilatçılığı ilə reallaşdı.

Forumda enerji, nəqliyyat və logistika, rəqəmsal iqtisadiyyat, sənaye, kənd təsərrüfatı, qida emalı və turizm sahələrində

əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunub. Azərbaycanın Orta dəhlizdə strateji mövqeyi, Ələt Azad İqtisadi Zonası, sənaye parkları və logistika infrastrukturunu Yunanistan şirkətləri üçün yeni investisiya və istehsal imkanları kimi təqdim edilib.

* * *

Regional iqtisadi əməkdaşlıq gündəminin daha bir mühüm hadisəsi Bakıda baş tutub. Oktyabrın 1-də Mərkəzi Asiya, Monqolustan, Cənubi Qafqaz və Əfqanıstan arasında dialoq, əməkdaşlıq və dayanıqlı iqtisadi inkişafın təşviqinə həsr olunan 12-ci CAMCA Regional Forumu işə başlayıb. İki gün davam edən forum hökumət, biznes, akademik dairələr və vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələrini bir araya gətirib. Gündəliyi iqtisadi artım, innovasiya, təhlükəsizlik və idarəetmə ilə yanaşı, regional integrasiyanın və əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələləri daxil edilib.

* * *

Regional əməkdaşlıq gündəliyində media və kommunikasiya məsələləri də yer alıb. Həmin gün Media və Yayım Şurasının təşkilatçılığı ilə "Qütbləşmiş dünyada media vasitəsilə etimadın qurulması" mövzusunda AQEM Media Forumu keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Prezident İlham Əliyevin forum iştirakçılarına müraciətini səsləndirib.

* * *

Həftənin sonu dünya bazarında Azərbaycan nefti ucuzlaşıb. "Azeri Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti 0,75 dollar və ya 0,6 faiz azalaraq 124,01 dollar olub. Qeyd edək ki, "Azeri Light" neftinin ən aşağı qiyməti 2020-ci il aprel 21-də 15,81 dollar, maksimal qiyməti isə 2008-ci ilin iyulunda 149,66 dollar qeydə alınıb.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

İçərişəhərdə Azərbaycanın ilk "Çaydan Xəzinəsi Muzeyi" açılıb

İçərişəhərin tarixi-memarlıq irsinə yeni və mühüm bir mədəni məkan əlavə olunub. XIV əsrdə, 1375-ci ildə inşa edilmiş ölkə əhəmiyyətli memarlıq abidəsi - Qazi Fəzlullah ibn Osman məscidində, xalq arasında "Çin məscidi" adı ilə tanınan bu tarixi məkanda Azərbaycanın ilk "Çaydan Xəzinəsi Muzeyi" fəaliyyətə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, muzey dünya çay mədəniyyətinin zənginliyini, müxtəlif xalqların məişət və sənət ənənələrini özündə birləşdirən nadir kolleksiyaları ilk dəfə sistemli ekspozisiya şəklində ictimaiyyətə təqdim edir.

Muzeyin açılış mərasimində "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin İdarə Heyətinin sədri Rüfət Mahmud, memar və pedaqoq, professor Elçin Əliyev çıxış edərək yeni mədəniyyət ocağının əhəmiyyətindən bəhs ediblər. Bildirilib ki, muzeydə ümumilikdə

219 eksponat - əsasən XX-XXI əsrlərə aid Almaniya, Böyük Britaniya, Fransa, Rusiya, Çin, Yaponiya və digər ölkələrdə hazırlanmış çini, gil, çuqun və şüşə çaydanlar nümayiş olunur. Kolleksiya klassik formalarla yanaşı, barokko, rokoko, klassisizm və ampir üslublarının təsirləri, həmçinin "Meissen", "Limoges", "Wedgwood" və "Royal Albert" kimi məşhur markaların nümunələri yer alır.

Layihənin əsas özəlliklərindən biri dünya çay mədəniyyətinin Azərbaycanın qədim qonaq-

pərvərlik ənənələri ilə vəhdət təşkil etməsidir. Azərbaycan çay süfrəsinin ayrılmaz atributları olan samovar və armudu stəkanla yanaşı, ekspozisiyada qədim Şəki ərazisindən aşkarlanmış 3400 illik gil samovar da xüsusi yer tutur. Bu, köklükotu, nanə və müxtəlif ədviyyatlarla hazırlanan demləmə mədəniyyətimizin çox

qədim köklərə malik olduğunu sübut edir.

"Çaydan Xəzinəsi Muzeyi" sadə məişət əşyasının tarix, sənət və mədəni yaddaşın daşıyıcısına çevrilən yolunu nümayiş etdirməklə yanaşı, paytaxt sakinləri və qonaqlar üçün Çindən Avropaya uzanan geniş mədəniyyət coğrafiyasını kəşf etmək üçün yeni və cəlbədicə məkandır.

Brifinqdə Ermənistanın işğalı dövründə Azərbaycanın suveren ərazilərinə vurulmuş ekoloji zərər barədə məlumat verilib

Oktyabrın 5-də Ermənistan ərazisində həyata keçirilən dağ-mədən sənayesi və digər fəaliyyətlərin Qafqaz regionunun ətraf mühitinə təsirləri mövzusunda "Environmental Protection First" (EPF) QHT koalisiyasının brifinqi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, brifinqdə EPF Koalisiyasının üzvləri Amin Məmmədov, Müqabil Bayramov, Milli Məclisin deputatı Porvanə Vəliyeva, EPF Koalisiyasının üzvü, "Bioloji Müxtəliflik Mərkəzi" İctimai Birliyinin sədri Təvəkkül İsgəndərov və digər çıxışçılar Ermənistan ərazisində həyata keçirilən dağ-mədən fəaliyyəti və digər ekoloji risklərin regiona mümkün təsirlərindən danışdılar.

Çıxışlarda Ermənistanın Alavədi və Sünik bölgələrindəki mədəngilik fəaliyyətinin qurt və transserhəd suların çirklənməsi baxımından yaratdığı risklərə diqqət çəkilib. Ermənistanın su ehtiyatlarından istifadəsi, Göyçə gölünün su götürülməsinin yaratdığı ekoloji problemlər

və transserhəd çayların çirklənməsinin, xüsusilə aşağı axında yerləşən Azərbaycan üçün mümkün nəticələri qeyd olunub.

Amulsar qızıl mədəninin istismarı ilə bağlı narahatlıqlar da diqqətə çatdırılıb. Bildirilib ki, Arpa və Vərotan çaylarının su hövzələri ilə əlaqəli ərazidə yerləşən layihənin su ehtiyatlarına, biomüxtəlifliyə və Göyçə gölü ilə bağlı ekosistemlərə potensial təsirləri uzun müddətdir müzakirə olunur. Layihənin 2025-2026-cı illərdə yenidən intensivləşdiyi və 2026-cı il avqustun 31-də Ermənistan hökuməti, "Lyidian Armenia" şirkəti və bir sıra icmalar arasında inkişaf sazişi imzalandığı vurğulanıb.

Çıxışlarda Metsamor Atom Elektrik Stansiyasının istismar müddətinin uzadılması ilə bağlı potensial ekoloji və transserhəd risklərə də toxunulub.

Brifinqdə həmçinin Ermənistanın işğalı dövründə Azərbaycanın suveren ərazilərinə vurulmuş ekoloji zərər barədə məlumat verilib. Məşərlərin məhv edilməsi və degradasiyası, təbiət qoruqlarına və nadir növlərə zərər vurulması, kənd təsərrüfatı torpaqlarının degradasiyası, suvarma infrastrukturunun dağıdılması, Sərsəng su anbarının istifadəsi ilə bağlı problemlər və mədən yataqlarının qanunsuz istismarı diqqətə çatdırılıb.

Qeyd olunub ki, işğal dövründə Azərbaycanın bir sıra mədən yataqlarının, o cümlədən Qızılbulaq, Domirli, Söyüdlü, Ağduzdağ, Tutum, Vəjnəli və digər yataqların istismar edildiyi və ya istismara cəlb olunub. Bu fəaliyyətlərin torpaq və su ehtiyatlarına təsirləri barədə fikirlər səsləndirilib.

Həmçinin transserhəd suların çirklənməsi nümunə kimi Oxçuçayda yaranmış ekoloji problemlər də qeyd edilib.

İspaniyanın Baş naziri növbədənəknar seçkilər elan edib

Səbəb ölkədəki kütləvi mənzil etirazlarının keçirilməsidir

İspaniyanın Baş naziri Pedro Sançes ölkədə növbədənəknar seçkilər keçiriləcəyini açıqlayıb. Bu addım 87 yaşlı bir qadının artan kirayə haqqını ödəyə bilmədiyi üçün yaşadığı mənzildən çıxarılmasından sonra ölkədəki mənzil böhranı ilə bağlı kütləvi etirazların keçirildiyindən irəli gəlib.

Hökumət başçısı növbədənəknar seçkilərin noyabrın 29-da keçiriləcəyini bildirib. Bundan əvvəl seçkilər 2027-ci ilin yayına planlaşdırılırdı.

Sançes Madriddəki rəsmi iqamətgahı olan Monkloa Sarayından televiziyaadan xalqa müraciət edib. O, son illərdə "İspaniyanın bütün dünya üçün süll, feminizm və rifah nümunəsinə çevrildiyini" və hökumətinin nailiyyətlərini "boykot" etmək cəhdlərinə baxmayaraq, iqtisadi artımı təmin etdiyini vurğulayıb. Baş nazir hökumətin "səhvlər etdiyini və qarşısına qoyduğu hər şeyi etmədiyini" bildirib, habelə "vətəndaşların möv-cud bərabərsizlik səviyyəsini azaltma-sına imkan verəcək zəruri islahatları həyata keçirmək üçün ictimai dəstəyi genişləndirməyin" zəruri olduğunu etiraf edib.

Sançesin dediyinə görə, "İspaniya xalqının özü və ölkələri üçün hansı gələcək istidəklərini qərar verməsinin vaxtı gəlib çatıb".

Bir neçə gün əvvəl Sançesin hökuməti İspaniyada mənzil böhranı ilə bağlı artan ictimai narazılığı ara-

dan qaldırmaq üçün nəzərdə tutulmuş iki kral fərmanı ilə bağlı mənzil qanununa parlament dəstəyini təmin edə bilməyib.

Fərmanlarda digər məsələlərlə yanaşı, 2030-cu ilə qədər evdən çıxarılmalardan qadağan edilməsi nəzərdə tutulurdu.

Lakin Sançesin hökuməti parlamentdə çoxluq təşkil etmə və qanunverici orqan ötən cümə günü fəvqəladə qərarları təsdiqləməyib. Sağçı partiyaların müxalifət nümayəndələri bunun ev sahiblərinin, xüsusən də mənzilləri kirayəyə verən adi vətəndaşların hüquqlarını pozduğunu iddia ediblər.

İspaniya Bankının məlumatına görə, ölkədə təxminən 700 min mənzil və ev çatışmazlığı var. Keçən il mənzillərin qiymətləri 12,2 faiz artıb. Barselona və Madriddə mənzil kirayəsinin qiyməti otu hesabla kvadrat metri 23-24 avroya təklif olunur.

Etirazlar 87 yaşlı Marikarmen Abaskalın 70 ildən çox yaşadığı kirayə mənzildən çıxarılmasından

sonra başlayıb. O, uzun müddətdir ki, bazar qiymətindən az, yəni hər ay 500 avro kirayə haqqı ödəyib.

2018-ci ildə onun əmlakını Urbagestion investisiya şirkəti əldə edib və kirayə haqqını bir neçə dəfə artırıb. Bu, təəccüdü üçün əlçatmaz məbləğ idi. Şirkət Marikarmeni evindən çıxarmaq üçün üç dəfə cəhd edib, lakin hamısı məhkəmələr tərəfindən bloklanıb. Dördüncü cəhdə o, evdən xərəkərlə çıxarılıb və sonradan xəstəxanaya yerləşdirilib.

Hadisə İspaniyada qəzəbə və etirazlara səbəb olub. Madridin mərkəzi Puerta del Sol meydanında bir neçə gündür etirazçıların çadır düşərgəsi qurulub.

Şənbə günü minlərlə insan İspaniyanın onlarla şəhərində kirayəçilərin müdafiəsini tələb edərək nüma-

yiş keçirib. Valensiya da nümayişçilərlə polis arasında toqquşmalar baş verib. Ən böyük nümayişlərdən biri İspaniya paytaxtında olub. Onun təşkilatçısı olan Kirayəçilər Birliyi Madrid küçələrinə 500 min insanın çıxdığını bildirib. Hökumət bu rəqəmin 70 min olduğunu təxmin edir.

Son məlumata görə, Kirayəçilər Birliyi ümumi tətıl çağırışı etdikdən sonra Abaskalın rəqibi Beatriz Duro ev sahibli ilə razılaşma əldə edildiyini bildirib.

Sançes İspaniya Sosialist Fəhlə Partiyasının təmsil edir və 2018-ci ilin iyun ayında bəri baş nazir vəzifəsində çalışır. 2023-cü ildə keçirilən seçkilərdə Sosialist Partiyası ikinci yeri tutmuş, mühafizəkar Xalq Partiyası isə ən çox yer qazanmışdı. Lakin Sançes solçu partiyalarla razılaşmalar əldə edərək və həmin bölgələrdə Kataloniya və Bask millətçi hərəkatlarının, eləcə də müstəqillik tərəfdarı qrupların dəstəyini təmin edərək hakimiyyəti qorumağa müvəffəq olub.

Pedro Sançesin açıqlamasını həm solçular, həm də sağçılar sevincle qarşılaşıblar.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən Zibaxanım İmran qızı Abasovanın adına verilmiş şəhid ailəsi üzvünün vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin deputatı Mübariz Qurbanlı YAP Samux rayon təşkilatının sədri Gündüz Bayramova anası	Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının rəhbərliyi və kollektivi iş yoldaşları Ceyran Məmmədovaya əzizi	Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə Anar Şirməmmədova anası
RAYA HƏSƏNOVANIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.	MURAD MƏMMƏDOVUN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.	DİLARƏ XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86, 538-35-55	informasiya şöbəsi
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi
Məsul katib müavinləri	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32	Mühasibatlıq

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti 23L
"Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC
4-cü mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəxində çap edilməsidir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3266

Sifariş 1288

Qiyməti 60 qəpik